דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

יום ראשון, ד' בתמוז תשמ"ח, 19 ביוני 1988 ● גליון 19447

היום 12 עמודים ● המחיר 1.30 ש"ח (כולל מע"מ), באילת 1.13 ש"ח

היום בדבר

● הקשר שבין זנות ופאטריוטיזם / אולק נצר
● התורה והקמח / שלמה גינוסר
● עכשיו נראה אותם / חגי אשד
● אבטלה בערי הפיתוח / אמנון אטד
● עומדים למחוק את „רצועת החזיר" / נתן רועי
● ספורט (עמ' 3־4), מדע ורפואה (11), בידור (12)

מזג האויר

תל אביב, 18 – בהיר. תחול עליה קלה בטמפרטורות. טמפרטורות המינימום והמקסימום החזויות היום א': ירושלים: 16־29, רמת־הגולן: 18־32, צפת: 15־28, חיפה: 21־31, טבריה: 21־37, נצרת: 17־31, עפולה: 21־33 ומרון: 20־32, תל־אביב: 21־31, נתב"ג: 18־34, יריחו: 24־39, עזה: 22־29, באר־שבע: 20־36, אילת: 25־41.

רבין ייצא לארה"ב – לחדש הסיכום הבטחוני ולכלול בו חידוש חיל־הים וצוללות מגרמניה

מאת אמנון דנקנר, סופר „דבר" בוואשינגטון

ואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). – סיכום חדש בתחום הבטחוני יושג בקרוב בין ישראל לארה"ב בעת ביקורו של שר הבטחון יצחק רבין כאן בשבוע הבא.

מקורות ישראליים בוואשינגטון, שמסרו על כך בסוף השבוע, סירבו להתייחס לתוכנו של ההסכם, אולם אמרו, כי הוא יבטא באורח מוחשי את היחסים הבטחוניים הטובים הקיימים בין שתי המדינות, מעבר לחילוקי הדעות המדיניים.

מקורות ישראליים בוואשינגטון הכחישו בסוף השבוע ידיעות שהופיעו בארץ, ושלפיהן יתקבל כאן שר הבטחון בקרירות עקב מסמך הפנטאגון הכועס על ישראל בשל העברת ידע טכנולוגי אמריקאי מישראל לסין. המקורות אמרו, כי האמריקאים יקבלו את רבין בידידות רבה וכי כשהוגשה הצעת הביקור לבכירי הפנטאגון, הם הסכימו לה בשמחה.

המקורות אמרו כי נושא הטילים נגד טילים והקצאת המימון האמריקאי לפיתוח ה"חץ" ה"שופאי" סוכמו עוד בביקורו הקודם של שר הבטחון כאן. רבין, שיגיע לוואשינגטון ביום ב' הבא, ידון עם מארחיו גם בתוכנית המודרניזציה של חיל־הים ובאפשרות של הפניית חלק מכספי המענק הבטחוני לגרמניה המערבית לצורך מימון בניית צוללות בעבור ישראל.

לפני ביקורו של שר הבטחון תגיע לכאן, לקראת סוף השבוע, משלחת של משרד הבטחון, בראשות המנכ"ל לשיחות השנתיות לשיתוף פעולה אסטרטגי, והיא תדון במשך יום או יומיים עם נציגים אמריקאים לצורך הצגת תוכניות על הסדרי הסיוע וחילופי הערכות על פרטי הסיוע ושיתוף הפעולה בין המערכות הבטחוניות של שתי המדינות.

ביקורו של רבין יכלול פגישות עם סגן הנשיא בוש, מזכיר ההגנה קארלוצ'י, מזכיר המדינה שולץ, היועץ לבטחון לאומי בבית הלבן קולין פאול, סנאטורים וחברי בית הנבחרים. מצפים כי בקונגרס ובהופעותיו בכלי־התקשורת יצטרך רבין לעמוד על גלי ביקורת בנושא השטחים.

מקורות ישראליים אמרו כי שר הבטחון ינצל את ביקורו כדי לנקות את השולחן עם הממשל היוצא, להודות לאנשי הפנטאגון שליוו את ישראל וסייעו לה בתקופת הכהונה של הממשל הזה, ולהיפרד מהם.

מעצרים בירושלים

עצורים ממזרח־ירושלים מובאים לבית־המשפט. (צילום: סקופ 80)

גירוש הדיפלומאטים רגב וברד צעד חסר־תקדים של בריטניה

הבריטים זועמים על אי־שיתופם במידע על המאבק במחבלים

מאת דליה שרון, סופרת „דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל„דבר"): בריטניה גירשה ביום ו' דיפלומאט ישראלי ואסרה על דיפלומאט שני לחזור לבריטניה. כך נודע מבריטניה הנספח לענייני עתונות במשרד אש"ף בלונדון. שגריר ישראל בבריטניה יהודה אבנר נקרא למשרד החוץ לראש השדרה הדיפלומאטי, סר פאטריק רייט אמר לו, כי אריה רגב, נספח דיפלומאטי בשגרירות, יעזוב את בריטניה עד סוף החודש, ויעקב ברד, אשר חזר לארץ בקיץ, אינו רצוי בבריטניה ולא יוכל לחזור לכאן.

הגירוש בא בעקבות משפטו של איסמעיל סואן, הפלשתיני שהואשם בהחזקת נשק של אש"ף ובחבר בהאל, סואן שפה אחרי כמה פלשתינים, ביניהם עבד' מוסטפה, שהוא אשר השאיר את הנשק בביתו. מוסטפה גורש מבריטניה באפריל 1987, אך נכנס שוב לבריטניה בנמל־התעופה במנצ'סטר תחת שם בדוי, ב־8 ביולי, והוא קשור ברצח הקריקטוריסט הפלשתיני נאג'י עלי תמארי, שנרצח בלונדון שבועיים אחרי שמוסטפה נכנס לבריטניה.

נראה, כי לדעת הבריטים, רגב וברד הם שני אנשי „המוסד", שעמדו בקשר עם סואן. סוכן אחר של „המוסד", הפלשתיני באשר סמארה, אשר חדר לשורות אש"ף והיה חבר של מוסטפה, לא יורשה לחזור לבריטניה.

הדיפלומאטים שגורשו הואשמו ב„פעילות שאינה הולמת את מעמדם". אריה רגב, שאינו נמצא ברשימה הרשמית המונה 18 דיפלומאטים ישראלים, שוהה בבריטניה מאז יולי 1984.

הגירוש הוא צעד חסר תקדים ביחסים הדיפלומאטיים בין ישראל ובריטניה, ודיפלומאטים אומרים, כי אינם זוכרים שבריטניה נקטה בצעד כזה כלפי איזו שהיא מדינה ידידותית. ההחלטה, אשר התקבלה על־ידי שר החוץ, סר ג'פרי האו, ושר הפנים, דגלאס הרד, מבטאת את כעסה של בריטניה על שישראל לא שיתפה את שירותי הבטחון הבריטיים במידע על מחבלים פלשתינים הפועלים בבריטניה

(המשך בעמוד 2)

עד סוף החודש

שגריר יהודה אבנר

בשטחים: 2 נהרגו, עשרות נפצעו היערכות לאינתיפאדה בנשק חם

מאת מלי ולינגר, דני רובינשטיין, אוריאל בן־עמי, דני צדוקי, יורם לוי והנה מאיר, סופרי „דבר"

זרועות הבטחון נערכות לאפשרות של מעבר פעילים באינתיפאדה לשימוש בנשק חם נגד צה"ל ויהודים בשטחים.

מזה זמן מה מעריכים גורמי בטחון, כי צפויה התחממות של מעשי האלימות נגד צה"ל ומתנחלים בשטחים. ההיערכות היא לקראת שימוש בנשק חם או מאולתר, ושימוש בסכינים כדוגמת פציעתו של תלמיד הישיבה אלבק לפני כמה שבועות.

אלוף פיקוד המרכז עמרם מצנע אמר אתמול בראיון ל„קול ישראל", כי אכן קיימת סכנה של הידרדרות האינתיפאדה לשימוש בנשק חם, וכי ההתפתחות הזאת תחייב היערכות אחרת ותגובות אחרות.

שני צעירים ערבים נהרגו ועשרות נפצעו בשורה של התנגשויות בגדה המערבית ובעזה בסוף השבוע.

ביום שישי לפנות בוקר נכנס כוח גדול של צה"ל לכפר בית־פוריק ממזרח לשכם, כדי להרוס את בית משפחת חנאני, שאחד מבניה השתתף ברצח זאפר אל־מצרי, ראש עיריית שכם. בכפר נתקל הכוח במחסומים ובמיידי אבנים, והשתמש בכדורי־גומי, בגאז מדמיע ובידי כדי לפזר את המפגינים. מאש החיילים נהרג תייאסיר אל־מליתאת, בן 24, ומקורות ערבים דיווחו על עשרות פצועים, רובם מידי כדורי הגומי ומפגיעות הגאז. מצב ארבעה פצועים מוגדר כקשה. שני קצינים של צה"ל נפצעו מאבנים שהשלכו לעברם והועברו לטיפול בבית החולים. גופת ההרוג נלקחה מביה"ח בשכם בידי בני משפחתו ונקבר בכפר. כוחות הבטחון הרסו את הבית שהיה מיועד להריסה.

ביום שישי היו כמה הפגנות בשכם. בעיירה ענבתא נהרס בית משפחת פוקה, שבנה השתתף ברצח זאפר אל־מצרי ועל העיירה הוטל עוצר.

בטול־כרם הנתונה בעוצר, הוטלו בקבוקי תבערה על רכב צבאי ונערכו טריקות ומעצרים. על קלקיליה הוטל עוצר בגלל הפגנות, ועתה נמצאים בעוצר הערים טול־כרם וקלקיליה וכן שורה של כפרים ועיירות בשומרון וביניהם ענבתא, כפר וארס (שבו נרצעו בסוף השבוע הריסות בתים) עיון, כפר שויכה וחלק מג'נין.

ליד שכם התנגש אתמול כוח צה"ל עם מיידי אבנים בכפר ברוקין. ארבעה מתושבי הכפר נפצעו.

הרוג בחן יונס

גופתו של רעאד ואלד אל ואג' יוסף, בן 17, מחאן־יונס הובאה אתמול לביה"ח „נאצר" בעיר. לדברי מקורות ערביים הוא נהרג מפגיעת כדור, שנורה לעברו בידי חיילי צה"ל. דובר צה"ל מסר, כי בעיר היו הפרות־סדר שכללו ידויי בקבוקי תבערה. הצבא השתמש בתגובה באמצעים לפיזור ההתפרעויות, כולל ירי. מאוחר יותר הובאה

(המשך בעמוד 2)

מטען חבלה בשוק הסיטוני בתל־אביב

(ע). – מטען חבלה שהוצמד לדלת הכניסה של חנות פירות וירקות השייכת לאחים חנום בשוק הסיטוני בתל־אביב, התפוצץ סמוך לשעה 1 בליל שבת.

כתוצאה מן הפיצוץ נגרם נזק לדלת הברזל. הרקע למעשה טרם ברור.

אחד האחים, יוסף חנום, אמר, כי אין לו מושג מי עומד מאחורי המעשה והוא לא יכול להצביע בבירור על המניע לפיצוץ.

חנום אינו מוציא מכלל אפשרות כי מדובר בפיצוץ על רקע לאומני. הוא אמר, כי לא הגיעו אליו בזמן האחרון שום איומים מצד גורמים כלשהם.

בדיוני הפרלמנט האירופי

ההסכם לישראל מוקפא אך סוריה תקבל הטבות

מאת יוסי מלמן, שליח „דבר" בבריטניה

בון (מיוחד ל„דבר"). – בעוד שהפרלמנט האירופי של 12 מדינות השוק המשותף ממשיך לסרב לאשר את הנספחים להסכם הכלכלי עם ישראל, הוא עומד להעניק השבוע הטבות יצוא והטבות כלכליות אחרות לסוריה.

סגנית יו"ר הפרלמנט הגרמני אן מרי רנגר אמרה לקבוצה של כתבים ישראליים בבירת גרמניה, כי זהו מצב בלתי נסבל. הפרלמנט האירופי סירב לאשר את ההסכם עם ישראל בגלל המצב בשטחים וכדי ללחוץ על ישראל לאשר יצוא חקלאי בנפרד לאירופה מהגדה המערבית ורצועת עזה. סגנית יו"ר הבונדסטאג משמשת גם כיו"ר אגודת הבין פרלמנטארית עם ישראל. היא הדגישה עם זאת, כי יעשה מאמץ להביא בכל זאת לאשרור ההסכם עם ישראל בחודש יולי לפני שהפרלמנט האירופי ייצא לפגרת הקיץ שלו.

השהיית האשרור גורמת לנזקים במליוני דולארים לחקלאות בישראל. לעומת זאת, הענקת ההטבות לסוריה שהושגה לאחר משא־ומתן ממושך תאפשר לה להגדיל את יצואה למדינות השוק האירופי המשותף.

שבועיים לוועדת השרים: המחלוקת בעינה עומדת

הקושי: שאלת יחסי עובד־מעביד וחילוקי הערכות על עלות תוכנית המנהלים ● העיצומים נמשכים

מאת דנקה הרניש, סופרת „דבר"

חילוקי דעות קשים ליוו ביום ו' את ישיבת השרים המיוחדת, וראש הממשלה יצחק שמיר אף איים בפיזור הוועדה. הדבר, כי אחרי השבועיים לכינונה של עבודת הוועדה נתגלעה מחדש המחלוקת החריפה שבין שרי האוצר והבריאות בדבר הפתרונות הדרושים למערכת האשפוז. עם תחילת השבוע השלישי לעבודת הוועדה, נמשכים עיצומי הרופאים בבתי־החולים הממשלתיים והעירוניים ובבתי־החולים של קופת חולים.

היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש התבקש על־ידי הוועדה לזמן אליו בדחיפות את היועצים המשפטיים של משרדי האוצר, הבריאות ושל קופת־חולים הכללית וההסתדרות ולנסות למצוא פתרון מוסכם לבעיית יחסי עובד־מעביד, שמעכבת את קבלת התוכנית של צוות מנהלי בתי־החולים להפעלת משמרת שנייה במערכת האשפוז. אולם שר האוצר משה נסים אינו מקבל גם את ההערכות הכספיות של צוות מנהלי בתי־החולים לגבי העלות של המבצע לקיצור התורים. לפי חישובי המנהלים, העלות על קיצור התורים לניתוחים, על אבחונים ועל ייעוצים רפואיים, תסתכם ב־174 מיליון ש"ח לתקופה של עשרה חודשים, כולל תגמול לעובדים במשמרות השנייה.

זה סכום גבוה מאוד וחסר כל פרופורציות – טוען השר נסים.

„למה אתה שולל את התוכנית על הסף, למה לא תזמין את המנהלים כדי לשמוע הבהרות?" – משיבה שרת הבריאות שושנה ארבלי־אלמוזלינו. היא טוענת, שכל פתרון שנסים דוחה היום יעלה עשרות מונים אחר כך. ללא השפעתו הממתנת של מ"מ ראש הממשלה שמעון פרס, שבגלל עיסוקים דחופים אחרים נכח רק בתחילת הישיבה, הגיעו חילופי הדברים בין נסים וארבלי לטונים גבוהים מאוד.

ראש הממשלה יצחק שמיר איים, שיפזר את ועדת השרים המיוחדת, ושרת הבריאות השיבה: „אתה לא מבהיל אותי. החולים אינם רק שלי. כל הממשלה אחראית, ואתה עומד בראשה... כל משרדי הממשלה, ובעיקר אלה שבידי שרי הליכוד, הולכים ומשמינים מיום ליום, ואילו במערכת הבריאות אתה מקצץ בכוונה". וארבלי המשיכה: „מערכת הבריאות נהפכה למסרת ידי בעבודך".

במחלוקת התקציבית שבין משרדי האוצר והבריאות הוויכוח הוא על סכום של 17 מיליון ש"ח. ראש הממשלה פסק ביום ו', כי האוצר יתן 7 מיליון ש"ח בלבד, ואם שרת הבריאות אינה מסכימה – שתערער על כך במליאת הממשלה. ארבלי אינה מקבלת את פסיקתו של שמיר ומתכוונת לערער בישיבת ועדת השרים הבאה בהשתתפותו של מ"מ ראש הממשלה פרס, אולם שמיר טרם קבע את המועד לישיבת הוועדה.

להערכת שרת הבריאות, לא היתה כל התקדמות לקראת פתרון הבעיות בישיבת ועדת השרים ביום ו' האחרון. „נסוגונו אחורה" – היא אמרה. היא ביקשה מראש הממשלה להאיץ את קצב עבודתה של הוועדה, וטענה, כי דחיית הפתרונות תעלה ביוקר, והעובדים במערכת הבריאות יחריפו את מאבקם.

ארגון רופאי המדינה אינו מרוצה מקצב עבודתה של ועדת השרים – כך אמר אתמול ד"ר אשרוב מראשי הארגון. לדבריו, על רופאי המדינה לא מקובלת התוכנית של צוות מנהלי בתי־החולים. רופאי המדינה רואים פתרון לבעיות הרופאות של מערכת האשפוז בתוכניתה של ההסתדרות הרפואית, שטרם הגיעה לדיון בוועדת השרים.

פרופ' יאיר שפירא סמנכ"ל רפואי

מנכ"ל קופת־חולים נחום פסה, בתיאום עם יו"ר מועצת המנהלים, פרופ' ציון סרוזי, החלו בתהליך של רוטאציה בקופת־חולים, במטרה לרענן את הנהלת המוסד. במסגרת זו נתמנה פרופ' יאיר שפירא לתפקיד חדש של סמנכ"ל רפואי ואחראי לאגף הרפואי. ד"ר אשר פורת, שכיהן עד כה כראש האגף הרפואי, התמנה לתפקיד מנהל בית־חולים. דובר קופת־חולים דוד

(המשך בעמוד 2)

'מקדונל־דגלאס' – במרכז פרשת שוחד לצורך חוזים של הפנטאגון

ואשינגטון (ע"צ, ע"ד).– חברת המטוסים האמריקאית 'מקדונל־דגלאס' עומדת במרכז פרשת תשלומי שוחד ענפה לפקידים, בקשר לחלוקת חוזים על־ידי משרד ההגנה. בפרשה זו מעורבות גם 14 חברות אחרות, המקיימות קשרים עסקיים עם הפנטאגון.

שר המשפטים האמריקאי אדווין מיז אמר, כי בעקבות החקירה המעמיקה של משרדו יש לצפות להגשת כתבי אישום פליליים בזמן הקרוב.

לאחר שתודרך את הנשיא רייגן בעניין החקירה, שבה מעורבות כמה מבין החברות הגדולות ביותר של ארה"ב, המייצרות ציוד הגנתי, אמר מיז ביום ה', כי הוא מצפה להגשת כתבי־אישום תוך חודשיים־שלושה.

הנשיא רייגן הודיע כי „מודאג ביותר" מפרשה זו. הוא הזמין אליו את ראש ה„אף.בי.איי" ויליאם סשיונס, יחד עם כמה מבין יועציו הראשיים, כדי לדון בנושא.

אחד מבין החשודים הראשיים בשערוריה הוא מלווין פייזלי, שמילא תפקיד מרכזי במשרד הימיה בין השנים 1981 ל־1987 במחלקה לרכישת ציוד. פייזלי עומד עתה בראש חברת יועצים המתמחה בענייני הגנה. אחד הלקוחות הגדולים שלו היא חברת 'מקדונל־דגלאס'. הועלה החשד שפייזלי סיפק מידע „סודי או מסווג", שאותו קיבל מפקידים מושחתים, למנהל 'מקדונל־דגלאס', תומאס גאום. מידע זה מתייחס בעיקר למכירת מטוסי יירוט „אף־16" מתוצרת „ג'נראל דיינמיקס", מתחרה של 'מקדונל־דגלאס', לשוויץ.

הוא ניסה גם להשפיע על הפנטאגון שיעדיף את החברה עמה היה קשור להזמנת מטוסים טאקטיים מתוחכמים. יצויין, שבמשך שנתיים התנהלה חקירה סודית שבמסגרתה צותתו אנשי האף.בי.י.' לשיחות הטלפון של כמה מעורבים בפרשה, וביניהם פייזלי ושני פקידים בכירים של הפנטאגון, ויקטור כהן וג'יימס גיינס.

במסגרת החקירה הוצאו 38 פקודות חיפוש. החיפושים נערכו על־ידי השלטונות ב־12 מדינות ברחבי ארה"ב.

מידע סודי

החשוד מלווין פייזלי

עיקרן תחילה

● ראש ממשלת תורכיה נפצע קל בנסיון התנקשות וכעבור זמן קצר נבחר שנית ברוב גדול לראש מפלגתו – עמ' 2.
● 72 אסירים באגף 6 של כלא באר־שבע תתכו את זרועותיהם בהתפרעויות שהיו בסוף־השבוע – עמ' 5.
● שני מפקדי מס בכירים באיזור חיפה חשודים בקבלת שוחד מנישומים – עמ' 5.
● מיניבוס התנגש בפיאט שהתנגשה בג'יפ ר־16 נפצעו – עמ' 6.

'אמל' רשמית: הנווט הישראלי שבוי בידינו

מאת שמעון וייס, סופר „דבר" בצפון

תפנית ככל הנראה משמעותית, בפרשת הנווט הישראלי המוחזק בידי השיעים בדרום־לבנון, התרחשה בסוף השבוע.

ראש המטה של ארגון „אמל" בדרום־לבנון, עאקף חן, אמר במסיבת עתונאים בכפר חיניה בדרום־לבנון, כי הנווט הישראלי נמצא בידי ארגון „אמל" והוא האחראי לגורלו.

ראש המטה של „אמל", הנחשב לאחד הבכירים והאמינים שבמנהיגי הארגון בלבנון, הגדיר את הודעת העתון „אל־אנתיהאד" באבו־דאבי, על־פיה נמצא הנווט בידי גורמים פרו־איראניים, העתידים להעבירו ל„חזבאללה" – „שטויות".

דבריו של חן נאמרו במסיבת עתונאים, שנערכה לאחר מסיבת הפרידה שערכו אנשי „אמל" ותושבים מדרום־לבנון מצפון לאיזור הבטחון למפקד כוח יוניפי"ל הפורש, הגנרל גוסטאף האגלונד. הדובר במסיבת העתונאים השיב, כי דבריו הם הודעה רשמית של „אמל".

פורום ראשי הממשלות לדיון על פשרת טאבה

מאת סופרו המדיני של „דבר"

הבוקר יתכנס במשרד ראש הממשלה פורום ראשי הממשלות יצחק שמיר, שמעון פרס ויצחק רבין, כדי לדון בחידוש השיחות על פשרה בנושא טאבה.

אם תתקבל החלטה חיובית, ישראל ומצרים יפנו לבוררים שמכונסים כבר בג'נווה כדי לחדש את דיוניהם, ויבקשו מהם להקפיא את הדיונים, כדי לאפשר את השיחות על פשרה.

על־פי המהלך הזה יקבע אם מנכ"ל משרד ראש הממשלה יוסי בן אהרון, מנכ"ל משרד החוץ אברהם תמיר והיועץ המשפטי של משרד החוץ ייצאו לוואשינגטון כבר בימים הקרובים, לשיחות על הפשרה בטאבה. כתבנו מציין, כי אפשרות חידוש השיחות על הפשרה, במקום המתנה לפסק הבוררות סוכמה במקביל בשיחות שקיים בשבוע שעבר בקהיר, מנכ"ל משרד החוץ אברהם תמיר ובשיחות שניהל בוואשינגטון מנכ"ל משרד ראש הממשלה יוסי בן אהרון עם אברהם סופר, שאף נכח בנושא הזה עם שגריר מצרים בארה"ב.

הבוקר מתחיל תהליך מסירת תינוקת בראזיל

(ע). – תהליך ההעברה של התינוקת הברזילאית, ברונה קרולין, מהוריה המאמצים הזוג יעקב ושמחה תורג'מן להוריה הביולוגיים רוסילדה קנולס ולואיס אמריקו דאס קונסאלס, יחל הבוקר במלון „הילטון" בירושלים.

הנהלת המלון הציעה במתנה המגיסטרית לפסיכולוג שידכו את תהליך ההעברה רמי בר־גיורא, ששני הזוגות יחד עם התינוקת ישהו בימי הטיפול במלון הילטון.

הנהלת המלון תארח את שני הזוגות והתינוקת ללא כל תמורה בחדרים נפרדים. שהותם במלון תימשך לפרק הזמן שיידרש להשלמת ביצוע ההעברה. הנהלת המלון בשיתוף הפסיכולוג בר־גיורא ביקשו במוצ"ש מנציגי אמצעי התקשורת ומסקרנים להימנע מלהטריד את בני המשפחות בעת התהליך הרגיש המבאיב.

על־פי הצעתו של הפסיכולוג בר־גיורא יתקיים תהליך ההעברה במקום נייטרלי. בכך, נדחתה ההצעה לבצע את המיפגשים בין התינוקת להוריה הביולוגים בשגרירות ברזיל בתל־אביב.

ערביה ילדה ברכב של אנשי המילואים

(ע). – ערביה, תושבת אחד הכפרים באיזור רמאללה, ילדה את בנה במכונית ישראלית, בה נסעו שני אנשי מילואים.

על המקרה, שאירע באחד מימי סוף השבוע, סיפר נהג המכונית אדם ויינטראוב מתל־אביב, העובד בתעשייה האווירית: „אני וחברי אלכסנדר עידדור מבאר־שבע, היינו בנסיעה לבסיס הצבאי באיזור ירושלים בו אנו עושים את שירות המילואים. היה זה בסמוך לשעה 11 בלילה בכביש רמאללה־ירושלים. הבחנתי במכונית טרנזיט ניצבת בצד הדרך ובשני גברים, המאותתים לי לעצור. שני גברים ערביים ניגשו אלי וסיפרו, כי בתוך הטרנזיט נמצאת אשתו של אחד מהם, כשהיא בודעת ללדת וביקשו מאתנו להסיעם לבית־החולים.

„הבעל ואשתו עלו והתיישבו במושב האחורי. במהלך הנסיעה הבחנתי שהלידה מתקרבת. הבעל ואשתו אמרו כי הם מוכנים להגיע רק לבית־חולים ערבי. בהתחשב במצב החירום, הסכמתי להסיעם לבית החולים סט. ג'ורג' במזרח־ירושלים, כאשר הבעל מתווה את נתיב הנסיעה. במרחק של כק"מ מבית־החולים שמעתי קול בכי מאחור והבחנתי בתינוק שנולד.

„בהגיענו לבית־החולים נכנס אחד הרופאים למכונית, ניתק את חבל הטבור".

עומס החום יגבר

מאת אריה אריה, סופר „דבר"

עומס החום יגבר מאוד בשלושת הימים הקרובים, ורק ביום ד' צפויה הקלה. עם עליית החום וירידת הלחות שוב תגבר סכנת הדליקות והציבור נקרא להיזהר מאוד בהצתת אש ובכיבוי גפרורים וסיגריות, מזהיר החזאי.

מזג האויר, שחומו יגיע ל־46 מעלות, מגיע לאזור מלוב, ומידת העומס הצפויה בארץ תלויה בתיבו המדויק של אויר זה. מידות־החום יעלו היום במעלה אחת עד שתי מעלות לעומת אתמול, ומחר תחול עליה נוספת של 2־3 מעלות. מחרתיים ישרור בנגב ובערבה חום כבד מאוד של 40 מעלות ויותר. עם זאת ייתכן, שבצפון יהיה הרבה פחות חם.

אמש נחשתה תחילתה של ההקלה ביום ד' עם חדירת אויר קריר ולח ממערב או מצפון־מערב. עם זאת מדגיש החזאי, כי אנו כבר נתונים בעיצומו של הקיץ ועומס החום יהיה לרוב „בינוני".

هكذا من الأصل

مكرر من الأصل

התנקשות באוזאל

קהל מבוהל ופצועים באנקרה, דקות ספורות אחרי שאדם, שניצב בין הצלמים, ירה שתי יריות בראש ממשלת תורכיה טורגוט אוזאל, במהלך כינוס „מפלגת המולדת". אוזאל נפצע קל, ותשעה אחרים נפצעו גם הם. (צילום: א.פ.)

ראש ממשלת תורכיה נשרט מירי מתנקש – ונבחר שוב ברוב גדול

אנקרה (ע"צ). – ראש ממשלת תורכיה טורגוט אוזאל נורה בידו וכדור חלף ליד ראשו בנסיון התנקשות בחייו בשבת בעת שנשא נאום באסיפה מפלגתית.

היורה פתח עליו באש ממרחק של 10 מטרים בעת שאוזאל השמיע נאום מעל הדוכן. לפחות 11 בני אדם נפצעו בהתקפה וכתוצאה מן המהומה שהשתררה באולם, מסרה סוכנות הידיעות התורכית. היורה נתפס אך זהותו טרם נודעה.

„התוקף ירה פעמיים לעבר ראש הממשלה", אמר דובר של אוזאל לכתבים. „ראש הממשלה נורה בבוהן יד ימין וכדור אחד חלף מעל ראשו בעת שעמד מאחורי דוכן הנואמים", הוא אמר.

עוד נמסר כי כאשר אוזאל שמע את הירית הוא הסתתר מאחורי הדוכן ו־10 שומרי ראש שלפו את כלי נשקם חשו אליו וסוככו עליו. באולם בו נאספו 5,000 מאנשי מפלגת המולדת, מפלגתו של אוזאל, השתררה מהומה. אנשים בקהל ודיפלומטים חיפשו מסתור ושוטרים ירו באוויר בנסיון להרגיע את הציבור. המתנקש ירה לפחות חמישה כדורים בעת שניסה להרוג את ראש הממשלה אוזאל בן ה־60, מסרה סוכנות הידיעות התורכית.

„היתה שם פאניקה והמהומה השתררה בכל. האנשים צרחו וזרקו עצמם מתחת לספסלים", אמר צלם של עתון יומי תורכי בורהאן אובליקי. 15 דקות לאחר ההתנקשות, כאשר הקהל נרגע, חזר אוזאל לדוכן הנואמים עם תחבושת מוכתמת בדם.

„ידידיי היקרים, אני רוצה להדגיש בפניכם את הדברים הבאים: איש אינו יכול ליטול חיים שהעניק אלוהים. הפקדנו את חיינו בידי אלוהים", אמר ראש הממשלה לקול תשואות נאמני מפלגתו שהגיעו לועידה השנתית של המפלגה במרכז אנקרה.

מאוחר יותר נבחר אוזאל מחדש להנהיג את מפלגתו. הוא זכה ברוב של 1,127 מתוך 1,128 קולות, ו„מפלגת המולדת" צפויה עתה להחזיק מעמד בשלטון 5 שנים נוספות.

דגים רעילים חזרו לנורווגיה למניעת תקרית דיפלומאטית

מאת נתן רועי, כתב „דבר", בתל־אביב.

תקרית דיפלומאטית נמנעה, לאחר שישראל הסכימה לא להשמיד עשר מנות של „דגים מורעלים", שהגיעו לנמל אשדוד מנורווגיה, והחזירה שלוש מנות מהדגים לארץ־המוצא לשם בדיקה. זוהי הפעם הראשונה שישראל מסכימה להחזיר חלק מהדגים, משום שהתברר כי רכישותיו של הממשל הנורווגי להשמדת הדגים על־ידי הישראלים.

ברח"ת חש מגלל מבקר עיריית תל־אביב, שמואל רוביניק, את „פרשת הדגים המורעלים". בבדיקת מעבדה של משלוח דגים מנורווגיה העלתה המחלקה הווטרינארית בעיריית תל־אביב כי מתוך המשלוח שהגיע לנמל אשדוד היה מיועד ל„משביר המרכזי" יותר מעשר מנות דגים אינם ראויים למאכל אדם. מנהל המחלקה הווטרינארית הורה להשמיד את הדגים.

במשרד הבריאות התקבלה בקשת מנורווגיה לא להשמיד את הדגים ולהחזיר מתוכם שלוש מנות לארץ המוצא. משרד הבריאות נענה לבקשה והורה להחזיר שלוש מנות מהמשלוח לנורווגיה. לאור ההוראות הסותרות והלחץ הרב ביקש מנהל בית הקירור להזמין משטרה. לבית הקירור הגיע כוח של משטרה. במשטרה הוצע לעכב את המשלוח להשמדה ולסגור את החדר בו מאוכסנים הדגים המורעלים.

ד"ר רוזמן, ראש המחלקה הווטרינארית של עיריית ת"א הסביר כי בשנת 1983 אותר ונהרס הגיע מנורווגיה משלוח של 11 מנות דגים מורעלים וגם אז דרשה שגרירות נורווגיה לאפשר להחזיר הדגים. לאחר בירורים הושמדו כל הדגים בישראל. ד"ר רוזמן טען בפני המבקר כי למרות השמדת הדגים לא נפגעו יחסי נורווגיה ישראל, ולא נגרם נזק כלכלי.

ד"ר ג. חסיס, נציג משרד הבריאות, אמר כי השמדת הדגים כדרישת ד"ר רוזמן היתה עשויה לגרום לנזקים כבדים לכלכלת ישראל ולפגיעה ביחסים של ממשלת נורווגיה עם ישראל. הוא הוסיף: „הנורווגים היו מפסיקים את קשרי המסחר עם ישראל".

בן־פורת לליכוד

מאת עליזה ולך, כתבת „דבר" לענייני מפלגות

חבר־הכנסת לשעבר מרדכי בן־פורת ותנועתו, „התנועה להתחדשות", הודיעו על הצטרפותם לליכוד.

ביום ו' בא בן־פורת וכמה מאנשי תנועתו אל ראש הממשלה, יצחק שמיר והודיעו שהם „הולכים עכשיו עם המחנה המפוכח". לדברי בן־פורת, מפלגת העבודה, שאליה השתייך בעבר הרחוק, נטתה יותר מדי שמאלה.

שמיר ברך על צעדו של פורת ותנועתו ואמר אף הוא, שמחנה תנועת העבודה השתנה לבלי הכר, עד כדי כך שאין הוא יודע אם כל מנהיגי מפא"י בעבר היו מוצאים בו היום את מקומם. עוד אמר שמיר, שבגלל קוצר הזמן אי־אפשר לדון כרגע עם אנשי בן־פורת על שיעור ייצוגם במוסדות ואופן השתלבותם. אך משה ארנס, שנכח בפגישה, יטפל בכך בהקדם האפשרי.

„צמת" מפריכה ידיעה כוזבת

דוברת „צמת" הודיעה אמש לכתבים לענייני מפלגות, כי שבתאי גלאון, חבר מרכז מפלגת העבודה ואחיו של מיכה גולדמן – איש חינוך בגליל התחתון – הצטרף ל„צמת", במחאה על הפגיעה בייצוג למחוז המושבים ברשימה הנבחרת של מפלגת העבודה.

בבירור עם מיכה גולדמן נודע, שעמוס הדר – איש תנועת המושבים – הזמין את גלאון אמש להרצאתו של רפול בעין־הרוד, ומשנענה גלאון להזמנה הודיעו על כך לאחר ממקורבי רפול, והלה פירש את הידיעות כהצטרפות ל„צמת". „אחי לא פרש ממפלגת העבודה, ואין בכוונתו לעשות כן", אמר אמש גולדמן ל„דבר".

סוכני הגאז מחדשים את החלוקה

מאת יוסף מיכלסקי, כתב „דבר"

ארגון סוכני הגאז והמחלקים יחדש הבוקר את עבודתו הסדירה אחרי שנקט עיצומים ביום ששי, כדי לאפשר דיונים סדירים במשרד האנרגיה על תביעותיו.

לסופר „דבר" נודע שנציגי הארגון ייפגשו הערב עם שר האנרגיה משה שחל, ועל סדר היום תעלה תביעת הארגון להגדלת תקבולים ופיצויים על ההפסדים שנגרמו לחבריו בתקופת ההקפאה. במשרד האנרגיה קיימת מגמה לסיים את המחלוקת.

הסכם לשבוע עבודה מקוצר ברשויות

(עש"ת). – בשעות אחר הצהריים של יום שישי נחתם הסכם בין מרכז השלטון המקומי ובין ההסתדרות, על פיו יעברו עובדי הרשויות המקומיות לחמישה ימי עבודה בשבוע, לאחר החלטת הממשלה בענין זה. המעבר לשבוע עבודה מקוצר יתבצע ב־1 ביולי או ב־15 לאותו חודש.

ההסכם שנחתם ייכנס לתוקף רק לאחר שהממשלה תקבל החלטה בנושא. ההסכם שנחתם מבטיח את המעבר לשבוע עבודה מקוצר לכ־80,000 עובדי הרשויות המקומיות.

קיסר: אפשר לשקם אליאנס בתוכנית־ההבראה של ההסת'

(ע). – מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר אמר ביום שישי כי ניתן לשקם ולהפעיל מחדש את מפעל הצמיגים „אליאנס", בתנאי שהכל יקבלו את תוכנית ההבראה שגיבשה ההסתדרות לא מכבר.

בהרצאתו במועדון המסחרי התעשייתי במלון שרתון בתל־אביב השיב קיסר לשאלות הנוכחים. על המצב בבית החרושת „אליאנס" לצמיגים בחדרה הוא אמר, כי ההסתדרות רצתה בתוכנית הבראה למפעל בלי פנייה לבית־דין. ההסתדרות צריכה להחליט החלטות קשות בגלל עמדת הנציגות של העובדים. „העובדים אינם אשמים, הנציגות שלהם במפעל אשמה" אמר מזכ"ל ההסתדרות. הוא ציין שהמפעל מפסיד מזה שבע שנים, והעובדים חושבים ש„שולמן ישלם". יש לשכנע את ציבור העובדים שצריך לנקוט דרכים אחרות כדי שהמפעל ימשיך להתקיים, ואסור שהוא ייסגר, כי יש עבודה בשבילו.

אך אצל חלק מהעובדים במפעל לא מקובלת תוכנית ההבראה. לדבריו, אפשר להציל את המפעל אם העובדים ינהגו, כמו בבית החרושת „שמשון", העובד יפה.

קיסר התייחס גם למקרים של הפגנות מול בניין הוועד הפועל. הוא אמר, כי יש עובדים שמכריזים על שביתה ללא ידיעתה או הסכמתה של ההסתדרות. לאחר מכן, הם מבינים שלא יקבלו שכר בימי השביתה הלא־מאושרת – ואז הם מפגינים בוועד הפועל, כדי לקבל גיבוי של ההסתדרות לשביתה, ובדרך זו לזכות בפיצוי תמורת ימי השביתה.

לשאלה, מדוע ההסתדרות נוקטת „אינתיפאדה נגד המשק", אשר ייפגע מאוד אם יפרצו שביתות, השיב מזכ"ל ההסתדרות, כי הסכם העבודה פג, ולמעשה אין הסכם מ־1 באפריל. ההסתדרות לא הודיעה ב־1 באפריל על נקיטת אמצעים ארגוניים כי רצתה בפתיחות מו"מ על הסכם עבודה חדש.

ביילין לביקור של ארבעה ימים בפולין

מאת סופרו המדיני של „דבר"

המנכ"ל המדיני של משרד החוץ ד"ר יוסי ביילין, פותח הבוקר ביקור של ארבעה ימים בפולין. ד"ר ביילין ינהל שיחות עם פקידים בכירים בממשלת פולין בנושאים הקשורים ליחסים בין שתי המדינות.

בכאב ובצער אנו מודיעים על פטירת יקירתנו

הרטה בריל

אלמנת פרופ' פרנץ בריל ז"ל

ההלויה תתקיים היום
יום ראשון ד' בתמוז תשמ"ח 19.6.88
בשעה 2.30 אחה"צ בבית העלמין בחולות יצחק.

אבלים:
משפחות:
בריל, עציון ומנוח

השבעה בבית המנוחה רח' ירמיה 7 רמת־חן רמת־גן

אנו מודיעים בצער רב
על פטירתו של
גימלאי תנובה

רפאל מאייסי ז"ל

תנובה סניף מחוזי חיפה
ההנהלה
ועד גימלאי תנובה

דבר دافار DAVAR
מאוחד עם „משמר"
העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר המערכת ד"ר יורם פרי
מנהל כללי אמנון ברנזי
המו"ל – „דבר" בע"מ
מדפיס בדפוס „דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה תל־אביב
רח' שינקין 45, ת.ד. 199
מיקוד 61001
טלפון 286141
מחלקת המודעות
טלפונים ישירים
286156, 281860, 298032
סניפים:
ת"א, בית „דבר" רח' שינקין 45
טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים:
המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16
בית מאויה קומה ג'
טלפון 242203, ת.ד. 94229
חיפה: רח' הנביאים 27
טלפונים 3־2־642111, ת.ד. 33106

רק 30% מן התלמידים ניגשים לבחינות בגרות

(עש"ת).– 95 אחוז מכלל התלמידים בישראל ממשיכים את לימודיהם בבתי ספר תיכוניים, אך רק 30 אחוז מהם ניגשים לבחינות הבגרות, – גילה מזכ"ל הסתדרות המורים בישראל יצחק ולבר, בערב ראיונות שהתקיימו בסוף השבוע באולפן הטלוויזיה של ביתן ההסתדרות בתערוכת ה־40.

לדברי מזכ"ל הסתדרות המורים רק 20 אחוז מן התלמידים ממשיכים את לימודיהם במוסדות להשכלה גבוהה באוניברסיטאות ובטכניון. ישראל, לדברי ולבר, ניצבת במקום גבוה בהשוואה למדינות מפותחות במספר התלמידים הממשיכים ללימודים גבוהים. בשנת הלימודים הקרובה תשמ"ט ילמדו כ־85,000 מורים כ־1.5 מליון תלמידים בבתי ספר יסודיים ותיכוניים.

להערכת ולבר בשל הפיתוח הטכנולוגי המואץ ישקלו משרד החינוך ומערכת החינוך שילוב מערכות מחשבים בגני הילדים לגילאי 4 בתקופה הקרובה, וזאת במגמה לשפר את פיתוח המחשבה המקורית ואת הפיתוח היצירתי של הגיל הרך.

בשטחים

(המשך מעמוד 1)

לביה"ח גופת ההרוג וכן שני תושבים שנפצעו קל. נסיבות מותו של אל תאג' יוסף נחקרות.

הפרות־סדר נוספות, שהוגדרו כ„חמורות" היו אתמול מחוץ להאקדיינס במחנה הפליטים שאטי, וברחוב אל ואחדה (אבדג'יאהד) בעזה, וביום שישי בשאטי וליד מסגד אל עמרי הגדול בעזה. מונה אל בורג', שלצורך ניהולו מונה צוות של קצינים ישראליים, היה שרוי אתמול זה היום ה־11 בעוצר.

המינהל האזרחי יאשר פתיחתם של שבעה בתי דפוס, מתוך ה־10 שאותם סגר לפני שלושה חודשים. המדפיסים יתחייבו להביא לצנזורה כל חומר שיובא אליהם להדפסה.

13 צעירים ערבים נעצרו אתמול במהלך הפרות־סדר במזרח־ירושלים.

סמוך לשעה 12:00 בצהריים, בעת יציאת תלמידים מבתי־הספר, נרגמה באבנים ניידת משטרה ברחוב סלאח א־דין ושמשתה נופצה. צעירים הבעירו מזרון ישן, גלגלו עגלות אשפה למרכז הכביש ובכביש צדדי הניחו מחסום אבנים. כחות משטרה גדולים הגיעו למקום ופיזרו את המתפרעים תוך שימוש בכדורי־גומי. אחד השוטרים נפצע קל מאבן בלחיו. המשטרה סגרה את הרחוב לתנועה למשך כחצי שעה עד שנרגעו הרוחות.

במהלך ההתפרעויות עצרה המשטרה 19 חשודים, רובם נערים. 13 מהם נשארו במעצר להמשך החקירה.

ח"כ יוסי שריד („רצ") פנה במברק אל שר הבטחון ובו דרש לשנות את נוהל הריסת הבתים של מבצעי פיגועים בשטחים. לדבריו, יש להודיע לנשוא העונש על ההריסה העומדת להתבצע, בפרק זמן, שיספיק לו להגיש עתירה לבג"ץ אם ירצה בכך. ח"כ שריד טוען, כי אין זה הוגן להעניש ילדים ואנשים חפים מפשע, ולהשאירם ללא קורת־גג בגלל משפט של אחד מבני המשפחה.

פליטים

אשה פלשתינית נמלטת עם ילדיה ממחנה שתילה בדרום ביירות. מלחמות הפלגים על השליטה במחנה זה במהלך השבוע שעבר גרמו עד כה למותם של 31 בני־אדם ולפציעתם של 137. (צילום: א.פ.)

הדיפלומאטים

(המשך מעמוד 1)

ולא מסרה לה על הימצאותו של מוסטפה בבריטניה, אף כי במשפטו של סואן התברר, כי הוא סיפר לישראלים על כניסתו הבלתי־חוקית של מוסטפה לבריטניה.

מקורות בריטיים מסרו, שכאשר גילה הסקוטלנד־יארד את הקשר בין סואן לבין „המוסד", שוחח כנראה שר החוץ הבריטי עם עמיתו הישראלי, הביע לפניו את מחאתו, וקיבל בטחונות משגרירות ישראל בלונדון, כי פעילות זו תיפסק. מקורות בטחון בריטיים אמרו, כי „המוסד" לא שיתף פעולה עם המשטרה בחקירת רצח חמאדי. למרות שהגירוש הוא צעד משמעותי, ראוי לציין כי ההודעה הבריטית היתה מרוסנת, ולשגרירות נמסר, כי יותר לאנשים אחרים להחליף את שני הדיפלומאטים שגורשו.

פעילות „המוסד" בבריטניה לא הופרעה עד עתה, אומרים המקורות הבריטיים, היות שהבריטים נעזרו בהם במלחמתם נגד הטרור הערבי. משום כך, אף כי לא האמינו, קיבלו הבריטים בעבר את טענת ישראל, כי אין לה כל קשר לחטיפת שר התחבורה הניגרי לשעבר, אומרו דיקו, בידי שלושה ישראלים בלונדון; הם קיבלו הבטחה ישראלית לא להוציא עוד דרכונים בריטיים מזויפים, והם העלימו עין מחטיפת מרדכי ואנונו מבריטניה.

הגירוש הוא גם ביטוי לתסכולם של שירותי הבטחון הבריטיים על שנהגו בתמימות בקשר לפעילות אנשי אש"ף בארצם. עבד מוסטפה, שנמצא, לדברי הבריטים, במעקב של „המוסד" משנת 1970, נכנס לבריטניה ב־1983 למרות צו מעצר בין־לאומי שהיה תלוי נגדו בשל מעורבותו בהתקפה חבלנית על אוטובוס „אל־על" בנמל־התעופה של מינכן. מוסטפה, איש ב„כוח 17" של אש"ף, עבד כאיש בטחון במשרד אש"ף בלונדון והיה חמוש באקדח, כמובן ללא רשיון. באפריל 1985 הוא עזב את בריטניה וביקר בביירות. ובספטמבר חזר לבריטניה ופתח מוסך עם חבר אחר ב„כוח 17", מוניר אל־זובי. באפריל 1987 נרמז לשרותי הבטחון, כי הוא מחבל. הוא גורש, ונאסר עליו לחזור לבריטניה.

שגרירות ישראל בלונדון פרסמה הודעה האומרת: „אנו מצטערים על כי ממשלת הוד מלכותה מצאה לנכון לנקוט אמצעים כאלה נגד חבר שגרירות זו. ישראל לא פעלה בניגוד לאינטרסים הבריטיים. המאבק נגד הטרור היה המניע האחד והיחיד לפעולתה".

לנציג אש"ף בלונדון, שנקרא למשרד החוץ, נאמר, שאף כי משרד החוץ לא הוכיח קשר בין משרד אש"ף בלונדון לבין פעולת אנשי „כוח 17" בבריטניה, „אין בריטניה אוהבת שדברים כאלו קורים בלונדון".

גופה, רבבת בקבוקי שמן וחשיש בשבת בחוף נתניה

מאת חנה סאר, כתבת „דבר" בשרון

חוף הים של נתניה העסיק בסוף השבוע את המשטרה.

ביום שישי בשעה 5.30 בבוקר נמצאה על החוף גופת גבר, כבן 50, שנפלטה מהים. מתרחצים הבחינו בגופה, שנפלטה אל החוף סמוך למכון „רינג'יט". על הגופה לא נמצאו סימני אלימות וככל הנראה, האיש טבע. הגופה הועברה לבדיקה במכון לרפואה משפטית באבו־כביר.

בשעה 16.00 ביום שישי נפלטה מן הים אל החוף באיזור מכללת נעורים בצפון נתניה מכולה עמוסה בכ־10,000 בקבוקי שמן. מתרחצים שהיו על חוף הים התחילו לאסוף בקבוקים. המשטרה אספה את בקבוקי הזכוכית שלא נשאו תווי זיהוי וכולם נקברו באדמה. משרד הבריאות הודיע, כי מתרחצים, שהספיקו ליטול בקבוקי שמן לבתיהם מסכנים את בריאותם, משום שטרם נבדקה איכותו של השמן.

לפני כמה שבועות נפלטה בדיוק בחוף זה מכולה אחרת, אף היא עמוסה בבקבוקי שמן שלא נשאו תווי זיהוי. לאחר חקירה התברר, כי המכולה ההיא נפלה מאונייה יוונית שעברה מול חופי נתניה.

ביום שבת, בשעה 11.30, נפלט מהים אל חוף גולדמינץ בנתניה אבוב, שבתוכו היו 160 טבליות חשיש, במשקל כולל של כ־48 ק"ג. מתרחץ, שגילה את האבוב, הזעיק את המשטרה.

משערים כי האבוב הושלך או נפלט מספינת מבריחי חשיש מלבנון.

שוב דליקות באיזור הדרום הפעם – אין חשד להצתות

(ע). – דליקה גדולה, שפרצה בליל־שבת בקיבוץ עין השלושה על גבול רצועת עזה, איימה להתפשט למבני הקיבוץ האחרים. במשך עשר שעות עמלו כבאים וחברי הקיבוץ לכבותה.

בשל העובדה שהאש התגלתה בארבעה מבנים, היה חשש בתחילה להצתה, אולם בדיקת הכבאים העלתה, שהאש פרצה כתוצאה מרשלנות, ככל הנראה, ולא כהצתה מכוונת.

שעתיים לאחר הדליקה בקיבוץ עין השלושה, הוזעקו כבאים גם אל המושבים ניר־משה וניר־עקיבא, הסמוכים. שם עלו באש שדות, חורשות ושדרות עצים לצדי הכביש. הכבאים עבדו במקום עד שעה 21.00 והשתלטו על האש. חקירה ראשונית העלתה, שהשרפה פרצה כתוצאה מאי־השגחה של החקלאים על שרפה יזומה של שלף בשדות.

במשך הלילה היו עוד שתי שריפות בבאר־שבע. האחת בקומה השלישית של בניין מגורים. הכבאים חדרו לדירה הבוערת באמצעות סולמות. ולאחר־מכן פרצו את דלת הפלדה בכניסה לדירה. את פני הכבאים שפרצו לדירה קידם צעיר, שישן בדירה הבוערת וכלל לא חש באש.

השרפה פרצה מהתלקחות מחבת שעמדה על הפלטה, שהוצבה על מכונת הכביסה בדירה.

בשבת לפנות בוקר עלה באש אוטובוס פרטי בבאר־שבע. מכבי האש סבורים, שהאש פרצה באוטובוס כתוצאה מרשלנות, מסיגריה בוערת.

האינטרפול נקרא לסייע בפתרון תעלומה:

צעירה שהסתתרה בנמל הקישון מסרה שמה של נעדרת נורווגית

(ע). – האינטרפול התבקש לסייע למשטרת ישראל ולשגרירות נורווגיה בישראל בזיהוי של צעירה, שנמצאה על ידי משטרת זבולון כשהיא מסתתרת בין שיחים בנמל הקישון בחיפה.

הצעירה, המוחזקת בשם הלן סימוב (נילסן) הובאה ביום ו' לפני שופט שלום בחיפה, שציווה על הארכת מעצרה בעשרה ימים לחקירה.

הצעירה הזדהתה בשם של צעירה נורווגית הנעדרת מזה כשנתיים.

בארכות המשטרה רס"ב חיים שרון סיפר, כי בסוף השבוע נראתה הצעירה כשהיא מסתתרת בין שיחים בנמל הקישון. ברשותה לא היו מסמכים מזהים ובחקירתה טענה בתחילה ששמה מאי הנגוורה מנורווגיה. שגרירות נורווגיה בישראל התבקשה לאמת שם זה, אך בדיקה שנערכה בנורווגיה העלתה, כי הזהות לא תואמת למציאות והכתובת שמסרה הצעירה של מקום מגוריה בנורווגיה אינה נכונה.

בפגישה עם נציג שגרירות נורווגיה בישראל מסרה הצעירה פרטי זהות אחרים, שמהם עולה כי מדובר בנורווגית הנעדרת מזה מספר שנים.

משטרת זבולון נטלה מהצעירה טביעת אצבעות וכן תצלום אשר הועבר לאינטרפול על מנת לסייע בזיהויה.

הצעירה טענה בבית המשפט, כי איבדה את דרכונה בחוף הים.

בארכות המשטרה ביקש לצוות על הארכת מעצרה מאחר שהיא משוטטת בחוסר כל ברחבי הארץ ושהייתה בישראל אינה חוקית.

ליבאי: תוקף הצעת הפשרה למח' ערעור בבית־המשפט

מאת מוטה ציטוקי, כתבת „דבר"

יו"ר הוועדה לביקורת המדינה פרופ' דוד ליבאי תקף אתמול את הצעת הפשרה שתועלה היום בישיבת הממשלה להקמת מחלקת ערעורים ליד בתי המשפט המחוזיים. הממשלה אמורה לדון הבוקר בהצעת הרפורמה בבתי המשפט, לאחר סיכום שהושג בנושא זה בין נשיא בית המשפט העליון מאיר שמגר לשר המשפטים.

ח"כ דוד ליבאי אומר, כי לשיטה המוצעת אין תקדים בשום שיטת משפט מתוקנת אחרת. לדבריו, הממשלה תתבקש להרוס מבנה סמכותי הדרגתי החיוני למערכת משפטית, ובכך יפגע עקרון אי־תלות השופטים וכן תיפגע יציבות המשפט.

ליבאי סבור, כי כאשר יושב שופט בדיון בערעור על פסק דין של חברו באותה ערכאה הוא יושפע בהכרח מקרבתו לחבריו השופטים באותה ערכאה. ליבאי מזהיר שאי־תלות השופטים תיפגע, כאשר שופט יכהן באופן זמני בערכאה ראשונה ובאופן זמני בערכאת הערעור. במצב כזה שופט המכהן זמנית בערכאת ערעור יחשוש, שפסיקתו תשפיע על מעמדו במערכת. גם יציבות המשפט חייבת להיפגע, סבור פרופ' ליבאי, כאשר במקום בית משפט לערעורים יהיו שלוש ערכאות שונות לחלוטין, שכל אחת תהיה מחלקה של בית משפט נמוך עליו מערערים, יתפתחו אז שלוש פסיקות שונות של שלושה בתי משפט שונים.

ליבאי קורא להקים בית משפט ארצי לערעורים שישמע ערעורים בערכאה ראשונה בשתי רמותיה, ואין מניעה שבתקופת עידוד אותו תשב במבנה בית המשפט המחוזי. ליבאי אומר, כי הרפורמה המוצעת כפי שתובא הבוקר לממשלה תיצור נכות נוספת למערכת בתי המשפט במקום להציע רפואה אמיתית.

סכסוך

סכסוך בין ועד עובדי בתי המשפט לבין הנהלת בתי המשפט בנושא קיצור שבוע העבודה. ועד עובדי בתי המשפט הכריז שהחל מ־15 בחודש יולי יעבדו העובדים המנהליים לשבוע עבודה בן חמישה ימים.

בתגובה נמסר מהנהלת בתי המשפט כי טרם הוסכם וטרם הוחלט להפעיל שבוע עבודה בן חמישה ימים בשירות המדינה ובמערכת בתי המשפט. על־פי תקנות משרדי הרישום חייבות כל מזכירויות בתי המשפט להיות פתוחות ששה ימים בשבוע. הנהלת בתי המשפט הבהירה, כי משפטים מתקיימים בכל ימות השבוע ולכן ועד בתי המשפט מתבקש לבטל הוראתו בדבר שבוע העבודה המקוצר.

הנהלת בתי המשפט הבהירה, כי כל עוד לא נחתם הסכם בין האוצר וההסתדרות בנושא זה, לא ניתן לעבור באורח חד־צדדי לשבוע עבודה מקוצר. הובהר כי עובדים אשר יחלו לעבוד בחמישה ימי עבודה, שכרם ינוכה.

מובארק מזהיר מדחיית תוכנית שולץ למזה"ת

תוניס (ע"ד). – נשיא מצרים חוסני מובארק הזהיר מפני דחיית תוכנית השלום האמריקאית למזה"ת.

בראיון שפורסם בתוניס ביום ו' הגיב מובארק על תוכניתו של שולץ ועל ביקורו האחרון בארבע מדינות המזה"ת באומרו כי „לתוכנית זו מספר נקודות חיוביות".

„שומה עלינו (הערבים) לקבל את הנקודות האלה ולעבד מחדש את הנקודות השליליות למען האינטרס שלנו", הוא אמר בראיון.

שבועיים

(המשך מעמוד 1)

תגר סירב אתמול למסור את השם של בית־החולים שד"ר פורת התמנה למנהלו, בטענה שטרם הושלמו עניינים טכניים הקשורים במינוי.

פרופ' יאיר שפירא, בן 48, נשוי ואב לשלושה, היה קצין רפואה פיקודי בצה"ל, מנהל בית־החולים „סורוקה" ובאחרונה „בילינסון" ופרסם עבודות רבות בנושאי פיסיולוגיה של האדם. לסופרת „דבר" נודע, כי טרם הוחלט מי יתמנה לתפקיד המתפנה של מנהל „בילינסון".

מנכ"ל קופ"ח נתנה פסה מסר, כי תוכנית המהלך הניהולי החדש תונח תוך ימים הקרובים לאישור מועצת המנהלים על־ידי היו"ר פרופ' סרוויו.

הודעה
לבעלי היחידות של
כחל – קרן נאמנות
שחף – קרן נאמנות

תשלום הדיבידנד החודשי במזומן פטור ממס־הכנסה לחודש יוני 1988 כדלקמן:
ב־כחל – 1.3% מהערך הנקוב
ב־שחף – 1.1% מהערך הנקוב
התשלום יבוצע באמצעות בנק הפועלים ביום 28.6.88 בגין יחידות שתהיינה במחזור ביום 21.6.88

הפרת הדיבידנד ביחידות חדשות ללא שיעור הוספה
בעלי היחידות רשאים להמיר את סכום הדיבידנד ביחידות חדשות של הקרן לפי מחירן היסודי שייקבע ביום 28.6.88

מנהל הקרן: **להק** – ניהול קרנות נאמנות של אמריקאי ישראלי בע"מ.
הנאמנים: **בנק המזרחי המאוחד בע"מ**
חברה לנאמנות של בנק דיסקונט לישראל בע"מ.

להק - ניהול קרנות נאמנות של אמריקאי ישראלי בע"מ

קבלת מודעות 24 שעות בדחוף
מודעות
משפחתיות דחופות
וכל יתר סוגי המודעות ל־
הלוח הכללי
דבר
מתקבלות
24 שעות ביממה
ב־ דחוף דיזנגוף
רח' דיזנגוף 118
(מול כסית)
טל. 246363 239952

בית א'

משחקי יום שישי
● מינכן:
גרמניה – ספרד 0:2
● קלן:
איטליה – דנמארק 0:2

הטבלה הסופית

1. גרמניה	3	1:5	5
2. איטליה	3	1:4	5
3. ספרד	3	5:3	2
4. דנמארק	3	7:2	0

סרט כחול. הכחולים של איטליה נערמים זה על זה ומתחבקים לאחר הנצחון שהעלה אותם לחצי הגמר.

התהילה לאיטליה הכבוד לקהל הדני

מאת יצחק שתיל, קלן

תשבץ בית א' בא ביום שישי בשעה 22.05 שעון גרמניה על פתרונו: גרמניה בנצחון על ספרד 0:2 ואיטליה בניצחון 0:2 על דנמרק. גרמניה בראש הבית יוצאת כבר היום להמבורג ואיטליה תדרים לכיוון שטוטגרט.

המשחק בקלן, שריכז למעלה מ־60,000 צופים, היה חשוב לאיטליה בכל הקשור לתוצאת המשחק. לדנים זו היתה שאלה של כבוד. ואם התהילה שייכת לאיטליה הרי הכבוד וכל הכבוד שייך לא רק לנבחרת הדנית, שלא זכתה ולוא בנקודה אחת וספגה 7 שערים. למרות זאת, אני מצדיע לאדומים־לבנים של דניה.

מי שלא היה באיצטדיון מונגרסדורף בקלן [illegible] כל משחק כאן הוא בחזקת חויה, הקהל, השחקנים האוירה. אבל צריך להיות כדי [illegible] אוהדי הקבוצות עדיין מהדהדות באוזני, כאשר אני יושב במרכז העיתונות בקלן ואינני יכול שלא להתרשם מהסיפור שמאחורי המשחק: הקהל. מתוך 60,000 הצופים אני מוכן לקבוע כי כ־25,000 מהם היו אוהדים דנים.

אולסן: 99 משחקים

קבוצתם כבר איבדה כל סיכוי אבל הם באו בכ"ץ לעודד את נבחרתם מול איטליה החזקה.

יתר על כן, נבחרת דניה שיחקה לא בהרכבה החזק. שניים מכוכביה, אלקיאר ולארבי, כלל לא התלבשו. השוער ראסמוסן ישב על ספסל המחליפים ביחד עם וילפורט (שחקן המשחק). לאוהדים הדנים מגיעה כל מלה טובה. הם היו הקהל ההוגן ביותר, הסימפאטי ביותר ובכל המשחקים בהם שיחקה נבחרתם הם ידעו לגנוב את ההצגה באוירה הטובה שהשרו. גם נגד איטליה הם לימדו כיוון דרך נוסף בתרבות הספורט, כיצד יש לעודד נבחרת גם כשהיא כושלת, גם כאשר היא נבגעת 3 פעמים רצופות – שהרי הנבחרת מייצגת אותם.

כדאי לקחת לתשומת לב לחוגי [illegible]

כאשר לנבחרת הדנית עצמה [illegible] שחקניה [illegible] על הכבוד. מורטון אולסן "קפטן" הקבוצה בן ה־38 חגג במשחק זה את משחקו ה־99.

חגיגת המאה שלו תהיה בוודאי בשנה הקרובה. סמל של ספורטאי, הוא הנהיג את את חבריו למשחק לחימה כמעט לאורך כל 90 דקות המשחק. השוער פטר שמייכל מנע מקבוצתו תבוסה בשתי עצירות נפלאות (57,38), אך הדבר לא הועיל.

המחליפים הבקיעו

מהדנים נעבור לאיטלקים. נצחונם, הגם שלא בא בקלות היה צודק. אז אם תרצו למאמן ויצ'יני היה מול אייר ובעיקר "ספסל" בר מזל. קח למשל את אלטובלי. הוא נכנס למשחק בדקה ה־66 ובנגיעה הראשונה בכדור קבע 0:1. במינכן היתה כבר אז התוצאה 0:2 לגרמניה במשחקה נגד ספרד. לאיטלקים היה דה נאפולי, ברגומי, ויאלי וחבריהם. המאמן ויצ'יני ביצע חילוף נוסף: מנצ'יני יוצא ודה־אגוסטיני נכנס. 2 דקות לסיום קובע המחליף דה־אגוסטיני את תוצאת המשחק 0:2.

אוהדי איטליה כ־20,000 איש ינועו דרומה כאשר הקריאה המפורסמת "פורצה איטליה" תלווה אותם בהמשך. כדאי לשים לב לעובדה כי איטליה "נעה קדימה" במסלול התוצאות: 1:1 בפתיחה מול גרמניה, 0:1 מול ספרד ו־0:2 מול דנמרק.

איטליה, שהיתה חלשה כמו גם דניה במחצית הראשונה, השתפרה ללא היכר וסחפה את הדנים למאבק מעניין. עם שריקת הסיום למשחק הגן ולאחר החלפת החולצות הם רצו לעבר היציעים בו התרכזו אוהדיהם שהניפו את דגלי הירוק־לבן־אדום והודו להם על התמיכה. בשטוטגרט זה יהיה כבר סיפור אחר, אבל עם הרבה יותר איטלקים. האם נראה אותם במשחק הגמר? האם תחזור על עצמה ההסטוריה של משחק הגמר בגביע העולמי בספרד: גרמניה נגד איטליה?

כולם בכו. משמחה או מצער

בחצי הגמר יהיה שיחזור גמר מונדיאל 74' ✓ האם בגמר יהיה שיחזור גמר מונדיאל 82'?

היציע האירופי

יצחק שתיל

בחצי הגמר

● ג', 21.15, המבורג:
גרמניה – הולנד
● ד', 21.15, שטוטגרט:
בריה"מ – איטליה

אתמול אחה"צ הסתיימו 12 המשחקים של השלב הראשון באליפות אירופה 88', ונקבעו ארבע הקבוצות שיופיעו בחצי הגמר. ביום שני בהמבורג תשחק גרמניה מול הולנד ו־24 שעות לאחר מכן בשטוטגרט יתמודדו נבחרות ברה"מ ואיטליה.

מחזות קורעי לב נראו אתמול, כאשר שרק השופט האוסטרי, הורסט ברומייר לסיום המשחק בין אייר והולנד. שחקנים הולנדים ואירים נראו על כר הדשא בוכים. אלה משמחה ואלה מצער. אבל דבר אחד לא שכחו שחקני שתי הקבוצות לעשות: לרוץ לעבר קווי המגרש אל מול היציעים כדי להודות לקהל שלהם.

נבחרת הולנד ניצחה אתמול לא משום שהיתה גדולה. נהפוך הוא. משחקה היה החלש ביותר מבין השלושה שקיימה עד־כה באליפות ואת שלושתם ראיתי.

ברה"מ בשקט, ביסודיות ובעקביות ניצחה את אנגליה 1:3. התקווה כי האנגלים ידעו לחזור הביתה לאחר שהצילו לפחות במעט את כבודם האבוד, נגוזה. האנגלים שהיו הכשלון הגדול של האליפות הזאת חוזרים לביתם עם רשת נקובה בשבעה שערי חובה ו־0 נקודות. עתה לאחר הפסדה של אייר נפגע האי הבריטי אנושות, למרות שהאירים עשו את שלהם: הם ניצחו את אנגליה.

משחק חצי הגמר בהמבורג, הוא שחזור משחק הגמר של אליפות העולם ביוני 74'. אז ניצחו הגרמנים 1:2 את הנבחרת המבריקה ביותר של אותם ימים, בה שיחקו המלך יוהן קרוייף וחבריו. נבחרת הולנד של 88', הגם שמשחקים בה כוכבים גדולים אינה משתווה בשום פנים ואופן לנבחרת של אז. בכושרה הנוכחי לא תוכל הולנד לעמוד מול גרמניה, גם אם יגיעו ליציעי המגרש בהמבורג המכיל 61,000 מקומות ישיבה – 30,000 הולנדים. כרגע קשה להתנבא.

לגבי המשחק בשטוטגרט, לדעתי הוא יהיה מעניין לא פחות. ברה"מ מול איטליה. שתי הקבוצות משחקות כדורגל מהיר וחזק. אבל לזכות האיטלקים תעמוד העובדה שמאחוריהם יהיו רבבות אוהדים שיגיעו במיוחד כדי לעודד את נבחרתם. האיטלקים המצויים בכושר טוב יצטרכו לעמוד קשות מול רנאט דסאייב, שלדעתי הוא השוער הטוב ביותר כאן. כל תוצאה לא תפתיע במשחק זה. על דבר אחד אני מוכן להמר: כל נבחרת שתעלה לגמר תבטיח מאבק חזק ומעניין.

הסימן הטוב ביותר להמנון

מי שאינו מכיר את ההמנונים של הולנד ואייר יכול לדעת אל נכון כאשר ההמנון האירי מושמע לפני ההולנדי. כי בעת השמעת ההמנון ההולנדי נשמעת ברקע מקהלה אדירה של יותר מ־35,000 צופים, שרובם הגיעו בנסיעה ישירה מהולנד. ביציע העתונות שהיה מלא עד אפס מקום הורגש המתח. לאייר כידוע הספיקה תוצאת תיקו כדי להעפיל לחצי הגמר ולהפוך לגיבורת האי הבריטי. בהפסקה פשטה השמועה שברה"מ מוליכה 1:2 מול האנגלים. העתונאים האירים נראו מתוחים. כל כדור שנע ברחבת שער קבוצתם הוסיף להם שערה לבנה בראש. העתונאים ההולנדים רצו כמובן שער בודד אחד לזכותם.

מול היציעים של האוהדים בירוק־לבן, גאתה השירה ככל שנקפו הדקות ושעון החול הלך ואזל. מסורת המשחקים בין אייר והולנד מלמדת שבכל תשעת המפגשים ביניהם יש לכל אחת מהנבחרות ארבעה נצחונות ותיקו אחד. מספר השערים שהבקיעו שתי הנבחרות זהה: 19.

גם לעתונאים האיטלקים היה עניין במשחק, שהרי ואן־באסטן וחוליט משחקים באיטליה. אולם דווקא החולצה מספר 14 של הולנד, לא זאת של יוהן קרוייף, אלא של וים קיפט, היא שהעלתה את ההולנדים, שמונה דקות לפני הסיום לחצי הגמר.

מדלית הזהב לקהל ההולנדי

כאשר מדובר באוהדי הכדורגל כאן, תמיד אתה עשוי או עלול הכל לפי התחושה הרגעית להיות מופתע. ראינו כבר אוהדים אנגלים משתוללים, ראינו אוהדים דנים מחלקים פרחים, ראינו אוהדים איטלקים חוגגים ועולצים. אבל ההולנדים הם סיפור האליפות הזאת, עד היום.

ראינו אצל ההולנדים הולנדיות יפות צבועות בצבעי האורנג', הכחול־לבן־אדום, עם שיער של חוליט, עם חולצות נבחרת ומספרי השחקן הנערץ עליהן. ראינו אותם עם סרטים בצבע האורנג' שזורים בשערותיהן. אתמול גילינו משהו חדש. ג'נטלמנים בריטים, כובעי מצחיה לבנים עם סרט קטן כחול־אדום, מכנסיים לבנים, נעליים שחורות, ז'אקט בצבע האורנג' עם עניבה תואמת אוחזים כולם במטריות בצבע ה...אורנג'. איך אפשר אחרת?

היו גם בגלזנקירכן אירים קנאים. לדידם קיים צבע אחד בלבד: הירוק. ביציע העתונות אם ראית מישהו עם חולצה ירוקה, ג'אקט ירוק, עניבה ירוקה, אפודה ירוקה ועם טלפון ...ירוק על שולחנו ידעת, כי זהו עתונאי אירי.

פגישה עם ארי האן

ביום שישי פגשתי בקלן את הכוכב ההולנדי של שנות ה־70 ארי האן, ששערו המדהים בחצי הגמר בארגנטינה סילק את האיטלקים.

גם הוא סבור שההשוואה בין הנבחרות של שנות ה־70 וה־80 נוטה לטובת הוותיקה יותר. אך, יחד עם זאת הוא מאמין בהולנד. אני אחזיק אצבעות להולנד (בשקט שלא ירגישו).

אם פתחתי בקהל הנפלא של הולנד, אז אני אסיים דווקא בקהל האירי. גם הוא ראוי למילה טובה. שעה ארוכה לאחר תום המשחק בו סולקה נבחרתם מהמשך הדרך ניצבו 15,000 צופים בירוק־לבן בתוך האצטדיון, לא יצאו ממנו, נופפו בדגלים ושרו שירי עם כאילו נבחרתם היא שניצחה. הם רצו לראות את כוכביהם, קווין שידי, ריי האוטון, פרנק סטפלטון, רוני וילן, קווין מורן ופול גלווין. [illegible] ביציעים הריקים של אוהדי הולנד ישבו כמה עשרות אוהדים בכתום והתבוננו במחזה נדיר ובלתי שגרתי זה. בפאבים של קלן ודיסלדורף ירימו הערב אירים כוסות בירה גדולות, ישירו שירי עם ויחזרו הביתה.

אבל לפני כן הם יספרו כיצד יצאו הכוכבים מחדר ההלבשה והריעו לקהל. ללא ספק המנצחים האמיתיים. הוא אשר כתבתי: כל יום מחזה חדש והפתעה נעימה חדשה. צריך לחיות כדי להאמין.

בית ב'

משחקי אתמול
● פרנקפורט:
בריה"מ – אנגליה 1:3
● גלזנקירכן:
הולנד – אייר 0:1

הטבלה הסופית

1. בריה"מ	3	2:5	5
2. הולנד	3	2:4	4
3. אייר	3	2:2	3
4. אנגליה	3	7:2	0

צריך לנחש רק שש. הרוסי ראטס (6) מניף יד לאחר שבישל לחברו פאסולקו (על הקרקע בקו השער) את הבקעת השער השלישי לרשת האנגלית הנקובה. 1:3

לאחר שברה"מ השפילה אותם בפעם השלישית באליפות:

האנגלים הרוסים!

עצוב, עצוב היה לראות אתמול אחה"צ בשמש החמימה, כיצד מסיימת נבחרת אנגלית חלשה ומובסת, את הופעתה באליפות אירופה עם הפסד שלישי ברציפות וחוזרת הביתה עם מאזן של 0 נקודות ו־7 שערי חובה מול 2 שערי זכות בלבד. אתמול נפלו האנגלים קרבן לנבחרת סובייטית, לא מבריקה אך מאורגנת ומהירה, בשיעור 3:1.

מי שחשב שהאנגלים יאבקו במשחק האחרון על כבודם טעה טעות מרה. למרות שבובי רובסון ביצע שלושה שינויים בהרכב והושיב על הספסל את שילטון, בירדסלי והייט לא חל שינוי בצורת המשחק של האנגלים. אף חוליה לא פעלה אצלם כמו שצריך. ההגנה כמו במשחקים הקודמים "טבעה" מול חלוציה המהירים של ברה"מ. בקישור לא הצליחו רובסון והודל לנווט את חבריהם, כל מסירה שלהם הגיעה בדרך כלל לרגלי היריב והחוד, או מה שכונה החוד הוא בכלל לא היה קיים. מליניקר הגדול נותר רק השם ובארנס הסתבך עם עצמו.

אבל בסובייטים לא היה שינוי בצורת המשחק, הגנה חזקה וצפופה [illegible] באמצע על השני ושולחים כדורים ארוכי טווח ומדוייקים לעבר החלוצים. בלאנוב ופרוטאסוב נראו בתחילה בודדים במערכה אולם למעשה עשו צרות צרורות להגנה האנגלית ובכל הזדמנות הפילו פחד ומורא עליהם.

כבר מההתחלה

זה התחיל כבר בדקה השניה. סרגיי אלייניקוב קיבל במתנה מסירה משחקן אנגלי, פרץ לרחבה היטעה מגן אחד ובעט בדייקנות מ־10 מ' לרשת. האנגלים שלא היה להם מה להפסיד ניסו להעביר את כובד המשחק לעבר השני אך מסירותיהם חסרות הדיוק וחולשתו של ליניקר מנעה מהם לסכן את שערו של דסאייב, שהחלים מפציעה ושיחק היטב.

אולם בדקה הז' הובקע בכל זאת השער הסובייטי. לעבר כדורו של רובסון שהורם לרחבתו של דסאייב התרומם נפלא הבלם אדמס ומקרוב נגח בעוצמה לרשת הגבוהה. מי שחשב שמכאן ואילך יתחילו האנגלים לשחק טעה. הם חזרו לסורם במשחק מסורבל ושאבלוני.

דווקא מן העבר השני (27) ניצלו הסובייטים "חור" בהגנה האנגלית, זבארוב פרץ מימין הרים כדור מדוייק ומדוד לעבר הרחבה ואלכסיי מיכאליצ'נקו נגח מקרוב אגב נפילה לרשת החשופה. עד למחצית התנהל בשדה משחק משעמם, שלווה בשריקות בוז של הקהל שהעדיף [illegible] להשתתף על פני צפיה בשחקנים.

שערים ופיהוקים

פתיחות המחצית השניה דמתה לסיום הראשונה. שתי הנבחרות הפגינו משחק שכונתי. האנגלים ניסו פה ושם לחדור את ההגנה הסובייטית החזקה אך נסיונותיהם היו כל כך שקופים ועלובים עד כי דסאייב לא נאלץ כלל להתאמץ כדי למנוע חדירת הכדור לרשתו.

וכרגיל כמו בכל משחקיה ניצלה הנבחרת הסובייטית את עליונותה של הנבחרת היריבה להתקפה כדי להשיג שער מהיר. זה קרה בדקה ה־71, כדור שהורם מימין חלף על פני כל ההגנה האנגלית הדלילה ונחת משמאל. ראטס התייר למרכז הרחבה וויקטור פאסולקו, מחליפו של בלאנוב שנפגע בסיום המחצית הראשונה שניצב על קו השער דחק פנימה כדי לנעוץ מסמר נוסף בארון האנגלי.

★ שפט הפורטוגזי רוזה סאנטוס לעיני 53,000 צופים ב"ולדסטדיון" בפרנקפורט.

היום חוזרים האנגלים הביתה. יהיה להם הרבה זמן לערוך את חשבון הנפש שלהם ולפתוח כבר עכשיו בהכנותיהם לקראת הגביע העולמי.

★ ברית המועצות: דסאייב; בסנוב, קוזנצוב, אליינקוב, חידיאטולין, ליטובצ'נקו, זבארוב (גוטסמאנוב), מיכאליצ'נקו, ראטס, בלאנוב (פאסולקו), פרוטאסוב.

★ אנגליה: וודס; סטיבנס, אדמס, ווטסון, סנסום, סטיבן, מקמהון (וווב), רובסון, בארנס, הודל, ליניקר (הייטלי).

שני רודי. יש שני רודי באליפות. שניהם כוכבים. ביום ששי היה זה הגרמני רודי פלר שהבקיע צמד לרשת הספרדית. כאן הוא מבקיע את השער הראשון

גם לגרמנים יש רודי

המשחק המהיר והמרתק, שהתנהל ביום ששי בין נבחרות מערב־גרמניה לספרד, היה תוצאה ישירה של חשיבות המשחק לגבי שתי הנבחרות, ובעיקר מבחינת הספרדים. הם היו חייבים לנצח כדי לזכות בכרטיס לחצי הגמר. לגרמנים הספיק, אמנם, תיקו, אך הם היו אלה שזכו בכל הקופה וניצחו 0:2.

הספרדים פתחו את המשחק בקצב מהיר ולחצו על שערו של אייקה אימל. המאמן מיגל מוניוז לא ויתר על כוכבו הפצוע, מיצ'ל, אך במהלך המשחק הסתבר כי שיבוצו של הקשר הטכני המצויין היה, כנראה מוקדם מדי. הוא היה מסורבל בתנועותיו ופחות יעיל מהצפוי. אבל, מוניוז הבין כי מבחינת המשחק המכריע הזה אין מוקדם מדי. יכול להיות רק מאוחר מדי. הפסד יכין את הכרטיס הביתה.

הפעלולן המסוכן ביותר בהתקפה הספרדית היה באקרו נמוך הקומה. שחקן זריז כשד, בעל שליטה טובה בכדור, אך לא שליטה מספיק טובה במצב. הגם שהגיע לכמה מצבי הבקעה מצויינים, הצליח איכשהוא להחזיר את הנשימה האבודה לקהל הגרמני, כשהחטיא שוב ושוב והשאיר את היתרון בידי גרמניה.

זוכרים, איך אחרי המשחק הראשון באליפות דרשו העיתונים הגרמנים לסלק את פלר מההרכב. החלוץ איכזב, אך ה"קיסר" בקנבאואר המשיך בשלו. המספידים והלוחצים מסירים עתה את הכובע בפני השניים.

הצמד של פלר

אט אט, עברו הגרמנים להתקפות מסודרות ומסוכנות משלהם. כל כך הרבה תקוות תלו בנושא הסיפרה מס. 9 – רודי פלר. אתמול, הוא היה האיש הנכון, בזמן הנכון, במקום הנכון.

בפעם הראשונה הוא עשה את המוטל עליו בדקה ה־30. היה זה ה"מנוע" אולאף טון, שנתן את הטון במתקפה המהירה של הגרמנים. טון מסר לחלוץ המרכזי הבלונדי, קלינסמן, ששלח את פלר לרחבה והחלוץ המסוכן הזה לא התבלבל, היטעה את זוביזארטה ושלח כדור שטוח לפינה. 0:1.

וכדי להשלים את תמונת היתרון הגרמני במרכז השדה יש להזכיר את הקפטן לותר מתיאוס. שלשום הוא הפגין את אותם הכישורים, שהפכו אותו לאחד הקשרים הטובים והמבוקשים באירופה. מתיאוס קצת גימגם במשחקים הקודמים, כמו גם שאר נבחרתו. שלשום, גם בשל משחק השדה הפתוח של הספרדים, היה לו יותר קל להתבטא.

לותר דה קינג

בהמשך נגיע למבצע המרשים של מתיאוס. בינתיים, התאוששו הספרדים מההלומה של פלר וחזרו לתקוף. שוב היה זה באקרו, שקיבל מסירת רוחב מדוייקת מבוטראגניו (חוץ מזה הוא לא עשה הרבה), אך הנגיחה המסיימת היתה קשתית וגבוהה מדי.

ואז, באה הדקה ה־50. מתיאוס זכה בכדור במרכז המגרש והחל בפריצה סוחפת לתוך רחבת ה־16. כשהמגינים סגרו עליו, השאיר "עקב" נפלא לרודי פלר והכדור מצא את מקומו בשנית ברשת של זוביזארטה. 0:2.

הספרדים, לכאורה, לא הרימו ידיים והמשיכו בסטייל הפתוח, אך, למעשה, איבדו את השליטה בנעשה. הגרמנים הרגועים והבטוחים הציגו משחק שדה נאה ותקיף. טון ופלר החטיאו בדקות הסיום שני מצבי הבקעה קורצים, אך הקהל הניף את דגלי השחור־אדום־צהוב והודה לשחקנים שלו.

שפט הצרפתי ווטרו באיצטדיון האולימפי במינכן לעיני 70,000 צופים.

★ מערב־גרמניה: אימל; ברמה, הרגס, קוהלר, בורובקה, רולף, ליטברסקי, טון, מתיאוס, פלר, קלינסמן.

★ ספרד: זוביזארטה; תומאס, אנדוריארודה, סאנצ'יז, קאמאצ'ו, ויקטור, ואסקאז, מיצ'ל, גורדיליו, בוטראגניו, באקרו.

רודי, רודי. זה הרודי (פלר) של מערב־גרמניה וזה הרודי (חוליט) של הולנד. הם ייפגשו ביום שלישי במשחק חצי הגמר. יהיה מעניין

מלך השערים

ואן־באסטן: השלושער

ההולנדי, מרקו ואן־באסטן מוליך את טבלת מלך השערים, בתום השלב הראשון של אליפות אירופה בכדורגל עם שלושה שערים. שלושתם הובקעו במשחק אחד בו ניצחה נבחרתו את אנגליה בשיעור 1:3.

רודי פלר הבקיע שלשום את שני השערים לזכות מערב גרמניה במשחק הנצחון על ספרד, שהבטיח לגרמנים את ראשות בית 1, מדורג שני ומקדים שורה ארוכה של שחקנים שהבקיעו שער אחד כל אחד.

אנדריאס ברמה, יורגן קלינסמן, אולף טון (מערב גרמניה), רוברטו מאנצ'יני, ג'אן לוקה ויאלי, אלסנדרו אלטובלי, לואיג'י דה־אגוסטיני (איטליה), מיצ'ל, אמיליו בוטראגניו, רפאל גורדילו (ספרד), פלמינג פולסן (דנמרק), ריי האוטון, רוני וילן (אירלנד), ואסילי ראטס, אולג פרוטאסוב, סרגיי אליניקוב, אלכסיי מכאליצ'נקו וויקטור פסולקו (ברה"מ), בראיין רובסון, טוני אדאמס (אנגליה), וים קיפט.

אז, תשתה קפה. המאמן האנגלי המושפל בובי רובסון

הגיבור הלאומי. וים קיפט מחייך באושר לאחר שהבקיע את שער הנצחון ההולנדי. מתנפלים עליו משמאל: ווטרס (20), ואן־באסטן (12), קומאן וחוליט

כן, אירלנד חופשית

8 דקות הפרידו אתמול בין נבחרתה של אירלנד החופשית לבין הגשמת חלומה, עליה לחצי גמר אליפות אירופה. אולם שערו של ההולנדי, וים קיפט בדקה ה־82 קטע את החלום האירי. הנבחרת בירוק שהותירה רושם נהדר כאן תארוז לארצה היום את המזוודות ולחזור הביתה.

ההפסד האירי גם קטע שרשרת של 12 משחקים בין־לאומיים ללא הפסד. המספר 13 לא האיר פנים לחניכיו של ג'ק צ'רלטון ועם כל הסימפאטיה שרחש להם הקהל הם סיימו כאן בגלזנקירכן את תפקידם באליפות. צריך לזכור שבשני המשחקים הקודמים הבקיעו האירים שער בכל משחק. היה זה ריי האוטון מול אנגליה (0:1) ורוני וילאן בשער נגד מול הרוסים (1:1), וכך, במשחק הראשון בלא שער זכות נוצחה נבחרתו של ג'קי צ'רלטון. הולנד, שלא היתה הפעם במיטבה, העפילה למקום השני ותתמודד ביום שלישי נגד גרמניה.

ההולנדים שהיו זקוקים לנצחון כדי להבטיח את מקומם בין ארבע הגדולות לחצו במרבית דקות המשחק. אולם הם נתקלו במשחק הקרבה של האירים שהצליחו לשמור על רשת נקיה. בדקה ה־52 שלח רוד חוליט כדור מדוייק לעבר יאן ווטרס וזה בעט כדור אדיר שפגע במשקוף הרחוק.

אותו שחקן שלח כדור מסוכן נוסף לעבר השער האירי ומייד לאחר מכן נרשם בפנקסו של השופט לאחר פגיעה גסה בשוער פט בונר. ההגנה האירית נהנתה מהרמות כדור של ההולנדים וניקתה את רחבתה פעם אחר פעם. אולם פעם אחת היא כשלה וכשלון זה עלה לה בשער הזהב.

נגיחה קטלנית

ההולנדים שיחקו בשלב הזה כבר עם שלושה חלוצים לאחר הכנסתם למשחק של וים קיפט בדקה ה־50 במקום ארווין קומאן וג'ון בוסמן בדקה ה־78 במקום הותיק, ארנולד מיוראן.

אירלנד עמדה פעם אחת בפני הבקעה בדקה ה־15, כאשר ריי האוטון העלה כדור קרן ופול מקגראת נגח לקורה השמאלית. מן העבר השני (דקה 39) החמיץ רונלד קומאן הזדמנות כשבעט ממצב טוב לחוץ. דקה לאחר מכן היה זה אחיו, ארווין שהחמיץ ממצב דומה.

במחצית השניה הלכו ההתקפות ההולנדיות ואיבדו ממהלכן בכל שחלף הזמן ורק 20 דקות לפני הסיום הצליח ואננברג להחזיר לרחבה ולבעוט סנטימטרים מעל המשקוף לחוץ.

כדורגלן השנה באירופה, רוד חוליט וחברו, ואן־באסטן היו מסוכנים ברחבה האירית, אולם דווקא קיפט ששיחק בעבר באיטליה וחזר הביתה היה זה שהצליח להבקיע את שער הנצחון בנגיחה מדוייקת.

שפט הורסט ברומייר מאוסטריה.

★ הולנד: ואן־ברוקלן; ואן־ארלה, רייקרד, ר. קומאן, ואן־טיגלן; ואננברג, ווטרס, א. קומן (קיפט), מיורן (בוסמן); חוליט, ואן־באסטן.

★ אייר: בונר; מוריס (שידי), מקארתי, מורן, יוסטן; האוטון, מקגראת, וילן, גאלבין; אולדריג', סטייפלטון (קאסקרינו).

הניחוש הנכון

1. גרמניה – ספרד	1
2. איטליה – דנמארק	1
3. אנגליה – בריה"מ	2
4. אירלנד – הולנד	2
5. אלסטהגייט – רייצ'מונד	1
6. דנדונג – סאנבורי	x
7. אסטון סיטי – נונאודינג	x
8. נוקס סיטי – מודיאלוק	1
9. ווסטגייט – פרנקסטון	x
10. קמבלטאון – אולאיד	1
11. קרואטיה – הלאס	1
12. לין גרינג' – קמבאוולאנד	1
13. פרהה־הילס – בירקאלה	1
14. וודביל – סאליסבורי	x

هكذا من الأصل

טוב שנתנו את רומי שניידר בישראל; בלוויין הרוסי למדנו איך מקריינים

מאת שמואל קליגר

"שוב כדורגל? זה לא יכול להיות! הרי הבטיחו לנו במפורש שיראו את רומי שניידר בערב שבת, אז מה פתאום התחרשו והביאו לנו שוב את הכדורגל הזה. כל שישי אותו סיפור: לא נותנים גם למשלמי אגרה אחרים להנות מהטלוויזיה – כאילו כל העולם כדורגל".

"אל נא תתרגזי", הרגעתי את רעייתי, "זה בסך הכל שידור מהטלוויזיה הרוסית. הבטחתי לך את רומי שניידר ותקבלי אותה בטלוויזיה הישראלית". אני נשארתי בשלי: מעדיף את שוקני הקיסר פרנץ בקנבאואר באריכותו הרבה של לוויין התקשורת הרוסי. אשתי רותקה ליופיה של הקיסרית שניידר (סיסי, זוכרים?) מול אקרן סמוך. שלום הבית הושב על כנו.

מלכתחילה, נאלצתי להסתפק בשדר הרוסי לצרות שקיוויתי לניסים. בהמשך, צבטתי את עצמי: הרי הגוי הזה עושה את מלאכתו ללא דופי: "גול – גול". ואחר כך: "רודי פלר" ומיד לאחר ההפסקה שוב: "רודי פלר", הקול, אף כי במבטא רוסי ופחות צווחני ויותר ערב לאוזן (מהמדבר) מכריז: "רווה – גול" ועכשיו כבר הכל ברור: גרמניה בחצי הגמר, ספרד בחוץ!

אחר כך, כשגמרנו עם רומי שניידר, החלפנו ערוץ והראו לנו בישראל, בשידור חוזר, את מבצעי ההבקעה המצויינים של פלר ואת הקיסר האלגנטי מוחא כפיו ושאלנו עצמנו בתמימות מדוע לא השאירו לנו את השדר הרוסי, זה מהלוויין שמראה לנו יותר, אף כי מדבר פחות. הרי משם הראו לנו הכל, זה ועכשיו ומכאן מראים לנו רק קלאים מקוטעים כשהכל כבר מחוור וברור. שידור חוזר? את מי זה מעניין? רק בשביל הפירוש של צבי רוזן. חצות וחצי. זה הזמן? ומה עם החצי השני: המשחק של איטליה ודנמרק. רק בטלוויזיה הרוסית היה משחק כזה ואפילו הראו את השערים, בין רודי פלר אחד למישנהו, אבל איך משלמים להם את האגרה?

נחזור לצמד הקיסרים, שניידר ובקנבאואר. נשארנו, אני ורעייתי, כל אחד מאיתנו וההובי הפרטי שלו: עם הקיסר הפרטי שלו, אבל משהו החל לכרסם בחומת הבטחון העצמי. זה התחיל, בעצם הרבה קודם לכן. כל ערב אותה תחושה. רוצים לראות כדורגל, אבל נשארים ברצון. רוצים ונרדמים. אי-אפשר ל"משוך" עד הסוף. העייפות מכריעה אותך או שהאנטי-כדורגל מכריע אותך. ואולי, הא בהא תליא. וזה לא הכח ר"ג נגד מכבי יבנה. זה אנגליה, גרמניה והולנד ודנמרק. זה בכלל לא משחק ילדים. זה כדורגל זה!

וחשבנו, שמא אולי בכ"ז הצדק עימה. אנו, שחטאנו בחטא קדמון באהבתנו לכדור העור, אולי הגזמנו, אולי הגדשנו הפעם את הסאה. הרי לא יתכן להביא כל יום ולילה בשידור ישיר ועקיף את ספרד וגרמניה ואת אירלנד וברה"מ. ולא זה אף לא זה: לא יתכן להקרין מדי כמה ימים כדורסל מעולם אחר ואחר-כך לומר לעם ישראל: זה הדבר החשוב באמת. כאילו שאין לנו עוד את טרדות היום-יום וכאילו שאין אנו זקוקים עוד לסרטי ליל שבת, לבידור ולגששים ולסוביה צפיר ולזמר העברי הוכחה לקתצנגוס לאומי. איבדנו את היום הפרורטיה ומצאנו כופים את עצמנו על הכלל.

ואולי חטאנו גם אנו בחטא מסויים כלפי אלה מבינינו אוהבי הכדורגל הישראלי שרואים ספורט עם הקשרים ציוניים ולאומיים. כדורגל חשוב כל איכות שהוא ישראלי; שגריר ישראל בעולם. כדורגל שלנו. ספורט עם דגל, ספורט עם "התקווה", עם כבוד ועם תקווה. כדורגל – עם נצחונות בזירה הבינלאומית;

לחולמי חלומות: השתתפות בגביע העולמי; להוזי הזיות: השתתפות באולימפיאדה. ואת אלה, כנראה, שהטלוויזיה שלנו כבר לא תוכל לשדר. מפוקיאביה נמסר כבר לפני שנים הרבה – וגם באוזנינו – כי לפחות במחדל הזה אי-אפשר להאשים את התקשורת.

בחזרה לגרמניה 88. הבה נסיר את הצעיפים ונישיר מבט: אחרי ככלות הכל איזה כדורגל מראים לנו משם בשידורים ישירים? לא מי-יודע-מה. אפשר בהחלט להיות בלעדיו. זה כדורגל של זרים. אלה הם הזרים שלהם אנו משתעים ונגדם אנו יוצאים חוצץ ובהם אנו כורכים את עתידו של הכדורגל הישראלי. שאלה: אז כזה צריך להראות הכדורגל הישראלי אם יביאו אלינו את הזרים? ואת צריך לזכור: הלוא, לא באלה הזרים מדובר, אלה הלוא עשו כבר את שלהם; הלוא את אלה שיבואו לשחק כאן – אם יבואו – מחמת נסיבות התלויות בזמן ובגיל – הטלוויזיה – כל טלוויזיה – לא תעביר עוד את משחקיהם בשידורים ישירים, שם שידורים. אלה יהיו שחקנים תשושים, משומשים, יד שניה שיבואו לכאן לעשות את הפנסיה שלהם.

יגענו וחיפשנו את הנקודה היהודית במשחקי אליפות אירופה 88 – ולא מצאנו. על דרך השלילה, מי שראה את "ביצועיהם" של האוהדים האנגליים בתחנות הרכבת ובמסבאות יכול אמנם להתנחם ("אצלנו לא יכול דבר כזה לקרות בשום אופן"). אבל הרי לא בשביל זה קיים כדורגל בעולם – רק כדי להוכיח לנו שלפחות מבחינת התנהגות האוהדים המצב יכול להיות גרוע בהרבה.

כל כך הרבה עיתונאים ואנשי מקצוע הוכשים כעת את יציעי האצטדיונים בגרמניה. אפילו המאמנים הלאומיים החדשים שלנו איציק שניאור ויענקל'ה גרונדמן יצאו בוודאי עם איזה פנקס מוצבע ועם כדי לרשום רשימות: אולי ללמוד איזה טכניקה חדשה, שיטה חדשה. להיות בעניינים. אומרים: להם, לספרדים כדורגל המהווה תמזיג אירופי הדרום-אמריקאי. שעטנז של ברק מזרחי ויעילות מערבית. ובתור שכזה – ראוי לחיקוי. אולי מתאים לנו ללמוד מהם? בינינו לבין עצמנו: אם לא יועיל בוודאי לא יזיק.

זו אולי הסיבה שיותר מכל הנבחרות נטתה אהדתנו לנבחרת ספרד, זו של בוטרגניו וקאמאצ'ו. בחורים מהירים, לא גבוהים במיוחד, אך זריזים כמו שדים. שליטה עילאית בכדור; רואים שהם אוהבים אותו – וגם את ארצם. דם לאטיני זורם בעורקיהם: דם חם. גוון עורם כמו של אלי כהן, שיער כמו של גילי לנדאו וצבע המדים כמו בהפועל ת"א. ואפילו השמות, הפלא ופלא, כמו של יוצאי ספרד. "ריקסון, סלינס" – אומר השדר הרוסי, וזה נשמע לנו מוכר. אולי צאצאי האנוסים?

אז מה הפלא ששילבנו להם אצבעות, לספרדים, מול הגרמנים הפייבוריטים עם היתרון הביתי של האיצטדיון המהודר במינכן והאווירה המיוחדת של הקהל הגדול. אך לאחר מעשה (כשההפסד הספרדי היה לעובדה) המשכנו לשמור אמונים להולנד (מסורת מימי מלחמת העולם השניה – לא הולך ברגל גם אם מדובר רק בכדורגל). עד שבת היינו כולנו ספרדים. משבת – כולנו הולנדים.

עתה, אחרי התסכול הספרדי, נותרנו רק עם התקווה ההולנדית והוגר השדר הרוסי שידבר עימנו בלילות: כדורגל. שפה אינטרנציונלית, מובנת וברורה. אם יש צורך במלים: אז רק בחסכנות ובהיגיון ובעיליות אופיינית. זכות הדיבור לעיניים בלבד. בתנאי שלא נרדם.

הבנתם את זה ניסים ויורם?

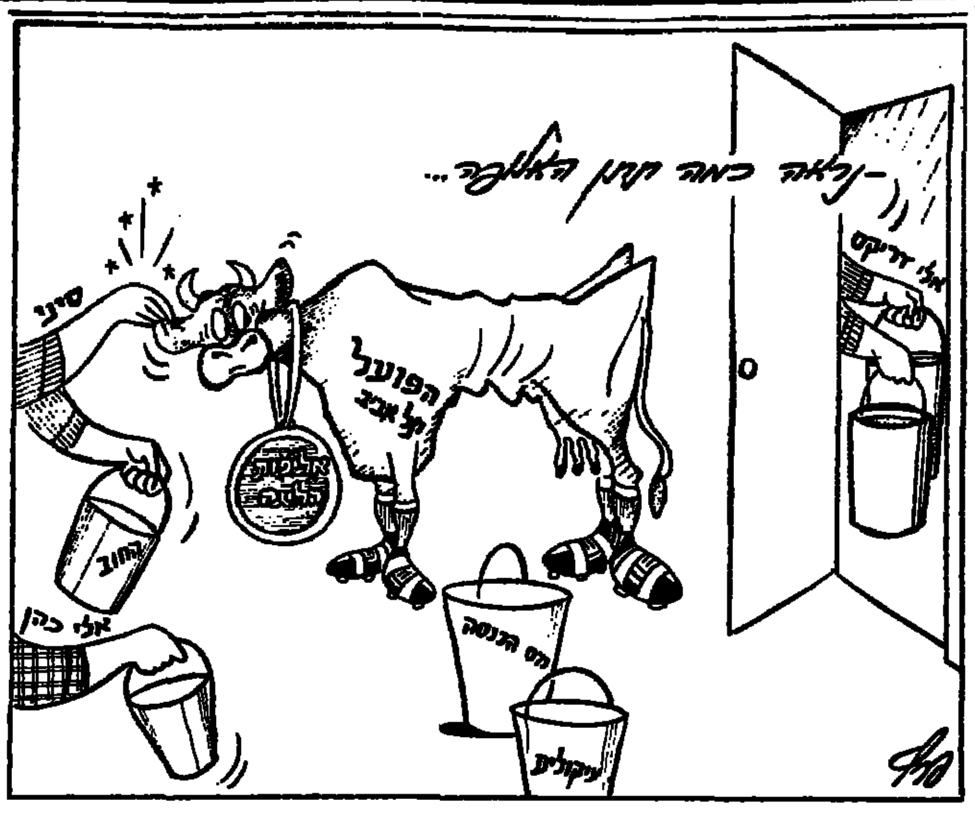

ישראל – מערב גרמניה 87:95 בנצחון דרמטי בטורניר באיטליה

נבחרת ישראל פתחה ביום שישי את הופעותיה באיטליה בטורניר ההכנה למשחקים הקדם אולימפיים בנצחון דרמאטי על נבחרת מערב גרמניה לאחר הארכה: 87:95 (82:82) (33:47).

חניכיו של רלף קליין הציגו יכולת טובה. הם נהנו מיכולת טובה של דורון ג'מצ'י, נדב הנפלד ולאבאן מרסר. במחצית הראשונה הוליכו הישראלים ללא עוררין והם סיימו את המחצית עם יתרון של 14 נקודות – 33:47.

אולם, במחצית השניה התעוררו הגרמנים שניצלו רפיון ישראלי כדי לחזור לתמונת המשחק. בדקות הסיום חזו הצופים במאבק מרתק שלא הוכרע – 82:82. בדקות ההארכה נדמה היה, כי הגרמנים ינצלו את הרחקתו של מרסר כדי לזכות בנצחון, אבל ג'מצ'י והנפלד ביכולת מעולה הבטיחו נצחון נאה – 87:95.

במשחק השני של הטורניר לא התקשתה נבחרת איטליה להביס את נבחרת צרפת בתוצאה 56:96 (22:52).

הרבו לקלוע לישראל: ג'מצ'י 29, הנפלד 17, מרסר 15, גודרון 12.

הפועל ת"א זכתה באליפות האתלטיקה

אתלטי הפועל ת"א זכו אמש בגביע איגוד האתלטיקה לאחר שצברו בסיכום 135 נקודות לפני הפועל ירושלים, האלופה היוצאת, עם 85 נקודות והפועל כפר-סבא 33 נקודות.

בתחרות נקבעו שני הישגים הטובים ביותר בישראל במירוצים שוודיים. קבוצת הפועל ירושלים בנים קבעה 1:57.42 ד' ואילו נשות האגודה קבעו 2:14.10 ד'.

בין המנצחים בלטו בקפיצה לגובה צפריר מינצר – 2.06 מ', לפני איתי מרגלית מהפועל ת"א שקפץ לאותו גובה.

דורון שיטרוק ממכבי ת"א ניצח בריצת 200 מ' בזמן של 22.21 ש'. עמית שיינמן מהפועל ת"א התקרב לשיא הנוער כשקבע 22.82 ש'. בין הנשים בלטו אירוס גלעד ... מהפועל ת"א ב־200 מ' – 24.96 ש'.

עדנה לנקרי מהגליל העליון רצה 800 מ' ב־2:31.30 ד'.

★ דטרויט מוליכה 2:3 מול הלוס-אנג'לס לייקרס בסידרת הגמר של הנ.ב.א. במשחק החמישי ניצחו הפיסטונס באולמם, לעיני 41,000 צופים נלהבים בתוצאה 94:104.

גיבורי הנצחון היו אדריאן דנטלי שקלע 25 נקודות והרכז אייזיה תומאס שהוסיף 15 נקודות. בשורות האלופים הצטיין רק ה"זקן" קארים עבדול ג'אבאר שקלע 24 נקודות.

המשחק השישי יערך הלילה באינגלווד, לוס-אנג'לס בשעה 22.20 לפי שעון ישראל. שעה לאחר מכן אמורה הטלוויזיה שלנו (אם ירצה השם) להעביר בשידור חוזר את המשך המשחק. אם תזכה דטרויט בנצחון היא תזכה בתואר האליפות ואם לא תגיע הסידרה למאזן תיקו 3:3. והכרעה רק במשחק השביעי והאחרון בלוס-אנג'לס ביום שלישי.

שמחה ריגר מועמד לאמן הפועל חולון

מאת משה כהן

שמחה ריגר מועמד אף הוא לשמש עוד מאמן בהפועל חולון. נודע, כי ריגר וקפלן מתמודדים על התפקיד.

בימים האחרונים נערכו מגעים בין ראשי הפועל חולון לבין שני המאמנים. תחילה נדמה היה, כי קפלן ימונה לתפקיד העוד, אבל ההכרעה טרם נפלה.

הרבה יהיה תלוי בדעתו של המאמן ... באה"ב. ראשי הקבוצה מתבוננים לשמוע אותו ... לגבה השינה.

משתתפי אליפות העולם בגלשנים על הגלים בחיפה

וימבלדון: לראשונה ישראלי במדורגים; הסיכוי לגראף, בקר, מקנרו, לנדל, וילנדר

מאת שבח בן־גבריאל

לראשונה בתולדות הטניס של ישראל, שנציגו נכלל בין 16 המדורגים הראשונים בטורניר וימבלדון הנפתח מחר. כבוד זה נפל בחלקו של עמוס מנסדורף, שדורג במקום ה־15, לפני אלוף יוגוסלאביה סלובודאן זיבוינוביץ'.

אלוף ישראל נמצא בחברה טובה ותקווה שיצליח לעבור את המשוכה השניה. אשתקד חסם בעדו הצרפתי הצעיר לקונט, שניצח את הישראלי בחמש מערכות. הפעם לא יתקל מנסדורף בשום מדורג עד לשלב שמינית הגמר, שם ימתין לו, ככל הנראה, המדורג הראשון איוואן לנדל, "הפיינליסט" מאשתקד. גם לפני שנה היה המהגר הצ'כי באותו בית.

הנציג הישראלי השני, גלעד בלום, נכנס לסיבוב הראשון בלא לעבור את השלבים המוקדמים וזאת, נוכח הישגיו אשתקד כשהעפיל עד לסיבוב השלישי והפסיד ללקונט 6:3, 7:6, 7:5.

לבלום נכונה עבודה קשה בסיבוב הראשון. מולו יתייצב המתכבס מספר 2 של מערב־גרמניה, אריק יילן, שניצח לפני כשבועיים ב"קווינס־קלאב" בלונדון את מנסדורף 2:6, 2:6. הישראלי התאושש אז על מיזושי בסן.

בלום נמצא בבית של ג'ימי קונורס, המדורג חמישי, ואשר הלהיב אשתקד את קהל הצופים במשחקו מול השוודי מיכאל פרנפורס, בטרם גבר עליו בחמש מערכות מתישות. על־אף גילו (35), ידע "ג'ימבו" לפלוס לו דרך עד לשלב חצי הגמר ואותו ניצח אלוף וימבלדון פאט קאש, המדורג רביעי. אם הכל יתנהל לפי המחושב, עשוי האוסטרלי לפגוש את לנדל בחצי הגמר, אותו ניצח אשתקד בגמר.

בשוק ההימורים הלונדוני מצביעים על הגרמני בוריס בקר בן ה־20, אלוף וימבלדון ב־1985 וב־1986, כמנצח השנה. המהמרים מתייחסים למשחקו הנפלא של הגרמני בשבוע שעבר, כשגבר בגמר ה"קווינס־קלאב" בלונדון, על שטפן אדברג משוודיה.

פרשנים מציינים, כי הג'ינג'י הגרמני מיטיב לשחק על משטחי דשא ומשום כך "חיסל" את יריביו ב"קווינס־קלאב" בזה אחר זה. הפסדו אשתקד בסיבוב השני לפיטר דוהאן מאוסטרליה, לדעתם היה מקרי.

גם אלוף וימבלדון שלוש פעמים, ג'ון מקנרו מארה"ב, המדורג שמיני באליפות זו, מצוי על כוונת המהמרים, ביחס של 1:5. הם יודעים, שהטניסאי הפרובלמטי מפגין יכולת מצויינת על משטחי הדשא, למרות שבשנתיים האחרונות נעדר מן האליפות בשל סיבות שונות. ב־1985 הפסיד לקווין קארן, יליד דרום־אפריקה ואזרח אמריקאי כיום.

זכייתו האחרונה של בינ ג'ון היתה ב־1984, כשניצח בגמר מעורר רחמים, את בן־ארצו ג'ימי קונורס וגמל לו על ההפסד בגמר 1982. גם בגמר 1983 היה מקנרו בשיאו, כשהכניע באחד המשחקים המהירים שהיו בגמר וימבלדון, את הניו־זילנדי כריס לואיס.

מקנרו הוא כיום בן 29 ובשנתיים האחרונות נעדר מהרבה טורנירים, גם בשל השעייתו על התנהגותו המחפירה וגם משום שנטל חופשה עם הולדת בנו בכורו. באחרונה שב לפעילות לפני כשלושה חודשים ופתח בסערה, כשזכה בטורניר בטוקיו, בנצחו בגמר את שטפן אדברג, השלישי בעולם, אבל באליפות האלופים בפורסט־הילס, על מגרשי חימר, הפסיד בשלב מוקדם לסרג'יו פרז מאורוגוואי. הפסדו האחרון היה באליפות צרפת ב"רולאן־גארוס" בפאריס, לאיוואן לנדל, בשלב שמינית הגמר, שם הפגין יכולת מצויינת וזכה לאהדת הקהל.

"ברצוני לזכות עוד פעם באליפות וימבלדון ואעשה הכל כדי להצליח הפעם. אני חש נפלא על הדשא ואני עדיין מאמין, כי אני יכול להיות גדול מרוד לייבר (אוסטרלי). עתה אני מרגיש טוב, כפי שהייתי ב־1984. מאד חבל, שבשנים בין 1981–1984, כשהייתי מספר 1 בעולם וכשהיו לי סיכויים מצויינים לזכות ב"גראנד סלאם", ... את משחקו מול ... סקוט".

אבל בינתיים, אוהבים את ג'ימי קונורס, שזכה פעמיים באליפות וימבלדון בהפרש של כמה שנים טובות, ב־1974 ואחר־כך ב־1982. שלוש פעמים נוצח בגמר, על־ידי ארתור אש מארה"ב, ביורן בורג משוודיה וג'ון מקנרו. אשתקד נוצח בחצי הגמר.

ביום שני יעלה ג'ימבו על משטח הדשא בוימבלדון בשנה ה־17 שלו, כשמולו יתייצב בן־ארצו ליף שיירס, בעוד שהמדורג ראשון, איוואן לנדל, שטרם זכה בתואר היוקרתי לאחר שתי הכשלות בגמר, עשוי ל"טייל" במגרש המרכזי נגד בריטי אלמוני.

רק לווילאנדר סיכויים לזכות השנה ב"גראנד סלאם", לאחר שנטל שניים מתוך הארבעה. בראשית השנה ניצח במלבורן, אוסטרליה, ולפני שבועיים ב"רולאן־גארוס".

האם גראף תעשה זאת?

הטניסאית שטפי גראף, שחגגה ב־14 ביוני את יום הולדתה ה־19, עשויה לזכות ב"גראנד סלאם", לאחר שנטלה את התוארים, האוסטרלי והצרפתי ומועמדת לזכיה גם בוימבלדון.

הגרמניה התמידה בכושר מצויין ובכך נוכחו כולם, כש"דרסה" את כל יריבותיה ב"רולאן־גארוס", אע"פי המשחקים על משטח הדשא קשים יותר. היא אינה מאותן הטניסאיות, כמו למשל מרטינה נאווראטילובה, המנצלות את חבטות ההגשה החזקות שלהן ומתקרבות לרשת. משחקה של גראף מושתת יותר על הקו האחורי, כשהיא מריצה את יריבותיה מפינה לפינה בחבטות כף היד הטרסניות שלה.

גראף, המדורגת ראשונה וה"פיינליסטית" מאשתקד, תיפתח מול הסינית, שהיגרה לארה"ב, הו נה, בעוד שאלופת אשתקד, מרטינה נאוראטילובה בת ה־31, תשחק מול היוגוסלאבית סבינה גולש. אגב, הגולה מצ'כיה נטלה שבע פעמים את התואר בוימבלדון.

טניס

ויידנפלד חולל הפתעה גדולה בטורניר בקנדה

הטניסאי רביב ויידנפלד מהפועל ת"א, זכה בסוף השבוע בהישג הגדול ביותר והחשוב בתחרויות לטניסאים מקצוענים, כשחולל הפתעה גדולה בנצחו את ארנאדו ואלן ממקסיקו, שזכה לפני שנתיים באליפות וימבלדון לנוער.

ויידנפלד ניצח 1:6, 6:7 והעפיל לחצי הגמר בסבב הקנדי "איי־לייף". בסיבוב השני ניצח הישראלי את ג'ון קיק מארה"ב 6:3, 5:7, 3:6.

טניסאי אס"א זכו באליפות המדינה בטניס

טניסאי אס"א ת"א זכו באליפות המדינה לעונה זו, לאחר שגברו במשחק המכריע במחזור האחרון בליגה הלאומית על הפועל ת"א 1:5 שתפס את המקום השני.

מהמשחק נעדר השחקן המצטיין של הפועל ת"א רביב ויידנפלד המשתתף בטורניר בקנדה. במשחק נוסף גבר מועדון הכרמל על מכבי הצפון ב' 2:4 ותפס מקום שלישי.

צמרת הטבלה הסופית: 1. אס"א ת"א 23:49; 2. הפועל ת"א 28:44; 3. מועדון הכרמל 29:43; 4. מכבי ת"א 30:42; 5. מכבי הצפון ב' 36:36.

התעמלות

מתעמלי הפועל פ"ת ניצחו אתמול באליפות ישראל האמנותית, בדרגות ד', ה', שנערכה במכון וינגייט. בסיכום הקבוצתי בדרגה ה' צברה פ"ת 71.95 נקודות ובדירוג האישי הילה יפה מקבוצה זו זכתה ב־24.25 נקודות. בדרגה ד' צברה פ"ת 92.85 נקודות ובדירוג האישי ניצח אבי שטרום ממכבי ת"א עם 33.30 נקודות.

משקולות

שני שיאי נוער נקבעו באליפות ישראל בהרמת משקולות, שנערכה בסוף השבוע בת"א. אייל אנגלמן ממכבי ת"א שיפר במשקל עד 82 ק"ג את שיאו האישי בהנפה בחצי ק"ג והעמידו על 125.5 ק"ג. שי אורן ממכבי ת"א שיפר במשקל עד 110 ק"ג את השיא בהנפה בחצי ק"ג והעמידו על 108 ק"ג. השיא הקודם היה שייך לירוחם ברק מלפני 16 שנה ...

שחיה

2 שיאי בוגרים ו־12 לגילאים

שני שיאי בוגרים ו־12 שיאי גילאים נקבעו בסוף השבוע בתחרות "ארנה־ספרינט", שנערכה בווינגייט בהשתתפות כ־250 שחיינים. צמרת. הדס שרה (הפועל נהריה) שיפרה את השיא הלאומי. וכן את כל שיאי הגילאים מ־15 ומעלה ב־50 מ' גב בזמן של 33.18 ש'. איריס קורמן (מכבי נהריה) שיפרה את השיא הלאומי ב־50 מ' פרפר בזמן של 30.46 ש'.

ואלה המנצחים הבוגרים: 50 מ' גב: אליאב טל (הפועל נתניה) 29.49 ש'; בנשים: איריס קורמן 33.45 ש'; 50 מ' פרפר: אלון באור (מכבי חיפה) 27.28 ש'. נשים: איריס קורמן 30.46 ש'; 50 מ' חזה: שגיא שטינמן (עמק חפר) 31.24 ש'; איריס קורמן 37.95 ש'; 50 מ' חופשי: רזיאל ריגר (עמק חפר) 24.46 ש', נשים: ענת לוריס (בית ברל) 28.25 ש'.

בחיפה יוזנק שיוט ראשון באליפות העולם בגלשנים

מאת יצחק צ'יבין

במסגרת אליפות העולם בגלשני מפרש נערכה ביום שישי ואתמול תחרות הדקיב באוסבמות קטנות וגדולות. בגדולות ניצחה הצוות בקיבל (התעלי, עזרא רייבדר, יצחק עומרי והארבעה תלמידי בית הספר מבואות ים.

הם גברו בגמר על שמואל רוזמן, איזיק אורי, פרדריקה סויסה וארבעה תלמידים ממבואות ים. ביכטות הקטנות ניצח שמשון ברקמן, איתן פרידלנדר, אשר ניר ושלושה נערים מהפועל נהריה את עמיר אבינעם, דרור אלוני, ארז שמר ושלושה נערים מהפועל נהריה.

היתה זאת הצדעה לאליפות העולם בגלישה הדקיב היאכטות הוא ספורט מקובל בעולם והפך להיות פופולארי. היום יוזנק השיוט הראשון לאליפות העולם בגלישה. אמש הסתיימו המדידות ועד שעות הצהריים הסתיימה ההרשמה הכוללת של 100 גולשים מ־25 מדינות.

רוב הגולשים יצאו אתמול לים וקיימו אימון, אבל הדי עין יכלו להבחין כי הצרפתי, האמריקאי והאיטלקי לא נכנסו למים, אלא רק בשעות אחה"צ. זאת כדי למנוע מהיריבים להבחין בטאקטיקה שלהם. אמש עמד לנחות בישראל נשיא הגלשנים, רודולף שטינר משוויץ, שיברך את הגולשים היום ומחר ויחזור לארצו.

שיט

פסק זמן

עם: אהרן להב

רשות לספורט "יצוג"

מרתון הדיון ימשך היום במזכירות מרכז הפועל. רבים רשומים לויכוח. הדעות חלוקות. זה מסוג הנושאים שה"פיליבסטר" יעבירו מן העולם, אם לא יימצא לו פתרון חומרי וכלכלי הולם.

הליגה נסתיימה. הגרלת המשחקים לעונה הבאה כבר היתה. הליגה החדשה תצא לדרך ב־24 בספטמבר. 14 קבוצות, שלוש נקודות לנצחון ונקודה אחת לתיקו. אין חדש תחת השמש. מכל מקום לא בעונת 1988/89.

אין גם חדש בבתי המשפט של המדינה. מרגע שנדמו השאגות במגרשים התעוררו המחאות אצל שחקנים ומאמנים. החלה הריצה הגדולה אל שופטי ישראל במתוי כדי להציל הבטחות וכספים המעוגנים בחוזים. לא רק בכדורגל גם בכדורסל. אמרנו לפני פחות מחודש שכך יהיו פני הדברים. זאת לא היתה נבואה אלא מידע ונסיון העבר.

אגודות הכדורגל והכדורסל, ולא חשוב אם הן עמותות או יונקות ישר ממועצות הפועלים, נתונות במשבר חבות עמוק. בעיקר תקועות במצב הזה הקבוצות של הפועל, שכן ניהולן באמצעות הגזבריות של מועצות הפועלים אינן מאפשרות עיסקות כספיות מתחת לשולחן והתקווה שאפשר יהיה לעולם להתעלם ממס הכנסה, שבקה חיים ומכיוון שלא עמדו בהסדרים שנקבעו – צריך לפרוע את החובות והם כבדים מנשוא.

אל תוך הקלחת הזאת עוד מנסים הרבה טובים ויקרים (תרתי משמע) לשכנע את אלה שלפיתחם מטילים את אוקינוס הגרעונות, כי תרופת הפלא לכדורגל הישראלי הם השחקנים הזרים. אבל השיכנוע קשה וגם "בלי קבלות" נוכח מה שנעשה עם הזרים בכדורסל. גם שם השוקת שבורה אצל כל הקבוצות, להוציא אחת, וגם את החובות האלה מטילים לפיתחו של אותו "בעל הבית".

אין מנוס משידוד מחשבה בהסתדרות באשר לעתיד ניהול הספורט הייצוגי. התפיסה שקבעה, כי את סניף הפועל צריכה לנהל מועצת הפועלים באחריות טוטאלית – פשטה את הרגל בכל הנוגע לקבוצות הייצוגיות. יכול להיות שמועצת הפועלים מסוגלת לקיים את הספורט העממי ואת הספורט במקומות העבודה, אולם אין לה כלים דרושים וכח האדם מיומן לנהל קבוצת כדורגל או קבוצת כדורסל, אם כדורידי, שהפכו עסק לכל דבר.

הפתרון לענין טמון בהקמת "רשות לספורט ייצוגי" בתוך מרכז הפועל. מעין אגף אוטונומי בתוך המסגרת, שבראשו יעמדו אנשי מקצוע בכדורגל ובכדורסל לצד אנשי מינהל הבקיאים בעסקי הספורט. הרשות הזאת תפקיע את האחריות ממועצות הפועלים ותחלוש על כל התקציבים המורמים מהמקורות השונים לקבוצות והיא תאשר בלעדית את התקציב השנתי לכל קבוצת ייצוג על פי הנתונים, התחזיות וההקצבות שעומדות לרשותה.

שום קבוצה לא תתנהל עוד על־ידי פוליטיקאים ועסקנים במסווה של "מבינים בספורט" או אנשים מקורבים למזכיר מועצת פועלים (ראה הקאטסטרופה בהפועל חולון ת"א), אלא על־ידי מנהלים מקצועיים בעלי תעודות וכישורים.

כל קבוצה תתנהל על פי יכולתה התקציבית ומתוך מגמה ברורה להתבסס על שחקני "כחול לבן". רק קבוצות שיכוניו איזון תקציבי מוחלט יוכלו להצהיר על "מבצע" שמטרתו אליפות לאומית ומכבה הגבירה זאת להתחזק בשחקנים זרים בכדורגל ובכדורסל. פתיחת שערים בפני שחקנים זרים בכדורגל, לא תוכל להתבצע לפני שכל החובות ייפרעו ולפני ש"רשות לספורט ייצוגי" יוצג תקציב מאוזן וערבויות בטוחות לכיסוי גרעונות מצד התומכים על חוזים וההתחייבויות.

לכן, כל מי שיטול היום את רשות הדיבור בזכות שחקנים זרים, יו"ל תחילה לפרש איך מכסים את הגרעונות הקיימים ואיך מנהלים קבוצה מקצועית במסגרות הכושלות הקיימות – אם הוא רוצה להסיף לפתיחות הכדורגל לזרים במצב הקיים. כי "בעל הבית" נתוש בתפיסתו ששיטת "שולחן ישלם" ו"אלוהים ברזל" יצאה לגימלאות.

ישראל פז עתונאי אולימפי 88

ועדה מיוחדת, בה היו נציגי הוועד האולימפי ותא עתונאי הספורט בחרה בישראל פז כ"עתונאי האולימפי 1988".

הפרס, פסלון אולימפי, הוא מטעם הוועד האולימפי הבין־לאומי, שקבע כי השנה יבחר בכל מדינה העתונאי שתרם לרעיון האולימפי.

הפרס יוענק במסגרת היום האולימפי ב־23 ביוני במדשאות אוניברסיטת ת"א.

מבקרים רבים בביתן הספורט בתערוכת ה־40

מבקרים רבים פוקדים את ביתן הספורט בגני התערוכה בת"א במסגרת תערוכת ה־40.

הרגעים הגדולים של הספורט הישראלי מוצגים בסרט, המוקרן ללא הפסק ובו חתך של 40 שנות ספורט בישראל.

בביתן הספורט מוצגים פריטים של הספורטאים המצטיינים באירועי שיא. הפריטים כוללים נעליים, חולצות, מחבטים, גביעים ואפילו סירה שזכתה באליפות העולם.

הלוח הכללי

הלוואות

הצעות עבודה

מכוניות

ריפוי והרזיה

רוצים לקנות

רהיטים

מקררים

מכונות כתיבה

פוליש ונקיון

נרשמו לנישואין

ירושלים

ריפוי והרזיה

שידוכים

הכרויות

הכרויות

דרושות

1. 1000 דולר נטו למזכירות הרוצות עם ידע בשפות.

2. 5000 דולר לנערות ליווי ברמה גבוהה.

טלפון 03-289121 03-295147

קיבוץ מסילות מחפש

אחות מוסמכת

בכושר לעבודה מיידית, נסיון בעבודה קהילתית, עדיפות לרווקה או משפחות עם ילדים מגיל גן ומעלה.

טלפון בשעות היום 06-580469

בשעות הערב 06-580263

פגישה ראשונה

פגישת עבודה ראשונה עם המועמדים החדשים של מפלגת העבודה נערכה בירושלים ביום ד'. בתמונה (מימין לשמאל): חגי מרום, עמיר פרץ ואברהם בורג עם שמעון פרס. (צילום: חנניה הרמן)

פרס לאבן: לא נוכל לוותר על שירותיך — נמצא מסגרת ראויה

מאת עליזה ולך, סופרת „דבר" לענייני מפלגות

במכתב ששיגר ביום ו' יו"ר מפלגת העבודה, שמעון פרס, אל ח"כ אבא אבן, הוא מבטיחו, שתימצא המסגרת הראויה לו, שכן „לא העם ולא התנועה יכולים לוותר על שירותיך".

„אני מצר מאוד על התוצאה לגביך בבחירות שהיו במפלגת העבודה, ואולם אבא אבן הפוסק להיות חבר־כנסת אינו פוסק להיות אבא אבן", כותב פרס במכתבו. „אם ניתן לומר על מישהו בינותינו, שהוא רב־מדינאי, רב־מדינה, רב־מג מדיני, נושא צלול של אידיאלים, כוהן מעורר הערצה באקדמיה המדינית, ובה בעת מדינאי מפוכח, מעודכן ומהיר מחשבה — הרי כל הדברים האלה ניתן לומר עליך: ראשון המשיבים בשם התנועה הציונית, ראשון הנושאים את דבר תנועת העבודה באוזני העולם ובפנים עולמנו שלנו. כך גם תישאר תודעת מצפוננו וויכוחינו, מהלך קסם על סביבתך, מדריך אנשים לשלום, לחוכמה ולתבונה".

הנבחרים החדשים אצל פרס

יו"ר מפלגת העבודה, שמעון פרס, זימן אליו ביום ו' את כל הנבחרים החדשים לרשימה לכנסת. מבין 22 הנבחרים החדשים, עד המקום ה־46, באו לפגישה רובם. פרס וראש מטה ההסברה במטה הבחירות, נסים זווילי, הדגישו בפגישה שעל המועמדים החדשים לנצל את ההצלחה במגזרי האוכלוסיה, שאותם הם מייצגים.

יצויין, שגורמים מסויימים במפלגה מנפחים את אווירת מורת־הרוח בעקבות קיפוח מגזרים מסויימים בבחירות. משיחות שניהל מיכה גולדמן, ראש מועצת כפר־תבור, שנבחר למקום ה־38 ברשימה לכנסת הבאה, עם אישים בגליל, עולה שמדובר בתסכול אישי חולף ולא בהתנתקות ממערכת הבחירות הצפויה. מנחם אריאב וברוך ונגר, ראשי עיריות נצרת וכרמיאל, שנבחרו למקומות ה־47 וה־48, מבינים שבפעילותם שלהם למען נצחון מפלגת העבודה בבחירות תלויה, במידה רבה, הצלחתם להיות חברי־כנסת.

הפגנה בעירום

סטודנט הולנדי, שפנו לעבר סוללת שוטרים, התפשט ביום ה' יחד עם רבים מחבריו במחאה על כוונתה של ממשלת הולנד להעלות את תעריפי שכר הלימוד באוניברסיטאות. הסטודנטים ביקשו, לדבריהם, להמחיש כיצד העלאת השכר „תפשיט" אותם מכספם. (צילום: א.פ.)

פנייה לנורווגיה להנצחת זכרם של 27 'ילדי אוסלו' המעפילים

מאת עמרם גבאי, סופר „דבר"

קריאה לממשלת נורווגיה להקים אתר הנצחה ל־27 ילדים, אשר נספו בתאונת־מטוס מעל שמי נורווגיה בדרכם לישראל — הושמעה בסוף השבוע בכינוס של ארגוני המחתרות וההעפלה מצפון־אפריקה, שהתקיים באתר ההנצחה לחללי המודיעין בגלילות.

על הפרשה העלומה, שהתרחשה בשנת 1949, נודעו רק פרטים מעטים ממקורות חוץ והיא נודעה בכינוי „ילדי אוסלו".

שלמה ברד, חוקר תולדות יהודי־המזרח ב„יד טבנקין", סיפר על התאונה את הפרטים הבאים: בתאונת־המטוס נספו 27 ילדים יהודיים, אשר הגיעו לאוסלו מתוניסיה, ארבעה אנשי צוות ושלוש נשים. כל הנספים נקברו בתוניסיה, אף שהורי הילדים ביקשו להביא את גופות ילדיהם לקבורה בישראל. בשל קשיים ביורוקראטיים בין ממשלות נורווגיה, צרפת ותוניסיה — לא יצאה התוכנית אל הפועל. מאוחר יותר עלו 16 מבין המשפחות השכולות לישראל והקימו את מושב ינוב ליד נתניה.

יו"ר ארגון ההעפלה מאיר כנפו אמר באותו כינוס, כי משרד הבטחון עורם קשיים בקבלת מסמכים הקשורים לתולדות העלייה הבלתי־לגאלית מצפון־אפריקה לישראל, והביע תקווה, כי במלאות 40 למדינה יותר לפרסם מסמכים, אשר ישפכו אור על אותה תקופה. „לא ייתכן — אמר, כי תקופה מפוארת זו תישאר עלומה".

מעצר לארבעה בדווים על יידוי אבנים על רכבת ופציעת נוסעת

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר" בגליל המערבי

בית משפט השלום בעכו האריך ביום ו' בבוקר בשישה ימים את מעצרם של ארבעה בדווים, המתגוררים בשכונת הבדווים בעכו.

הארבעה חשודים בהשלכת אבנים על רכבת, שחלפה בסמוך למקום מגוריהם. כתוצאה מכך נפצעה בעינה הנוסעת פנינה אבני, בת 53 מחדרה.

אבני נזקקה לטיפול רפואי בבית־החולים הממשלתי בנהריה. ביום שישי היא שוחררה לביתה. פנינה אבני נסעה ברכבת מחדרה לנופש של 3 ימים בנהריה. היא הבטיחה לסיים את חופשתה שנקטעה טרם זמן. מפקד משטרת מרחב הגליל, נצ"מ יעקב גנות, אמר „זו הפעם הראשונה בשנים האחרונות שמתנכלים לנוסעי רכבת באיזור הגליל המערבי. נגיב ביד קשה נגד מיידי האבנים", הבטיח גנות. ארבעת הצעירים שנעצרו הם בנים למשפחות עברייניות, שלהן „נציגים" בבתי־הסוהר. המשטרה עדיין חוקרת אם מדובר באירוע על רקע לאומני או אם היה זה מעשה בריונות לשמה.

האפיפיור פנה לגורבצ'וב: דאג לקו קשר סדיר מוסקווה־ואתיקן

קריית הוואתיקן (ע"ר). — האפיפיור יוחנן פאולוס השני פנה אל מנהיג ברה"מ, מיכאיל גורבצ'וב שידאג לקיום קשר סדיר כלשהו בין הכס הקדוש למוסקווה, כך גילה דיפלומט בכיר של הוואתיקן ביום ה'.

מונסיניור אודריס באקיס תת־מזכיר המועצה לענייני ציבור של הכנסייה, אמר בראיון שנתן לרדיו הוואתיקן כי בקשת האפיפיור נכללה באיגרת שנמסרה לקרמלין בשבוע האחרון. אם אכן יקיימו שני הצדדים מגעים סדירים, הם יוכלו להסדיר בעיות בעלות עניין משותף.

באקיס הצביע על העובדה שהוואתיקן מקיים צורה כלשהי של קשר סדיר עם הממשלות במדינות קומוניסטיות אחרות שעמן הוא אינו מקיים יחסים דיפלומטיים, כמו צ'כוסלובקיה, הונגריה ורומניה.

ערפאת שיגר „איגרת דחופה" לגורבאצ'וב

יאסר ערפאת, יו"ר הוועד הפועל של אש"ף שיגר ביום ה' בלילה „איגרת דחופה", למזכיר הכללי של המפלגה הקומוניסטית הסובייטית מיכאיל גורבצ'וב, על כך דיווחה ביום ו' סוכנות הידיעות הפלשתינית „וואפא".

האיגרת, שנמסרה לידי שגריר ברה"מ בתוניסיה, מתייחסת לבעיות פלשתיניות וערביות על רקע „התוצאות החשובות של ועידת הפסגה הערבית שלא מן המניין שנערכה באלג'יר".

72 אסירים באגף 6 ל'מתחילים' בכלא באר־שבע חתכו את ידיהם

המהומות החלו ביום ד' בגלל שלילת זכויות יתר שהאסירים קיבלו

מאת אמיר רוזנבליט, סופר „דבר"

72 אסירים באגף 6 בכלא באר־שבע חתכו את זרועותיהם, במהלך מהומות שנמשכו במשך ליל שבת. עשרה אסירים נזקקו לתפרים, 31 נחבשו, והיתר, שסבלו משריטות קלות, טופלו באמצעות חומרים מחטאים. כל האסירים טופלו במרפאות הכלא, על־ידי ארבעה רופאים שהוזעקו למקום.

אגף 6 בכלא, המכונה 'אגף המתחילים', מכיל 105 אסירים מן הקשים ביותר במתקן, הכולל בעיקר נרקומנים, שמוסתים על־ידי מנהיגות שלילית. האירועים החריגים באגף החלו כבר ביום רביעי, לאחר שהאסירים סירבו לקבל מרות ופתחו בשביתת רעב, במחאה על שלילת זכויות יתר שניתנו להם, כגון טיולים ארוכים יותר בחצר הכלא ומתן אפשרות לשיחות טלפון ממושכות יותר וזאת, עקב אי מילוי הוראות בטיחות מצד הנהלת הכלא. שביתת הרעב הוחלה לאחר שהאסירים דאגו לאגור מזון בתאיהם ובקנטינה הפנימית שבאגף.

ביום שישי, סמוך לשעה 20.30, לאחר שמבוקשם לא ניתן להם, החליטו האסירים על הרחבת מאבקם ובצעד קולקטיבי, חתכו 72 מהם את זרועותיהם באמצעות כלים חדים שאילתרו במקום. סגן מנהל הכלא הזעיק למקום ארבעה רופאים, בראשותו של ראש מחלקת הרפואה בשירות בתי הסוהר, ד"ר יעקב זינגלברים. כל האסירים הפצועים הועברו למרפאת הכלא, שם טופלו מיידית.

בעקבות התקרית, הוזעק למקום מפקד הכלא, גונדר מישנה יעקב עמנואל, וראש מינהל האסיר בשירות בתי הסוהר, תת גונדר יוסי פולק. סמוך לשעה אחת בלילה, כונסו אסירי האגף לשיחה קשה, במהלכה הובהר להם, כי הנוהל התקין של הפעילות במתקן חייב להימשך. השניים הטעימו כי שלילת הפריווילגיות מהם, נעשתה בעקבות פרובוקציות והפרות משמעת מצידם. „רק לאחר שתשובו לשגרת החיים הרגילה באגף, יוחזרו לכם הפריווילגיות בהדרגה", אמרו פולק ועמנואל לאסירים. בין הפריווילגיות הללו כלולה גם הזכות לביקור משפחות, על־פי הנהלים. לאחר השיחה, החלו האסירים לנקות את האגף ואף סעדו ארוחת בוקר.

מנהל כלא באר־שבע, גונדר מישנה יעקב עמנואל, אמר אתמול בשיחה עם סופר „דבר", כי לעת עתה שורר שקט באגף 6 והאסירים אוכלים את הארוחות המוגשות להם. „באגף זה כלואים אסירים השפוטים לתקופות קצרות ובינוניות, בעיקר על עבירות סמים והתפרצויות. מדובר באוכלוסיה שנמצאת בשלב של מיון התחלתי ומכאן הכינוי 'אגף המתחילים'. באחרונה החלטנו לנהוג שלא 'על־פי הספר' והענקנו להם פריווילגיות נוספות כגון שיחות טלפון ארוכות וטיולים ממושכים יותר בחצר. ואולם, בעקבות אירועים חריגים שאירעו באגף באחרונה, בהם כמה דקירות, נשללו מהם הזכויות. זאת היתה העילה לאירועים האחרונים. לאחר התקרית, דרשתי מהם לרדת מהעץ הגבוה שאליו טיפסו והדגשתי בפניהם, כי אם יעשו כן, יוחזרו להם בהדרגה חלק מהזכויות שנשללו", אמר גונדר מישנה עמנואל.

יצוין, כי זוהי ההתפרעות הקשה ביותר שאירעה בכלא באר־שבע זה כשנה וחצי. ב־30 באוקטובר 1986, נאלצו סוהרי הכלא להשתמש בגאז מדמיע נגד 96 מאסירי אגף 6, במהלך מהומות אלימות בהן ניפצו האסירים נורות ניאון, והשליכו חפצים לפרוזדור המפריד בין תאיהם. האסירים מחו בכך על סגירת האגף כעונש על דקירת סוהר. חמישה חודשים קודם לכן, אירע בכלא מרד אסירים, במהלכו חתכו 102 מהם את ידיהם, במחאה על תנאי המאסר הקשים. כלא באר־שבע נחשב לאחד מבתי הכלא הקשים בארץ. בדו"ח האחרון של מבקר המדינה בהתייחסות לכלא באר־שבע, נאמר בין היתר: „אוכלוסיה קשה, תנאים פיסיים גרועים ואבטלה חמורה — הם הגורמים לאי־שקט תמידי בבית הסוהר, ומתרחשים בו מעת לעת מעשים של אלימות ואף רצח. מצב התעסוקה בכלא באר שבע הוא מן הקשים בבתי הכלא בארץ".

טהראן: חומייני בחיים ואפילו מקבל אורחים

ניקוסיה (רויטר). — מנהיג איראן איאתולה חומייני קיבל אורחים בשבת ואלה התפללו לשלומו ואיחלו לו כי יחיה עד יום הדין — נאמר בשידור רדיו טהראן בשבת.

היתה זו ההודעה הרשמית הראשונה על מעשיו של חומייני מאז יצאו רשתות הטלוויזיה בארה"ב ובריטניה בידיעות לפיהן חומייני בן ה־85 מת או גוסס.

בשידור ברדיו טהראן נאמר כי אנשי המשמרות המהפכניים, חיילים מתנדבים ומגייסי תרומות ביקרו אצל חומייני במסגד בצפון טהראן. ראש כוח המתנדבים האג'אתולה עלי מוחמד רחמאני אמר כי הוא הודה לחומייני על הפגישה.

„אנו כולנו מתפללים בנוכחותך בתקווה כי האל ייענה לבקשתנו: הו אלוהים, הו אלוהים, עד המהפכה של המהדי (יום הדין) אנא שמור על חומייני", אמר רחמאני. בידיעה נאמר כי חומייני הגיב על התשואות וקריאות העידוד ממבקריו.

שני מפקחי מס בכירים חשודים בקבלת שוחד מנישומים בחיפה

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר" בגליל המערבי

שני עובדי מדינה בכירים, המשמשים כמפקחי מס במשרדי פקיד השומה בחיפה, חשודים בקבלת שוחד בסכומים גדולים מנישומים תמורת הקטנת חובותיהם לשלטונות המס במשך מספר שנים. אחד מהם, ששמו נאסר לפירסום בצו שופט, נעצר ביום ד' שעבר ומעצרו הוארך שלשום בשמונה ימים נוספים.

בעת הארכת מעצרו אמר המפקח לשופט: „עד מדינה אנס אותי לקבל שוחד מאנשים וסירבתי". מפקח המס השני לא הובא לפני שופט, ונראה כי הוא משתף פעולה עם המשטרה.

בניגוד למקובל, הובא המפקח לבית משפט השלום בחיפה ביום שישי בשעה 8.00 בבוקר לדיון בפני שופט. זאת, כדי להקדים את בוא העיתונאים שידעו על המעצר. בתום הדיון הוליס השופט סלים ג'ובראן, לבקשת נציג המשטרה והסניגור לאסור את פרסום הפרשה. ואולם זמן קצר לאחר תום הדיון הגישו שלושה עיתונאים: אהרן שרון (חדשות) אמיר גילת (מעריב) ומאיר שושני (עתי"ם) ערעור על ההחלטה, בטענה כי זכות הציבור לדעת אודות חקירה משטרתית במשרד ממשלתי, במיוחד לאור העובדה, כי היתה זו המשטרה שיזמה את פרסום הפרשה לראשונה בעיתוני סוף השבוע. העיתונאים טענו עוד כי בעצם הפרסום המשטרה הטילה צל על פקידי מדינה אחרים באיזור חיפה. כעבור שלוש שעות זימן השופט דיון נוסף במעמד העיתונאים ונציג המשטרה ובסיומו הותר לפרסם את הפרשה ואת שם המוסד שבו עובד החשוד.

בפרשה הנחקרת עתה בידי מחלק החקירות של מרחב חיפה בראשותו של רב פקד דוד זיוון, מעורבים בעלי עסקים רבים. כמה מהם היו מעורבים בפרשת שוחד קודמת שנחשפה באפריל 1987 במשרדי פקיד השומה בחיפה. חוקרי המשטרה מפקח שאול גולדמן ורב סמל אלי עדי הביאו בפני השופט בעל מספרה ידוע בחיפה אותו חשדו במתן שוחד לשני מפקחי המס, שבתמורה הקטינו השניים את חובו לשלטונות המס בשנים 1981־1985. בעלי עסקים נוספים המעורבים בפרשה עשויים להיעצר לחקירה בימים הקרובים.

מפקח המס שבעצר הכחיש את דברי אנשי המשטרה וסיפר כי אינו יכול להקטין שומות, מאחר ועל כל הודעת שומה מתוקנת חייבת להתנוסס גם חתימתו של רכז החוליה. המפקח גילה, כי לפני שבועיים קיבל מעטפה ומשפתח אותה מצא אלף דולאר. „החזרתי אותה מיד" אמר לשופט. לדעת סניגורו עו"ד רפי דון מדובר בפרשה ישנה שחקירתה החלה לפני שנה וכי בתקופה זו יכלו לחקור את כל המעורבים בה, ומכאן שאין מקום להמשיך ולהחזיק את שולחו במעצר. אך השופט סלים ג'ובראן שעיין בחומר החקירה האריך את מעצרו בשמונה ימים לאחר שמצא בתיק חומר הקושר אותו לכאורה למעשים המיוחסים לו. בעל המספרה נעצר אף הוא לחמישה ימים.

'קול אמריקה' מתכנן משרד קבע במוסקווה

וואשינגטון (ע"ר). — „קול אמריקה" מתכנן פתיחת משרד קבע ראשון במוסקווה תוך מספר חודשים, הודיע שירות האינפורמציה האמריקאי ביום ו'.

מנהל השירות, צ'ארלס ויק, הממונה על „קול אמריקה", אמר כי ברה"מ הודיעה על נכונותה להסכים לפתיחת משרד „קול אמריקה" במוסקווה.

הוא אמר כי אם אכן ייפתח משרד כזה, תהיה זו הוכחה ממשית ל„גלאסנוסט", עליו הכריז המנהיג הסובייטי מיכאיל גורבצ'וב. מנהל „קול אמריקה" ריצ'ארד קארלסון אמר כי הוא מקווה לשלוח כתב קבע למוסקווה „תוך מספר חודשים".

עד מאי של השנה שעבר שיבשה ברה"מ באורח קבוע את שידורי „קול אמריקה", ברוסית ובשפות הנהוגות באסיה הסובייטית.

הממשל ממעט במשקל הצהרת אש"ף החדשה

וואשינגטון (ע"צ). — הממשל האמריקאי אינו מתייחס ברצינות להודעת אש"ף שבה נרמז על הגמשת היחס של הארגון כלפי ישראל.

„אנו מכירים דברים אלה. בשלב זה אין לי מה להגיב על כך" — אמר דובר הסטייט דיפרטמנט צ'ארלס רדמאן לכתבים בתשובה על שאלה.

בהודעת אש"ף, שראתה אור בעתון ערבי בלונדון, נאמר, כי לפלשתינים וליהודים יש זכות שווה לנהל את ענייניהם ולשני הצדדים יש זכות לבטחון. אולם ההודעה, שנכתבה על־ידי בסאם אבו שריף, אחד מעוזרי יאסר ערפאת, אין בה משום הכרה בישראל ובזכותה להתקיים.

מנהיגי ערב לא נקבו תרומתם לאינתיפאדה

מאת דן אבידן, סופר „דבר" לענייני ערבים

המנהיגים הערבים שהתכנסו לאחרונה בוועידת הפסגה באלג'יריה נמנעו מלנקוב בסכומים מסויימים שאותם יתרמו לאש"ף לצורך מימון ה„אינתיפאדה".

מקורות ערביים מוסמכים מסרו שאף מנהיג ערבי לא היה מוכן להתחייב גם על לוח זמנים ספציפי שבמסגרתו תעביר ארצו סיוע ל„אינתיפאדה". מסתבר שההחלטה היחידה שהתקבלה בפסגת אלג'יריה בנושא הושטת סיוע לתושבי השטחים, היתה הבעת מחויבות כללית מצד המנהיגים הערבים להעביר לאש"ף 128 מיליון דולאר, אולם לא נתבעו שום צעדים אופראטיביים לביצוע ההחלטה.

כתוצאה מכל האמור לעיל נערך אש"ף עתה למבצע גיוס תרומות בקרב המדינות הערביות השונות לצורך מימון האינתיפאדה והוא מתכוון להעזר במנגנון הליגה הערבית.

הערבים הובסו בכינוס ארגון העבודה הבי"ל

מאת חיים ביאור, סופר „דבר"

מדינות־ערב — ובראשן מצרים — נכשלו בנסיונן להעביר הצעת החלטה אנטי־ישראלית חריפה בארגון העבודה הבינלאומי, שאסיפתו הכללית מתכנסת בז'נבה.

שר העבודה והרווחה, משה קצב, ידווח היום לממשלה על סיכול ההצעה, שדיברה בין היתר על הקמתה של ועדה קבועה מטעם הארגון, שתעקוב על המצב בשטחים שכבשה ישראל בשנת 1967. מדינות־ערב תיארו בצבעים קודרים, במבוא להצעתן, את מצבם של האיגודים המקצועיים ושל זכויות העובדים בשטחים.

המנכ"ל של ארגון העבודה הבינלאומי, פרנסיס בלנשאר, וכן המשלחת האמריקאית לוועידה, הבטיחו לפעול נגד קבלת ההצעה. שרת העבודה האמריקאית אף רמזה, כי הקונגרס יחליט על קיצוץ בסיוע לארגון, אם תתקבל הצעת החלטה אנטי־ישראלית. מדינות מערב־אירופה, שתחילה נטו לתמוך בהצעה הערבית, חזרו בהן.

נציגי ישראל הוזהרו במהלך הוועידה מפני פוליטיזציה של הארגון, המופקד על חקיקת עבודה. יש להעיר, שרוב חברי המשלחת הישראלית שבו ארצה, עוד לפני שהתברר כי הצעת ההחלטה הערבית סוכלה, בגלל עיסוקים מפלגתיים.

נשק רב עוצמה מלוב מגיע למחתרת האירית

בלפאסט (ע"ר).— המחתרת האירית, הצבא האירי הרפובליקאי, מחזיקה במאגר נשק רב עוצמה שהוברח מלוב, אמר השר הבריטי לצפון אירלנד תום קינג ביום ו'.

„חיוני הדבר עכשיו לחשוף את מקורות הציוד הזה הקיימים במקום כלשהו באי האירי", הוא אמר לאחר פגישות עם שרי ממשלת אירלנד לאחר הפיצוץ בו נהרגו שישה חיילים בריטיים.

מקורות בטחוניים אמרו כי אנשי המחתרת האירית הפעילו חומרי נפץ מתוצרת צ'כוסלובקיה שגרמו למותם של החיילים הבריטיים בעיר ליסברן ביום ד'.

קינג, שדיבר עם כתבים לאחר שנפגש עם שר המשפטים האירי גרי קולינס ועם שר התקשורת ריי ברק, אמר: „קיימנו דיון על כמה היבטים של משלוחי הנשק הלוביים. אנו סבורים כי חומרי הנפץ הצ'כיים הם חלק מן המשלוחים האלה".

הפגנת ענק בבלגראד תבעה לפזר הממשלה

בלגראד (ע"ר וע"צ). — יותר מ־10,000 יוגוסלאווים קיימו הפגנת מחאה נזעמת ליד הפרלמנט היוגוסלאווי ביום ו', צעקו „אנו רוצים לחם" וקראו לממשלה להתפטר.

היתה זו הפגנת המחאה הגדולה ביותר שנראתה אי פעם ברחובות יוגוסלאוויה ומקורה בקיצוץ שכר ואמצעי צנע חמורים אחרים, אשר נקט ראש הממשלה בראנקו מיקוליץ'.

קרוב ל־5,000 עובדים מבית החרושת לטרקטורים ומאר שקודם לכן הכריזו על שביתה, צעדו ברחובות בלגראד, הניפו כרזות אדומות הדגלים ונשאו את דיוקן המנהיג היוגוסלאווי המנוח טיטו.

קרוב ל־5,000 מתושבי העיר, שהיו בדרכם הביתה מן העבודה, הצטרפו להפגנה. המשטרה העריכה את מספר המפגינים ב־10,000. קהל רב שהתאסף על המדרכות מחא כפיים והריע לעובדים. לפני המפגינים נישאו נאומים נרגשים ותוקפניים שבהם הואשמה הממשלה בשחיתות ובחוסר יעילות.

אלפי סידורים ותשמישי קדושה ליהודי ברה"מ

מאת צבי זבולוני, סופר „דבר" בירושלים

עשרות־אלפי סידורי תפילה ומחזורים בלשון הקודש ובתרגום רוסי, וכן תשמישי קדושה שונים, הוטסו בימים אלה מניו־יורק לקהילה היהודית במוסקווה. לקראת הימים הנוראים נערך מטעם „הקרן לפנייה למצפון", ארגון בין־דתי המטפח הבנה בין הדתות בעולם, שבראשו עומד הרב ארתור שנייאר ממאנהטן, מבצע שהוגדר „גיחה דתית של הגלאסנוסט", ובמסגרתו הוטסו עשרות־אלפי סידורים, מחזורים, שופרות, טליתות, תפילין ומזוזות אל הרב אדולף שייבין, רבה הראשי של מוסקווה.

הרב שנייאר מקיים קשרים טובים עם השלטונות בברה"מ, והוא אף הוזמן לחגיגות לציון מלאות אלף שנה לכנסייה האורתודוקסית ברוסיה.

هكذا من الأصل

مكان الأصل

חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות

מיניבוס התנגש במכונית פיאט ... שהתנגשה בג'יפ: 16 נפצעו

(ע). – 16 איש נפצעו בתאונת־דרכים בה היו מעורבים שלושה כלי רכב. התאונה אירעה בקרבת קיבוץ ארז בדרום.

הנפגעים הועברו בחלקם לבית החולים ע"ש סורוקה בבאר־שבע והאחרים הועברו לבית החולים ע"ש י. ברזילי באשקלון.

התאונה אירעה בשעה 11 ורבע לפני הצהריים, כאשר מכונית מדגם "פיאט" עשתה דרכה מבאר־שבע לכיוון אשקלון. על כביש יד מרדכי ניר־עם, ליד הכניסה לקיבוץ ארז,

היא פגעה בג'יפ שנסע מולה בכיוון הנגדי.

כתוצאה מההתנגשות סטה הרכב. מיניבוס טרנזיט שהיה בלא נוסעים ואשר נסע מאחורי ה"פיאט" בדרכו לחוף הרחצה באשקלון, התנגש במכונית הפרטית. כתוצאה מכך, נפצעו כל 16 נוסעי שלושת כלי הרכב. המכונית, הג'יפ והמיניבוס נהרסו כמעט כליל.

ארבעה מן הפצועים שוחררו לאחר טיפול ורק אחד מהם שנהג במיניבוס מצבו הוגדר קשה והוא נמצא במחלקת טיפול נמרץ. אשתו בת 31 ושלושת ילדיה מאושפזים בביה"ח באשקלון ומצבם מוגדר כקל עד בינוני.

דוד בלאס הוא רמאי קלאסי ששדד מיליונים לאור היום – אמרה התובעת

(ע). – "חובה על בית־המשפט לקבוע [illegible] על־ידי הטלת עונש הולם של שנות מאסר משמעותיות, דוד בלאס הוא רמאי קלאסי ששדד מיליונים לאור היום וניצל את האמון שניתן בו" – טענה שלשום התובעת עו"ד מנינה דבורין בסיכום טיעוניה לעונש במשפטו של בלאס.

דוד בלאס ועוזרו צבי אהרוני, הורשעו לפני כשבועיים בקבלת דבר במירמה, בכך שהונו את התקו"ם ב־29 מיליון דולר. הם זוכו מן הנסיבות החמורות שיוחסו להם התביעה באישום זה.

התובעת ביקשה בטיעוניה לעונש לשכנע את השופטת שושנה ברמן, כי יש סמכות לבית־המשפט לגזור על בלאס עונש הכבד בהרבה מהעונש הקבוע בחוק.

בשלב הראשון רכש בלאס את אמון קורבנותיו אנשי התקו"ם על־ידי כך שהזמין אותם למסעדות פאר והעניק להם כרטיסי מנוי לתזמורת. ללייזי ענבל שהיה גזבר אחד התאגידים הפיננסיים של הקיבוצים נתן פנקס צ'קים, ואת חיים יהודיס שהיה מנהל אש"ת כספים, הזמין למסעדות פאר.

"הקורבנות היו יוצאי קיבוצים, שכל חייהם בילו בקיבוץ ובעבודה ללכת למסעדות פאר זה אירוע, ובלאס נראה בעיניהם כמושיע – טענה התובעת, והוסיפה: "בית המשפט קבע שלבלאס יש כריזמה, נכון, יש לו כריזמה של רמאי".

הסניגור עו"ד ד"ר יעקב ויינרוט ביקש מהשופטת להטיל על בלאס מאסר על תנאי בלבד, כיוון שאדם שישב במעצר 21 חודש ובסופו של דבר הוסר ממנו את הקלון של הנסיבות החמורות, אינו ראוי לשבת במעצר ולו יום נוסף.

פרקליטו של צבי אהרוני עו"ד גיורא אדרת טען, כי קשירתו של הנאשם לפרשה זו פגעה בו, בתדמיתו ובבני משפחתו. אין כלל מחלוקת כי יש מקום להבחנה ברורה וחד־משמעית בין העונש שיוטל על בלאס לזה של עוזרו אהרוני. לדבריו, אין מקום להטיל על אהרוני מאסר בפועל.

מסיבות־סיום ראוותניות בבתי"ס: צלמי וידיאו מסחריים וקייטרינג

דובר משרד החינוך: זה שההורים משלמים, מלמד שהם פראיירים; שלא יבואו אחר־כך ויתלוננו

מאת יעל פישביין, כתבת "דבר" לענייני חינוך

התחרות בין בתי־הספר בעריכת מסיבות ראוותניות הגיעה השנה לשיאים חדשים. במספר בתי־ספר הוזמנו צלמי וידיאו מסחריים לצלם את מסיבות סוף השנה, כשהוריו ההורים בסיום המורים אוספים כסף מהילדים לרכישת הסרטים.

מחיר סרט נע בין 40 ל־45 שקלים. בגלל הלחץ הקבוצתי, רכשו סרטים גם ילדים שאין בביתם וידיאו כדי לא לבייש עצמם בפני חבריהם. מדובר בבתי־ספר באזורים יוקרתיים כמו רמת־אביב וגם בבתי"ס אינטגרטיביים המסיבות ביקים באיזור המרכז.

בכמה בתי־ספר הוגש הכיבוד על־ידי חברות קייטרינג והמוזמנים ישבו סביב שולחנות ערוכים. שני בתי־ספר באזור תל־אביב הזמינו את ארוחותיהם לאולמות שמחות. מחיר מסיבות הראווה נע בין 100 ל־150 שקל למשפחה והורים, גם העניים שביניהם, הוכרחו לשלם את מחיר המסיבות.

תופעה אחרת שהתפשטה השנה בבתי־הספר: צלמי תמונות המחזור מצלמים תמונות מוגדלות של כל ילד. ההורים נדרשים לשלם את המחיר כחלק מן התשלום עבור תמונות המחזור.

יו"ר ועד ההורים המרכזי משה מרחי, שלח שלשום מברק למנכ"ל משרד החינוך ד"ר שמשון שושני ובו דרישה לערוך בדיקה של אופן עריכת מסיבות הסיום בבתי־הספר. מרחי אמר: "מדהים אותי לראות איך במערכת חינוך מידרדרת, מחנכים מרשים לעצמם לגרור את ההורים להוצאות ראוותניות כאלה".

דובר משרד החינוך הגיב: "זה שההורים משלמים מלמד שהם פראיירים, שלא יבואו אחר־כך אל משרד החינוך ויתלוננו מדוע הורים נדרשים לשלם כל כך הרבה כסף. הורים חייבים לדעת שההוצאות הראוותניות הן הפרה בוטה של הוראות מנכ"ל משרד החינוך, ואם יגיעו תלונות על כך למשרד החינוך, יינקטו צעדים משמעתיים חמורים ביותר נגד הנהלות בתי־הספר. הוראות הקבע מחייבות לקיים מסיבות בצורה צנועה והסכונית, אסור להזמין אנשי מקצוע, כמאים, שחקנים, או תאורנים ויש להסתפק בכוחות הפנימיים של בית־הספר. הכנסת צלמי וידיאו מסחריים לבית־הספר היא חמורה ביותר שכן אסור להכניס גורמים מסחריים לבית־הספר ולהימנע מהוצאות לצרכי יוקרה וראוותנות. בוודאי שהדברים מתייחסים גם להזמנת קייטרינג או שכירת אולמות".

השוטרים פרצו לווילה בקריית־חיים ומצאו מועדון הימורים מפואר

מאת יוסי ליבוביץ'

מועדון הימורים נייד ומשוכלל מאוד, נתפס באקראי אור ליום שישי על־ידי שוטרי תחנת זבולון בווילה בקריית־חיים המזרחית. 28 איש, ביניהם שלוש נשים וכן מארגן הקזינו מרעננה, סגנו מכפר סבא, בעל הווילה ועוד ארבעה קופאים – נעצרו לחקירה באישון לילה.

למשטרת זבולון הגיע מידע אנונימי, לפיו בווילה ברח' הנוטר 54 בקריית־חיים המזרחית תתקיים "פעילות ענפה של סחר בסמים".

בלשי התחנה החליטו, בראשות סגן ניצב לוי שרגא, לערוך תצפיות על הבית במשך שעה ארוכה. הם הבחינו בתנועה ערה של אנשים, שהגיעו לבית לבושים היטב ובמכוניות יקרות. בהתקרבותם לבית הבחינו לאישה נאה וכל אחד מהבאים לחש לאוזנה סיסמה מוסכמת – שם של אדם אותו לא הצליחו השוטרים לקלוט. בשעה 2:30 לפנות־בוקר ניתן "האור הירוק" והשוטרים פרצו פנימה. להפתעתם, גילו שולחנות הימורים מהודרים, בשׂנים להימורים, קופות, קלפים בלק ג'ק, רולטה ועוד. חוקרי המשטרה עמדו נדהמים לנוכח הפאר הרב במקום. התברר, כי המארגנים דאגו להביא למקום מגישות ואוכל רב כדי להסב הנאה למהמרים. בחיפוש בווילה נתפסו 15 אלף דולר במזומן, אולם חוקרי המשטרה מעריכים כי המארגנים, שהוגדרו מתוחכמים וזהירים מאוד, הצליחו להבריח מן המקום בעוד מועד יותר ממאה אלף דולאר. בחקירת המעורבים הועלה חשד כי מארגן המשחק, תושב רעננה, וסגנו תושב כפר־סבא, מארגנים משחקי הימורים כאלה בכל רחבי הארץ, ובוחרים בקפידה את המארחים ומחליפים בתדירות גבוהה מאוד את מקום ההימורים.

בפשיטת השוטרים הסתתר אחד המהמרים בתוך ארון ומהמר אחר זרק 5000 דולר לתוך פח אשפה בנסיון להעלים את הכסף.

שלשום בבוקר הובאו שבעה מהמהמרים להארכת מעצרם בבית משפט השלום בחיפה. השבעה הם בעל הבית משה ודנר (44), וכן בעל הקאזינו, סגנו וארבעה קופאים, המתגוררים ברעננה, כפר סבא, הרצליה והקריות בני 25־44.

חסידי גור מפיצים פוליסת ביטוח למניעת תאונות...

מאת נתן רועי, סופר "דבר" בתל־אביב

פוליסה למניעת תאונות דרכים ונזקים מופצת על־ידי חסידי גור באשדוד – מדווח "שיחות השבוע", הגליון השבועי של בית־חב"ד בתל־אביב.

"אנו מכירים פוליסות העוסקות בפיצוי על נזקים שונים אך טרם שמענו על פוליסה המונעת נזקים. והנה יש גם כזו. תלמוד תורה של חסידי גור באשדוד מפיץ פוליסה שיש לה סיכוי למנוע תאונות דרכים. אתה נותן לתלמוד תורה תרומה בסך 18 סנט ליום, שהם 54 דולרים לשנה, ובתמורה יאמרו הילדים מדי בוקר תהילים לשלומך ולשמירתך בעת היותך בדרכים. רעיון מבריק זה משלב תרומה למוסד עם סיוע רוחני לנוהגים בדרך והוא זכה להצלחה גדולה. יש להניח שמוסדות רבים יאמצו את הרעיון. יצויין כי בהסכם הפוליסה מודגש שזהו הסכם רוחני ורעיוני בלבד ואין בו כדי להצדיק תביעה כספית כלשהי מצד המבוטח..."

קופות עיריית תל־אביב פרוצות – מתריע המבקר

מאת נתן רועי, סופר "דבר" בתל־אביב

מבקר עיריית תל־אביב טוען כי קופות העירייה פרוצות ויש לבצע בדיקה של אמצעי האבטחה והמיגון הקיימים בהן על מנת להתאימם לאמצעים סבירים הנדרשים למיגון קופות.

מבקר העירייה בדק תלונה של ראש אגף הגביה בעירייה, שהודיע על גרעון של 5000 בקופת אגף הגביה שהתגלה ב־28 באפריל. הביקורת בדקה את מסמכי הקופות, נהלי הקופות, וצורות תפעול הקופות. לאחר בדיקה של כל מסמכי הקופה נראה היה כי הגרעון נבע מחוסר בסך הכל הפקדות המזומנים בבנק והביקורת המליצה על שינוי בנהלי התאמת הקופות.

במהלך בדיקת הגרעון בקופה נתגלו ליקויים נוספים בתפעול הקופות. המבקר המליץ לתקן מיידית את מנעול דלת הכניסה לשטח הקופות, לבצע בדיקה של אמצעי האבטחה והמיגון הקיימים בקופות על מנת להתאימם לאמצעים סבירים הנדרשים ממיגון קופות.

9 נהרגו, 83 נפצעו קשה בתאונות השבוע

מאת אריה אורד, סופר "דבר"

לאחר שבוע אחד מרוסן, שוב הגיע מספר הרוגי תאונות־הדרכים בשבוע האחרון לתשעה ומספר הפצועים קשה זינק ל־83 – ב־63 תאונות חמורות. בכך מגיע מספר ההרוגים מתחילת השנה ל־204 ומספר הפצועים קשה ל־1,415.

מספר ההרוגים ב־24 השבועות הראשונים של השנה עולה בחמישה אחוזים על מספרם באותם השבועות אשתקד, אולם מספר הפצועים קשה נמוך ב־22 אחוז תודות לחובת השימוש בחגורות־בטיחות גם בערים. מספרן של התאונות הקטלניות שווה בשתי התקופות, 180, אולם מספרם של ההרוגים עולה השנה בעשרה על מספרם אשתקד.

המרכז היהודי־ערבי בגבעת חביבה חגג 25 שנה לקיומו

מאת מכבה חלבי, סופר "דבר"

המרכז היהודי־ערבי של גבעת חביבה המציין בימים אלה 25 שנה לקיומו, קיים בסוף השבוע חגיגה גדולה על הדשא, בהשתתפות מאות מוזמנים יהודים וערבים. נשיא המדינה חיים הרצוג בירך את המתכנסים באמצעות מברק מיוחד בו הוא אומר כי דווקא בימים אלה יש לעשות לחיזוק קשרי הידידות וההבנה בין בני שני העמים היהודים והערבים וכי המכון היהודי־ערבי עשה רבות בתחום זה ועליו להמשיך בעשייה חשובה זו.

השגריר המצרי בישראל, מוחמד בסיוני, שלח גם הוא מברק ברכה ובו הוא כותב כי למד להעריך ולהוקיר את שיתוף הפעולה היהודי־ערבי ומביע תקווה כי שיתוף זה של יהודים וערבים יהווה גשר לשלום בין ישראל ובין מדינות ערב השכנות.

בדרך לניצחון

מירוץ המכוניות השלישי לעונה התפוצץ למעשה שלשום, כאשר כמה מאות הצופים שבאו לחזות בו למרות החום הכבד, נטשו את המסלול באשקלון לפני מקצה־הגמר. נראה, כי המירוץ עצמו נתון בחבלי גסיסה, בשל ניהול כושל ובשל ההתפוררות החברתית המהירה. לאחר השלמת שני השלבים המוקדמים הודיעה הנהלת המירוץ על הפסקה של "חצי שעה" כדי להסריט סרט על רקע המירוץ. 300 הצופים קידמו את ההודעה בשריקות בוז, ומשנוכחו לדעת שאין זו בדיחה של אחד באפריל, נטשו את היציע. במקום הראשון בקבוצת המכוניות שעד 1,600 סמ"ק זכה רוני סמדרסון ב"גולף" האדומה ובמקום השני אחוד לביא ב"פז'ו 205", לאחר שהשניים ניהלו קרב צמוד בכל מהלך המירוץ. הפתעה נפלה בקבוצה שעד 1,300 סמ"ק, כאשר חיים רווה הצליח ב"פולו קאפ" להקדים את רמי שוכטוביץ ב"אלפא־סוד" ולשוב למקום הראשון, אותו איבד בשנה שעברה. בקבוצת המכוניות שעד 1,200 סמ"ק, כולן "אלפא־סוד"־ים, זכה במקום הראשון חיים לושי ואחריו שאול קרנר ודוד דהאן. בקבוצת המכוניות שעד 1,000 סמ"ק שוב הגיע ירון ניר ב"פולו" למקום הראשון ודוד נמרי ב"סאב 96", שהיא הפתעת העונה, למקום השני. אריה חיימוביץ' הגיע ב"פייסטה" למקום השלישי. שרון אבר הנהדרת נותרה בגמר על קו הזינוק, לאחר שהמזניק התעלם מאיתותיה הנואשים, שאינה מוכנה. (כתב: אריה אורד, צילום: יוסי דנה) בתצלום: רוני סמדרסון בפולקסווגן G.T.I בדרך לניצחון

נהג ניסה להתאבד בדהירה אל משאית – ונפצע אנושות

מאת יוסי ליבוביץ' סופר "דבר" בגליל המערבי

מקרה מזעזע של ניסיון התאבדות תוך־כדי נסיעה במהירות מטורפת אירע שלשום על כביש קריית־שמונה – חיפה, סמוך למפעל המלח "גשר".

בשעות הצהריים נהג גבר בן 33 מחיפה במכונית טלבוט לבנה 83 מכיוון גשר לכיוון יגור. קילומטר צפונה מגשר, הבחין נהג מיכלית שהוביל פחם, כי הנהג שמולו דוהר למרכז הכביש, היישר אל חזית המיכלית.

נהג המיכלית סובב את ההגה ימינה בנסותו להתחמק ממכונית הטלבוט, פנה שמאלה, עבר לנתיב הנגדי ונעצר בשולי הכביש. מכונית הטלבוט נתקעה בצידה הקדמי השמאלי של המיכלית. מעוצמת הפגיעה הועפה המכונית הפרטית לתוך תעלה בשוליים ונתקעה בצמחייה עבותה. היא נהרסה לחלוטין. הנהג נפצע באורח אנוש והועבר באמבולנס לבית־החולים רמב"ם בחיפה. בחפציו האישיים נמצאו שני מכתבי התאבדות בהם ביקש סליחה ומחילה מהוריו על המעשה. הצעיר מספר כי קץ בחייו בגלל אהבה נכזבת.

ב"גורדוניאדה" ביער חניתה: למה אין רומני במקום ביאלי?

מאת [illegible], סופר "דבר"

[illegible]

אנו מודיעים בצער רב על פטירתה של אמנו וסבתנו היקרה

רחל בנארי ז"ל

ההלויה תתקיים ביום ראשון 19.6.88 ד' בתמוז תשמ"ח בשעה 3 אחה"צ בקיבוץ יזרעאל.

אבלים:

דליה ויוסף נמר

נאוה ותומי דורון

ומשפחותיהם

לח"כ אברהם כץ־עוז ומשפחתו

לשמואל אביעד (תגר) ומשפחתו

אתכם באבלכם

על מות

ציונה תג'ר ז"ל

הסתדרות הצופים העבריים

המזכירות הארצית

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל

מועצת פועלי תל־אביב־יפו

מליאה חגיגית של מועצת פועלי תל־אביב־יפו

תתקיים מחר, יום שני, ה' בתמוז תשמ"ח, 20.6.88, בשעה 17.00 באולם הישיבות בקומה ד', במועצת פועלי ת"א־יפו, רחוב ברנר 5.

בהשתתפות: יעקב חזן – ממנהיגי תנועת העבודה לרגל הוצאת ספרו "ראשית חדשה"

צבי נתנזון – חזן בהנהגת תנועת הפעלים

חיים סרור – חבר מזכירות המועצה

הפותח: תדי קאופמן – מזכיר מועצת פועלי ת"א־יפו

בתוכנית האמנותית:

מקהלת צדיקוב ותיקים בניצוחו של עמוס מלר

חברי מליאת המועצה

וחברי ההסתדרות מוזמנים.

המכון לבון ולחקר תנועת העבודה ארכיון העבודה והחלוץ — המכון לחקר הציונות אוניברסיטת תל־אביב

מזמין את הציבור

לערב עיון

על ספרו של ד"ר יצחק גרינברג:

מחברת עובדים למשק עובדים – התפתחות רעיון חברת העובדים בשנים 1920–1929

דברי פתיחה: הה' ירוחם משל – יו"ר מכון לבון

דברים: ד"ר יצחק גרינברג

פרופ' יוסף גורני

הה' דני רוזוליו – מזכיר חברת עובדים

הערב יתקיים ביום ד' ה־22.6.88 בשעה 17.30 במכון לבון רח' נהרדעא 3 תל־אביב.

לסגן שר החקלאות

כץ־עוז

השתתפותנו באבלך על מות

האם

הנהלת מועצת הפירות

(ייצור ושיווק)

לסגן שר החקלאות

ח"כ אברהם כץ־עוז

אתך באבלך הכבד

במות

אמך ז"ל

בית "מקורות"

התזמורת הפילהרמונית הישראלית

עקב הנהגת שעון קיץ

תחילת הקונצרטים במוצאי שבת וחגים תהיה בשעה 9 בערב

תל־אביב, היכל התרבות,

קונצרט למנויים מס' 9

סדרה ו': הערב 19.6.88 בשעה 8.30 בערב

סדרה ח': מוצ"ש 25.6.88 בשעה 9 בערב

היו זולף

מנצח

אילנה ורד

פסנתרנית

התכנית:

אראקס – "מסע קצר במכונית מהירה"

צ'יקובסקי – קונצ'רטו לפסנתר מס' 2

דבוז'אק – סימפוניה מס' 6

חיפה, אודיטוריום חיפה, 8.30 בערב

קונצרט למנויים מס' 6

סדרה ד': יום ב' 20.6.88

היו זולף

מנצח

אילנה ורד

פסנתרנית

התכנית כמו בת"א סדרות ז–ח

חיפה, אודיטוריום חיפה, 8.30 בערב

קונצרט למנויים מס' 9

סדרה א': יום ג' 21.6.88

סדרה ב': יום ד' 22.6.88

סדרה ג': יום ה' 23.6.88

היו זולף מנצח

אילנה ורד

פסנתרנית

התכנית כמו בת"א סדרות ז–ח

הכרטיסים לאופרה "כרמן" נמכרים בתל אביב, בירושלים ובחיפה

נמשך חידוש כרטיסי המנוי לעונת הקונצרטים 1988/89

מפלגת העבודה הישראלית

ישיבת הוועדה הכלכלית חברתית

תתקיים היום, יום א' 19.6.88 בשעה 16.00 באולם הישיבות במרכז המפלגה רח' הירקון 110 תל־אביב.

הנושא: **מדיניותנו הכלכלית והחברתית והדרכים להגשמתה**

פותחים: השר גד יעקבי, יו"ר המועצה

ישראל קיסר, מזכ"ל ההסתדרות

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

האגף לאיגוד מקצועי

המחלקה לבטיחות גיהות ואיכות חיים בעבודה

יום בטיחות

ה־22.6.88

יום רביעי ז' בתמוז התשמ"ח בביתן ההסתדרות בגני התערוכה בת"א

במקום תתקיימנה בדיקות:

שמיעה, ראיה, לב, לחץ דם, הרגלי הרפיה, הדגמות החייאה, כיבוי אש

בשעה 19.00 קבלת פנים חגיגית בביתן המופעים

במעמד: שאול בן שמחון

יו"ר המחלקה לבטיחות, גיהות ואיכות חיים בעבודה

★ תצוגת אופנה של בגדי עבודה

★ כיבוד

בשעה 19.30 תכנית אמנותית

לא להחמיץ

פרטים: במועצות הפועלים אצל רכזי הבטיחות ובמחלקה לבטיחות בועד הפועל 03־431872 03־431347

הננו מודיעים בצער כי יקירתנו

חנה קפלן

(אלמנתו של שבתאי קפלן)

איננה

ההלויה תתקיים בבית העלמין ברחובות

על מועד ההלויה ומקום יציאתה להתקשר לטלפונים: 08־452104

08־454529 08־454221

אבלים: עדנה רז

שלמה רז צחי וביב

מירון ועינב כפר גבתון

המומים מצער אנו מודיעים

על פטירת אשתי, בתנו וחברתנו

יהודית כץ (בן־יעקב)

ההלויה תתקיים היום יום א' ד' בתמוז תשמ"ח 19.6.88

בשעה 3.30 אחה"צ בבית העלמין של המשק

המשפחה

ובית פרוד

עיריית תל־אביב־יפו — קרן תל־אביב לפיתוח

משפחת צוקר

מתכבדים להזמינכם לטקס חנוכת

מרכז יום לקשישים ע"ש גולדה ויהודה צוקר

בתרומת **משפחת צוקר**

במעמד

מר **שלמה להט** – ראש עיריית תל־אביב־יפו

הטקס יתקיים ביום ב', ה' בתמוז, תשמ"ח

(20.6.1988), בשעה 17.30, במרכז יום לקשישים,

רח' רש"י 48, תל־אביב.

לעמיר פרץ

קבל ברכותינו הלבביות

להצלחתך

בהצלחה

הנהלת מפעלי שער הנגב

אנו משתתפים בצערם של חברתנו

עופרה קורן

דני כץ והילדים

משה וצביקה בן־יעקב

כל בני המשפחה וחברי קיבוץ פרוד

במות ללא עת של

יהודית כץ

חברי קיבוץ מגן

למשפחת כץ

ולבית פרוד

משתתפים באבלכם הכבד

במות

יהודית

בית ספר משותף "נוף־גליל"

פיסגה אחרונה לרייגן

ראשי שבע המדינות המתועשות במערב, שמיפגשם השנתי נפתח היום בטורונטו, אמורים להתמקד בסוגיות כלכליות. מטבע הדברים, מנוצלים מיפגשים אלה גם לליבון סוגיות אחרות שעל סדר־היום העולמי. המזרח־התיכון, כלשעצמו, אינו נושא מתבקש הפעם, אם כי הטרור הבין־לאומי הוא מיטרד קבוע בעיני ראש ממשלת בריטניה מרגרט תאצ'ר, וצפוי כי תיזום בו דיון. המערב יכול אמנם להשתבח בהצלחה מסויימת של עיצומיו נגד לוב וסוריה בשנתיים החולפות, אבל גם להשפיל עיניו בבושה לזכר העיסקאות האמריקאיות והצרפתיות עם איראן. פיצוי חלקי על בזיון אחרון זה יכול להינתן בהיערכות מתואמת לקראת המעבר משלטון חומייני ליורשיו, מה שעלול לגרור התפוררות מהירה של המערכת האיראנית ואולי אף הזמנה להתערבות סובייטית.

זוהי הפיסגה הקבוצתית האחרונה של הנשיא רייגן. דימדומי מימשלו ניכרים בכל. הנשיא ועוזריו חסרי־אונים מול גל השערוריות המאיים להטביע את שארית יוקרתם. האחרונה שבהן, זו שבה מעורבים פקידים בכירים בפנטגון וקבלנים בשוחדים, מביכה במיוחד, כי אין מדובר בה על שגיונותיהם של יחידים, דוגמת קולונל אוליבר נורת או שר־המשפטים אדווין מיז, אלא על שחיתות מיבנית. לישראל היו קשרי־עבודה ברוכים עם כמה מהמוזכרים בפרשה. הם טרם נעצרו או הואשמו וראוי לייחל לכך שלא יסתבר שגם בפרשה זו היה תפקיד ישראלי. מאפיין נוסף של דעיכת המימשל הוא הפזונם של בכיריו לנטוש אותו. ראש־מטה הבית הלבן הווארד בייקר, שסייע לרייגן להיחלץ מעט מהשפל שאליו נקלע בפרשת איראן־קונטראס, הפתיע בהתפטרותו. מדאיג לגלות כי המערכת הישראלית באמריקה רופפת כדי כך שלא טרחה לטפח קשרים עם סגנו היהודי של בייקר, קנת דוברסטין, שהתמנה במקומו לתפקיד מרכזי כל כך במימשל, ולו גם לחודשים ספורים.

ישראל צריכה להתכונן היטב לא רק למימשל הבא, שלא יהיה חיובי ביחסו למדיניותה כמימשל רייגן, אלא גם לחזית מערבית ומזרחית מתואמת למדי נגד סרבני־שלום באזור. ארבע המובילות במערב־אירופה, יפאן וקנדה, אינן חסידות ארץ־ישראל השלמה יותר מהמימשל האמריקאי הנוכחי או הבא. מה שלא נעשה בנסיבות נוחות בעשור הנוכחי, עלול להיעשות בתנאים קשים בהרבה בשנים הקרובות.

טיהור זוהי תמונתו של היהודי לייב קאמנב, שהוצא להורג על־ידי סטאלין בתקופת הטיהורים הגדולה בשנות ה־30. בשבוע שעבר טיהר בית־המשפט העליון במוסקווה אותו ואת גריגורי זינובייב, שניים ממנהיגי המהפכה הבולשוויסטית. עוד גילוי מסימני העידן החדש של גורבאצ'וב. (צילום רדיו אי.פי.)

מידע

תל־אביב

השנתון הסטטיסטי לשנת 1987 המתפרסם מטעם המרכז למחקר כלכלי וחברתי בעיריית תל־אביב שם לאל את תבניות המיתאר העיתונות המבוססות על עליה במספר תושבי העיר. העיר הופכת ל"מרכז הבילוי והעשייה התרבותית של ישראל", כדברי להם. במילים אחרות, מספר התושבים בתל־אביב קטן, אך מספר מקומות הבילוי גדל. דהיינו, היא הופכת מעיר מגורים לעיר בילויים.

האוכלוסיה בתל־אביב יפו מנתה בשנת 86 320,300 נפש, מתוכם 309,800 יהודים ו־10,500 שאינם יהודים. הירידה השנתית בגודל האוכלוסיה היתה בשנת 1986, כמו בשנה הקודמת – 0.8 אחוז. מגמת הירידה במספר התושבים מתייחסת לאוכלוסיה היהודית בלבד. האוכלוסיה הלא־יהודית נמצאת במגמה של גידול מתמיד: מהמפקד ב־83 עד סוף שנת 86 היא גדלה ב־1000 נפש.

מספר העוזבים את העיר, על פי הסקר השנתי, עולה בקביעות על מספר המשתכנים בה. הגרעון השנתי של מאזן הניידות (עודף העוזבים על המשתקעים) נע בין 3,500 ל־6,500 נפש כל שנה בין 64 ל־84.

בשנתיים האחרונות נרשם גרעון נמוך במיוחד: 1,753 ב־85 ו־2,067 בשנת 86. בשנה זו השתקעו בעיר 12,323 תושבים מישובים אחרים ו־14,386 עזבו לישובים אחרים.

נתן רועי

לא מדע בדיוני מאבקים אלימים התרחשו במהלך השבוע שחלף בין סטודנטים לבין המשטרה בסיאול, קוריאה הדרומית. והמחזות נראו כמו לקוחים מהסרטים.

בזווית חדה / חגי אשד

עכשיו נראה אותם

מה שקרה ברמת־אפעל היה טקס של חתימת חוזה. עכשיו צריכים המועמדים לפרוע את השטר שחתמו ולהביא את הבוחרים ל"עבודה"

לנבחרים המאושרים ברמת־אפעל צריך להזכיר, כי הם עדיין לא נבחרים ממש. הם רק מועמדים להיות נבחרים. חובת ההוכחה שהם אכן יכולים להיבחר לכנסת, חלה עליהם. על כל אחד מהם. זה מה שהם הבטיחו לנו כל הזמן – אנחנו יכולים להביא את קהל הבוחרים אל המפלגה. מה שקרה ברמת־אפעל היה מעין טקס של חתימת חוזה. המועמדים חתמו על שטר, שלפיו הם יספקו את הסחורה – קולות הבוחרים – ביום הקלפי. תמורת השטר הזה סיפקו חברי מרכז מפלגת העבודה למועמדים את מקומם הנכסף ברשימה, שאיננו אלא נקודת זינוק למירוץ האמיתי. עכשיו נראה אם המועמדים יצליחו, אכן, לכבד את התחייבותם. קהל הבוחרים האמיתי עדיין לא אמר את דברו. הוא עדיין מחוץ למשחק האמיתי שייערך בעוד ארבעה חודשים וחצי. עדיין צריך להכניס אותו פנימה. ללכת אליו. רצוי הביתה.

זה מה שהם הבטיחו לנו – הקשר האישי הישיר אם הבוחר. זה מה שהמועמדים צריכים לעשות עכשיו. הם וכל המנגנון של אוהדים ותומכים שהם הקימו לקראת ההכרעה ברמת־אפעל. עכשיו הם צריכים לצאת לשטח. שיעבדו על הבוחרים כמו שעבדו עלינו. טוב, מבחינה זאת, שחלק מנציגי המחוזות והרשויות המקומיות נמצאים בעשיריה השלישית והרביעית. הם הבטיחו לנו שהם "האנשים בשטח". הם יצטרכו לדאוג לעצמם ולא רק לנו. גם להם וגם לנו. עכשיו נראה אותם הולכים מבית לבית, מאיש לאיש. אומרים ומאזינים למה שהקהל אומר להם. נותנים לבוחרים הרגשה שאיכפת להם מה הבוחר חושב עליהם. שמפלגת העבודה כבר איננה מפלגת מנגנון וכבר איננה מועדון סגור של "מי שהיה" כאן לפני שכל החדשים באו הנה – העולים, הצעירים וכל אלה שבשבילם הביוגראפיה הבאבה הרוטטת של הוותיקים היא היסטוריה רחוקה, שלומדים או לא לומדים אותה בימי חג חיכרון.

הדברים הללו לא נאמרים לשם קינטור בעלמא. הם ממהות הדמוקראטיה. התהליך הדמוקראטי מתחולל בתוך משולש, שבקודקוד אחד שלו נמצאים הנבחרים, בקודקוד שני – הבוחרים ובקודקוד שלישי – אלה שבוחרים את המועמדים. זה שאין זהות בין שני הקודקודים הללו, זה השורש של המרחק בין הנבחר לבוחר, שעליו בוכה הנביא. מי שנבחר על־ידי מרכז המפלגה, על־ידי הוועידה או על־ידי כל גוף המקיים את תפקיד התיווך הזה, לא בהכרח יתאים לרצונו של הבוחר. מי ששיכנע את חברי מרכז מפלגת העבודה לא בהכרח ישכנע את ציבור המצביעים הרחב. מי שמצא חן בעיני אלה לא בהכרח ימצא חן בעיני הללו. חובת ההוכחה חלה, כאמור, על המועמדים. הם אלה שצריכים להבטיח שהמשולש הדמוקראטי הבלתי־נמנע הזה איננו "מחסום", אלא מקפצה שממנה הם יכולים להגיע אל הבוחר בעולם האמיתי.

ויש עוד משולש דמוקראטי, העלול לשמש כמכשלה או כמקפצה לתהליך הזה. עליו התלונן ח"כ שבח וייס, שכמעט היה קורבן שלו. יש הבדל בין מי שמיטיב להבטיח לבין מי שמיטיב לקיים. יש הבדל בין התכונות האלקטוראליות של הנבחרים לבין כישוריהם הביצועיים, איש איש בזירתו. חבר הכנסת – בזירה הפארלמנטרית. שר – בזירה הממשלתית. לא כל מי שמוצא חן בעיני הבוחר ולא כל מי ש"נמכר" יותר טוב לבוחרים על־ידי היחצ"נים שלו, מצליח אחר־כך במילוי תפקידו. בעניין זה שפר חלקה של ח"כ אורה נמיר, שזכתה באמון המלא של חברי המרכז, עקב פעילותה הזורמה והיעילה בזירת הכנסת. ולעומתה ח"כ שבח וייס, שכל מי שעוקב אחר הנעשה בכנסת מכיר בחריצותו ובתרומתו הקונסטרוקטיבית לפעולתה, לא זכה להכרה דומה מצד חברי המרכז. מובן שהיו סיבות נוספות להבדל בין מספר הקולות שזכו בהם שני חברי הכנסת הללו, אבל יש בהן כדי להמחיש את ההבדל בין שתי זירות הבחירה שבשני המשולשים הללו – "משולש הבחירה" ו"משולש הפעולה".

בראש שני המשולשים הללו ניצב הבוחר, שלמענו פועל מי שנבחר על־ידו. אם הבוחר אינו מצליח בבחירתו ואינו יודע להבחין בין הבטחה לפרטן, הוא המשלם את המחיר. שיטת הבחירות צריכה להקטין מצידה את הסיכון הנובע מהשיטה ולא מתכונות הבוחר ולא ממצע מפלגתו. השיטה צריכה להבטיח לבוחר את מירב סיכויי ההצלחה בבחירתו. השיטה צריכה להקטין ככל האפשר את המרחק בין הבוחר לנבחר. השיטה צריכה להעניק לנבחר את מלוא סמכויות הפעולה – ההכרעה והביצוע. השיטה צריכה להעניק לבוחר את מלוא סמכויות הבחירה האפשריות בכל השלבים – שלב בחירת המועמדים, שלב הבחירה עצמה ושלב ההחלפה בבחירות הבאות אם הנבחר נכשל, בלי החסינות של רשימת המפלגה, שאין לבוחר [illegible] את חבריה.

ברמת־אפעל נעשתה קפיצה גדולה קדימה לקראת שינוי השיטה הדמוקראטית בישראל. היתה זאת קפיצה פנימית במפלגת העבודה, שבחרה את נציגיה במישרין בתוכה פנימה. אבל היא איננה אלא הקדמה לקפיצה הגדולה החיצונית אל הבוחר עצמו ב־1 בנובמבר. בינתיים נעשה בשבוע שעבר צעד נוסף לקראת שינוי שיטת הבחירות לכנסת המעבר לבחירות אישיות־אזוריות, לפחות חלקית. בשתי הזירות הללו נעשה צעד חשוב לקראת שינוי פניה של הדמוקראטיה הישראלית לטובה. נקווה להמשך.

מינימונולוג/חיים ברעם

הנבחרת הטובה ב־25 שנה

על כשלונה המתמשך של נבחרת אנגליה בכדורגל.

"נבחרת אנגליה הנוכחית עולה בעשר דרגות על הנבחרת של 66, ששיחקה כדורגל מבחיל. זכייתה בגביע העולמי הרסה את הכדורגל האנגלי ל־15 שנה והורידה את מספר הצופים במגרשים ב־60 אחוזים. מאמן הנבחרת דאז, סר אלף רמזי, שיחק בלי קיצונים ובכך שבר מסורת רבת שנים בכדורגל האנגלי. בכל ההרכב האנגלי היו אז רק שני שחקנים מיומנים: בובי מור והמגן השמאלי, ריי וילסון וכמובן, גם השוער גורדון באנקס. בובי צ'רלטון היה שחקן טוב, אבל לא גדול כמו שעשו ממנו. שאר השחקנים היו פועלים אפורים, שהצליחו לזכות בגביע בזכות יתרון הביתיות ובגלל כושר גופני ואתלטי מרהים.

"הנבחרת של היום, מבחינת הרכב השחקנים, היא הנבחרת האנגלית הטובה ביותר שראיתי ב־25 השנים האחרונות, בהן צפיתי בכ־50 משחקים. ההתקדמות של הנבחרת משקפת את ההתקדמות שחלה בליגה האנגלית. הפער הטכני, שהיה קיים בין אנגליה ליבשת, הצטמצם במידה רבה. המאמן האנגלי, בובי רובסון, הרכיב נבחרת טובה, אבל גישתו לגבי התפקוד בשדה עדיין שמרנית. אחת הסיבות שאנגליה נכשלה נגד הולנד, היתה העובדה שבארנס, שהוא שחקן בעל יכולת אישית וירטואוזית גבוהה, שיחק יותר מידי מאחור, במקום לתפקד כחלוץ פורץ מלפנים. ועדיין יש שם כמה שחקנים, כגון המגן השמאלי, קני סנסום, שאין להם מקום בכדורגל מהדרגה הראשונה.

"המשחק אנגליה־הולנד היה המשחק הטוב ביותר באליפות עד כה ואחד הטובים שהיו ביבשת בשנים האחרונות. אנגליה סבלה מחוסר מזל משווע. שני כדורים בקורה של השער ההולנדי – זה דבר מאוד לא שיגרתי. ההבדל בין נצחון הולנדי לנצחון אנגלי היה הכושר היוצא מן הכלל של השחקן ההולנדי, מרקו ואן־באסטן, העולה בכישוריו גם על הכוכב ההולנדי חוליט. ואן־באסטן הוא שחקן ברמתם של מארדונה הארגנטינאי או ויאלי האיטלקי, המסוגלים, במבצע אחד או שניים יוצאי־דופן, להכריע משחק. כרגע, כל חובב כדורגל אמיתי צריך להתפלל לנצחונה של נבחרת הולנד, שסגנון משחקה הוא היפה ביותר בטורניר כולו".

יקיר צור

כנסת / שלמה גינוסר

התורה והקמח

זעמן של המפלגות הדתיות על הליכוד אינו צריך להטעות איש. הברית בעיניהם עדיין קיימת

השאקיוציה של המפד"ל זכתה לתצוגה מרהיבה בשבוע שעבר בכנסת, חלון הראווה הלאומי של הסחורה הפוליטית הישראלית. הקצנתה הלאומנית־דתית של המפד"ל בשנים האחרונות פרצה בדרך הטבע את הסכרים הלא־יעילים־במיוחד של התמרים והבר־מאירים. עכשיו נעה מפד"ל, כשהיא רדופה על־ידי צלו של "גוש אמונים" מזה וצלה של ש"ס מזה. אבל תנועתה כבדה, מסורבלת וחסרה אותה גמישות טאקטית, המאפיינת תנועות פוליטיות בסמוך למרכז המפה הפוליטית. אבנר שאקי בוודאי איננו – וגם אינו מתיימר להיות – גמיש כמו קודמיו בהנהגתו של מה ששרד מהתנועה הלאומית־דתית, המזרחי והפועל־המזרחי.

מה יכול להדגים מצב זה טוב יותר מהעובדה המדהימה שדווקא המנהיג הפוליטי של ש"ס, הרב יצחק פרץ, הוא שפנה לשאקי בשבוע שעבר והפציר בו שלא להעלות להצבעה את הצעת החוק לתיקון חוק השבות (מיהו יהודי). בצער מפד"לי טיפוסי מן העבר הלא־רחוק, הסביר פרץ לשאקי שאין טעם להתבזות ולהביא לכנסת הצעת חוק, שאין לה סיכוי לזכות ברוב. ועוד הצעת חוק משמעותית כזאת כמו תיקון חוק השבות. אולם שאקי, בנוקשות שאינה נופלת מזו של אברהם ורדיגר, איש סיעת־היחיד "מורשה", סירב להטות אוזן. הצעת החוק עלתה ותומכיה נפלו על הקרשים. רק לפני זמן קצר גרסה מפד"ל – וכך גם הטיפה תמיד בישיבות השדולה הדתית בכנסת – שאין למצות את יוזמת החקיקה הדתית, אלא אם מובטח לה רוב. מפד"ל עוד שמרה אז על איזון הגיוני מסוים בין עקרונות לבין ריאליזם של מטבחים פוליטיים, כמו הזירה הפרלמנטרית. האיזון הזה נשחק בצורה משמעותית.

לכאורה אין כל קשר בין כשלונה של הצעת החוק לתיקון חוק השבות לבין הנצחון המשמעותי של הצעת החוק לתיקון שיטת הבחירות. אולם למעשה מה שמקשר בין שתי ההצבעות בכנסת בשבוע שעבר הוא התבוסה שנחלו המפלגות הדתיות. הגוש הדתי יזם את התיקון לחוק השבות (וגם את "חוק ההמרה", שהוא אותה גברת בשינוי אדרת) ונפל. הגוש הדתי גם התנגד בתוקף לשינוי שיטת הבחירות, ונפל גם הפעם. שתי הנפילות היו צפויות מראש. את השניה קשה היה לגוש הדתי למנוע, מאחר שהיה ידוע, ש־71 חברי כנסת מרוב סיעות הבית חתמו על התחייבות מוסרית להצביע בעד שינוי שיטת הבחירות (ואכן, 69 ח"כים הצביעו בעדו). אולם את המפלה הראשונה אפשר היה למנוע על־ידי דחיית ההצבעה. זאת היתה איפוא התבזות־עצמית־לדעת.

לגבי הגוש הדתי בכנסת היו שתי ההצבעות גם בבחינת נפילה קשה בתחום העקרוני: שינוי שיטת הבחירות מחייב שינוי חוק־יסוד ודורש לא סתם רוב רגיל בהצבעה, אלא רוב של חברי הכנסת, כלומר: לפחות 61 ח"כים. גם הצעת התיקון לחוק השבות, אף שהוא חוק רגיל, איננה הצעה רגילה מחמת הנושא העקרוני הרגיש, שהוויכוח עליו מקיף את העם היהודי כולו. בשני המקרים נותרו הסיעות הדתיות במיעוט יחד עם כמה שותפים־מזדמנים מסיעות, כמו מפ"ם, חד"ש ו"המתקדמת", שהדתיים היו עושים הכל כדי לא להצטלם אתם בתמונה אחת.

שתי ההצבעות בנושאים כה חיוניים לסיעות הדתיות הוכיחו לדתיים, אשר הלכו בקואליציה היוצאת בגוש אחד עם הליכוד, שהליכוד אינו מסוגל לפרוע שטרות, שהמערך פשוט לא היה חותם עליהם. לזכותו של הליכוד בנושא "מי יהודי" צריך להזכיר כאן, שאפילו בגין בשעתו לא התחייב לפני הדתיים ליותר מאשר "לעשות את כל המאמץ" שחוק זה יעבור. כל הנסיונות הקודמים לתקן את חוק השבות נכשלו. בנסיון האחרון, בשבוע שעבר, הטיל הליכוד משמעת סיעתית ואף הפעיל לחצים אדירים על אנשי החטיבה הליברלית (המשוחררים מחובת הצבעה

(המשך בעמוד 8)

התייעצות חברי הכנסת ורדיגר, פורוש ושפירא מלבנים ענין לפני ההצבעה בכנסת בשבוע שעבר.

ירושלים / יוהם לוי

טדי היקר

"אני מקווה שהחומה של העיר תהיה חזקה", "ואני מעוניין שכל המתים יקומו לתחיה". ילדי הבירה כותבים לטדי קולק

לרשותו של ראש עיריית ירושלים טדי קולק מגיעים דרך קבע מכתבי ברכה, לו אישית ולעיר ירושלים. בין המברכים גם ילדי גנים שמצרפים לברכותיהם גם ציורים ססגוניים. "אני מאחל שהעיר ירושלים תהיה עוד יותר יפה ויהיו בה הרבה פרחים", כתב שאול מגן ממלכתי בקריית־מנחם, ואלי "מקווה שהעיר תהיה קדושה כמו שהיא עכשיו ולא תהרס אף פעם".

זהר לעומתו, עייני יותר "שהעיר תהיה מקושטת בכסף וזהב". ערן מקווה ש"בעיר תהיינה הרבה מנורות". איציק דואג לבני גילו "שבעיר יהיו הרבה מתקנים ומשחקים". אורלי מצפה שיבנו את בית המקדש ואילו תומר רוצה "שבעיר ירושלים ינצחו את האויבים הערבים". שלומי דואג לבטן ומאחל "שיהיה לנו אוכל בשפע בירושלים", לעומת הדס שרוצה ש"החומה של ירושלים תהיה חזקה".

דני מגן־חובה ממלכתי־דתי בשכונת שמואל־הנביא מעוניין ש"כל המתים יקומו לתחיה", כך גם יעל שמאחלת "שהמשיח יבוא ויפתח את שער הרחמים". ילדים רבים רוצים עיר נקיה. "שלא יזרקו זבל ברחוב ורק בפח אשפה, שירושלים תהיה מבריקה", איחלו שי ודיקי. אופיר דואג לחיילי צה"ל "שהחיילים שלנו יהיו בריאים תמיד", הוא מאחל. מיכל שומרת על ירושלים "שלא יקחו לנו את ירושלים אף פעם". ינני ושי הם "המדינאים" של הגנון "שהערבים יהיו אתנו בשלום ובנחת ושלא יהיו בעיות בשטחים, שנחיה בשלום עם הערבים בירושלים", הם מאחלים. מורן מבקשת ש"נתנהגו יפה אחד לשני".

טדי קולק השיב לילדי גן שמואל־הנביא, כי "מחמם את הלב לדעת שילדים נהדרים כמוכם הם תושבי ירושלים, דבר שמבטיח כי עתידנו ורוד. כשתגדלו ודאי תתרמו רבות לעיר ולחיים טובים בה".

לו יהי.

ניתוח התנהגות פוליטית / אולק נצר

על הקשר בין זנות לפאטריוטיזם

אסור כמובן לטעון שהימין הפוליטי נוטה לעולם התחתון. אבל מעניינת העובדה ההפוכה: העולם התחתון נוטה לתמוך בימין

הנה מדרש על המעשה שהיה לאחרונה בכלא נווה־תרצה. אסירות פליליות תקפו את שתי הנאשמות בהשתייכות לאחד מארגוני אש"ף, שנעצרו מבין העורכים של "דרך הניצוץ". זאת היתה תקיפה על רקע לאומני, לא פלילי, והיא המקרה האחרון בשרשרת ארוכה.

הקשר בין נאציונאליזם ובין קרימינאליזם הוא תופעה קבועה וידועה בכל העולם. אצלנו יש פלאטו ("מה אתה עשית בשביל מדינה?!") שרון, והיתה פרשת נקש ויש כהנא, אבל גם אל קאפונה, רב הגנגסטרים של שיקאגו, היה משמיע בראיונות לעיתונים להט פאטריוטי אמריקני ושנאה עזה לקומוניסטים ולראדיקלים. אני מבקש להדגיש מיד, שבעוד המשפט "אנשי העולם התחתון נוטים למחנה הלאומי" קרוב מאוד לאמת, המשפט ההפוך, "אנשי המחנה הלאומי נוטים לעולם התחתון" – רחוק מאוד מן האמת. אסור לנצל את הקשר להאשמה באמצעות אסוציאציה, שהיא אחת השגיאות המחשבתיות החמורות שעושים הדמאגוגים.

העובדה שהעולם התחתון נוטה לימין איננה סיבה להאשים את הימין בנטייה לעולם התחתון, בדיוק כשם שהנטייה של הבוגדים לשמאל איננה סיבה להאשים את השמאל בבוגדנות. אבל העובדה היא שהקשר קיים, וכשם שאיש־השמאל צריך להתאמץ ולהבין את הקשר הזה על מנת למנוע בוגדנות, כן חייב איש־הימין להבין את פשר העובדה שאנשים הנוטים לפליליות מוחאים לו כפיים בהתלהבות או מצביעים בעדו. הוא חייב זאת, על מנת להישמר בעצמו ולמנוע מאחרים גלישת המישור הפוליטי לנורמות המוסר וההתנהגות המקובלות בעולם התחתון.

התכונה הבולטת ביותר באופי הקרימינאלי היא חוסר־מודעות לזכויותיו ולסבלו של הזולת. במונחים הפוליטיים של הסכסוך – הזולת הוא הערבי. ההשקפה הימנית, לעומת השמאלית, הרבה פחות רגישה לזכויותיו ולסבלו של הערבי. דוברי השמאל ממלאים את התקשורת ואת החלל הפוליטי בביטויי הבנה לזכויותיהם ורגישות לסבלם של הערבים בשטחים. לאמיתו של דבר, בגלל הרגישות הזאת הם נחשבים "שמאלנים יפי־נפש" ובגלל העדר אותה "רכות־לב" מגדירים עצמם אנשי הימין ב"לאומיים". מי שיקרא ויבחן את מה שאמרו וכתבו הדוברים הבולטים של הימין הפוליטי בארץ בעשר השנים האחרונות, לא יגלה אפילו גילוי רגישות ודאגה אחד לזכויותיהם ולסבלם של הערבים. לעומת זאת, יגלה הרבה מאוד ביטויים המגנים את אלה המגלים דאגה ורגישות כזאת. כדוגמה ייצוגית אציין ארבעה אנשים שהמימצא הזה מתאים להם: שרון, שמיר, רפול וישראל אלדד. אילו כל אחד מהם היה מגלה אפילו גילוי בודד של דאגה ורגישות למצבם של הערבים, מתוך עצמו ולא כהתגוננות מפני ביקורת, היה מקום להגיה כי משהו עמוק וחשוב השתנה בתוכו.

מכאן הקשר: אנשים שבמישור האישי אינם רגישים לזכויותיו ולסבלו של הזולת, מוצאים להם בית רוחני בהשקפה שאינה רגישה לזכויותיו ולסבלו של הזולת במישור הפוליטי. בכל האובייקטיביות האפשרית, אני משוכנע שאנשי הימין חייבים להתעמק במשמעותו של הקשר הזה כדי למנוע מעצמם ומתומכיהם במישור הפוליטי, את התופעות הנגרמות כתוצאה מעובי־העור המוסרי, האופייני לטיפוסים פליליים.

תכונה אופיינית נוספת באישיות הפלילית היא ההסתמכות על כוח ורק עליו כדרך לפתרון בעיות בין בני אדם. לכך יש הקבלה אידיאולוגית במישור הפוליטי השייכת, שוב, לימין ולא לשמאל. השמאל קשור בעקרונות כמו ויתורים, פשרה, המתנה, הבלגה, ואילו דוברי הימין מצטיינים בדבקותם הרצופה ב"יד קשה". ארבעת מנהיגי הימין שמניתי קודם, ורבים־רבים אחרים, לא התבטאו אף פעם בזכות השימוש בפחות כוח בסכסוך, מעולם לא העלו ביקורת על שימוש בכוח־יתר, לא הציעו להימנע משימוש בכוח ולא הזהירו מפני תוצאות שליליות אפשריות של השימוש בו. ביחס לתושבי השטחים הערביים מתנבא "המחנה הלאומי" בקול אחד: יותר כוח, אמצעים חריפים יותר, ענישה יותר חמורה – כוח ללא גבול. מכאן מובן שהפושעים, אשר במישור האישי והכנופייתי מעריכים ומבינים רק כוח, מוצאים את האישור האידיאולוגי־פוליטי להשקפתם ב"מחנה הלאומי". המסקנה היא שוב, שאנשי הימין, שהמימצא הזה מתאים להם, חייבים לעשות חשבון־נפש ולתת לעצמם ולאחרים דין־וחשבון. אם האידיאולוגיה שלהם מחייבת להשתמש בכוח בתבונה ובהכירה במגבלות השימוש בה ואם הם מודים, עקרונית, שלפעמים עדיף פחות כוח מיותר, ואם בפועל הם מעולם לא נקטו עמדה מעשית כזאת – יש מקום לחשוש שהתמיכה העקבית והבלתי־מסוייגת שלהם באמצעי כוח אינה רק פרי שיקולים פוליטיים עניניים, אלא נובעת מצרכי אישיות, כמו אצל תומכיהם הפושעים.

התכונה השלילית המציינת את האישיות הפלילית היא חוסר יראת־חטא. אדם ירא־חטא אינו פושע, גם אם עבר עבירות. גם בעניין זה מתאים מבנה האישיות הפלילי למבנה הרעיוני ה"לאומי" יותר מאשר ל"שמאלי". השמאל משמיע ביטויים כמו "הכיבוש משחית" ומלא יראת־חטא בגלל הרעה שהוא עלול לעשות לערבים. לעומתו, הדוברים של הימין חפים לגמרי מיראת־חטא פוליטית, כאילו אנחנו צדיקים מטבענו מראש ותמיד. מי שמפקפק בדברי, מוזמן לפשפש בדבריהם ובכתביהם של ארבעת המייצגים: שרון, שמיר, אלדד ורפול ושל רבים אחרים, ולא ימצא אפילו גילוי אחד של חרדה מפני האפשרות שהמלחמה תהפוך אותנו, או את חלקנו, לבני־עוולה. אם יתגלה פעם גילוי כזה אצל מי מהם יהיה זה, שוב, סימן שמהפך אישיותי עמוק התרחש בו.

בסיכומו של דבר מתברר שסוד הפאטריוטיזם של הזונות איננו בחינוך הלאומי הטוב שקיבלו, אלא בהשקפת החיים שלהן ביחס לבני־אדם בכלל. מאידך, אין שום סיבה שהפאטריוטיזם איש־הימין יהיה גם חסר־רגישות לסבל של בני אדם ולזכויותיהם רק משום שהם ערבים, שיהיה תומך כפייתי בפתרונות כוח, וחסר יראת־חטא במישור הפוליטי. אותם האנשים במחנה־הימין, שאין בהם תכונות פוליטיות כאלה, לא צריכים להיות מודאגים מתמיכתן של הזונות באידיאולוגיה שלהם. אבל האחרים, כמו הארבעה שהבאתי כדוגמה לרבים, ראוי להם שיתעמקו בסוגיה הזאת ויבדקו שלפתחו של הפאטריוטיזם רובץ חטאת הפאנאטיזם. חטא זה, המקביל במישור הפוליטי לפליליות במישור הבין־אישי, הוא עוד הרבה יותר נורא בתוצאותיו.

هكذا من الأصل

مكتبة الأهل

מכתבים למערכת דבר

עקרון השוויון בפני החוק – שחוק

בתאריך 26.5.88 התפרסמו שני פסקי־דין בנושא אונס. הראשון – צעיר מעזה שאנס תיירת נשפט ל־8 שנות מאסר ואילו השני – צעיר חיפני שהתעלל וביצע מעשים מגונים בנער מפגר נקנס ב־500 שקל ונשפט למאסר על תנאי בלבד.

פער משווע זה בין פסקי־הדין – מתיר את דמו של המפגר ומעודד מעשי התנכלות והתעללות במפגרים.

יתר על כן, למרות שאני מחייבת מיצוי כל חומרת הדין עם עברייני מין – הרי שהנוהג להחמיר בדין עם עבריינים ערביים ללא כל יחס לעונשים שמקבלים על ביצוע אותן עבירות עבריינים יהודיים – מעורר תמיהות.

על רקע זה – נראה עקרון השוויון בפני החוק שחוק משהו.

ח"כ אמירה סרטני

„מקרה עוואד", כבבואה לכוונות ישראל

משפטו של מובארק עוואד, שעמד בראש משרד „התנועה למאבק באי־אלימות" בכיבוש הישראלי, וכן דחיית תביעתו לבג"ץ, מעידים על כוונות המדינה כלפי אוכלוסיית „הגדה המערבית" ו„רצועת עזה".

עוואד שהיה תושב ירושלים המזרחית עד מלחמת „ששת הימים", וכן מחזיק באזרחות אמריקאית, עזב את המדינה וחזר אליה תוך שהוא מנהל מאבק כנגד שלטון ישראל בשטחים.

בג"ץ קבע, כי חוק הסיפוח על ירושלים חל רק על הטריטוריה ולא על האוכלוסיה. הוי אומר: סיפחנו שטחים, אך לא אנשים, ומכיוון שאזרחות ישראלית לא חלה עליהם, ניתן לעשות עמם ככל העולה על רוחנו.

לעתיד לבוא, אם אמנם נספח את השטחים, „נאמץ" לתוכנו כמיליון ומחצה תושבים חסרי אזרחות, חסרי מולדת, תלושים וחסרי זכויות. מה יועיל לנו ה„שטחים", אם נתעלם מזכויות תושביהם? אם ניתן להם זכויות, ניאלץ להשוותן לזכויות אזרחי המדינה, האם נוכל לעמוד בכך?

דן יהב
תל־אביב

לא עזבתי את מחנה השלום

בתגובה לכל הפניות אלי על שאינני מצטרף לאחרונה לכל הפעולות של מחנה השלום: כל הסיסמאות והפניות אל דעת־הקהל בארץ ובעולם מדגישות את הכיבוש ואת מעשי הדיכוי בשטחים. אין הן מזכירות כלל את הסיבות למצב האומלל הזה של הכיבוש ואת מעשיו ואחריותו של הצד הערבי לכל הטרגדיות שבאזורנו. ומכאן הרושם שנוצר בעולם כולו שב־1967 יצאנו למסע התפשטות ונישול נגד אוכלוסיה פלשתינאית תמימה.

אין לי ספק, שאילו בעת הדיונים עם מצרים בקמפ־דייוויד היינו חוזרים ומדגישים את העובדה, שמצרים היא האחראית לפרוץ מלחמת ששת הימים, וגם עליה לשלם מחיר טריטוריאלי עבור השלום, כי אז היתה פיתחת רפיח נשארת בשליטתנו; פני הדברים ברצועת עזה – עם מרכוז המחיה העצום לתושביה הערביים – היו שונים לגמרי. בלא ספק היינו יכולים להיות קרובים יותר לשלום, שהיה מבוסס באמת על פשרה טריטוריאלית הוגנת ועל גבולות בני־הגנה. שהרי, הצד הערבי צריך אף הוא לשאת, לפחות לקחת חלק, בתוצאות תוקפנותו. אני חושב, בזה שואפנו בנביאינו לחתום על הסכם שלום, בכל מחיר, תרמנו הרבה לכך, שהפיתחה נשמטה מידינו, ואף קבענו תקדים של מסירת כל השטחים עבור שלום (מצרים).

הכרזות מחנה השלום חייבות לפתוח בהצהרה: ארבע מלחמות, מלוות בפעולות אכזריות, נפתחו על־ידי הערבים נגד הישוב היהודי החלש. גם בין המלחמות לא חדלו פעולות הרצח והחבלה נגד אזרחים בישראל. מרומי הגולן שימשו לסורים בסיס אש לזריעת הרס ביישובינו לאורך הירדן והכנרת. מלחמת ששת הימים, שנסתיימה בכיבוש ארץ ישראל כולה ומרחבי סיני והגולן, נפתחה על־ידי מעשי תוקפנות של המצרים ואיום על עצם קיומה של ישראל, ועל־ידי התקפה מאסיבית של חוסיין על ירושלים היהודית ועל גבולות ישראל.

אף־על־פי־כן, למען שלום אמת, מוכנה ישראל לעשות ויתורים גדולים על שטחים, ולהסתלק משליטתה על אוכלוסיה פלשתינאית. אך אין לדרוש ממנה, שרק היא תהיה הנושאת בתוצאות התוקפנות הערבית ולוותר על אזורים חיוניים להגנתה, כדי שתחזור ותמצא עצמה שוב חשופה לאפשרויות של התנכלויות ואיומים על קיומה, כבעבר. הגבולות שבינינו ובין שכנינו הפלשתינאים יהיו גבולות של שכנות טובה ושל ידידות אמת, אך גם של ביטחון, למען אשר לא יהיו מי שיגררו את עמי האיזור למלחמה נוספת או למעשי תוקפנות.

אסף כהן
גבעתיים

דעות אנטי־דמוקרטיות ואנטי־אנושיות

מדי פעם מפרסם „דבר" את מכתביו של יוסף ארגמן, בגלל חופש הביטוי, מן הסתם.

לא עם ארגמן באתי להתווכח – אין דרך להתווכח עם היגיון מעוות וסוטה כשלו, היגיון שבלי בושה אומר: כדי שלא נהיה נצלנים, נסלק מארצנו את העם שאותו אנו מנצלים.

זהו היגיון נציונל־סוציאליסטי. סוציאליסטי – מקיבוץ – שרוצה לחסל את הפרוליטריון ו„מלחמת המעמדות". נציונלי – שרואה בעם שארץ זו היא ארצו עם „זר", ומטיף לגירושו למען ירווח לעם היהודי.

האם „דבר", לו היה עיתונו של איגוד מקצועי סוציאליסטי אירופי, היה מפרסם מכתבים שקוראים לסילוק היהודים מאירופה?

דבר נותן יד ללגיטימציה של דעות שאינן תורמות לחופש הביטוי אלא להסתה כנגד ערבים אזרחי ישראל. דעות שמטרתן להוכיח לערביי ישראל שהם היו, הווים ויהיו אזרחים מסוג ב', שחרב הגירוש „תמיד מתנוססת מעליהם". אלו דעות שמטרתן להפחיד, לאיים, לזרוע אימה בקרב קבוצת בני־אדם מוגדרת אחת. בקיצור: אלו דעות אנטי־דמוקרטיות ואנטי־אנושיות בעליל.

נכון, 41% מיהודי ישראל, אומר הסקר האחרון, בעד טרנספר. המספר המחריד הזה אינו הופך את „הטרנספר" ללגיטימי, ולא פוטר את „דבר" – דווקא מכיוון שההיסטוריה לימדה אותנו מהו „פתרון" הגירוש ולאיזה סוף הוא מגיע – מהחובה המוסרית והאנושית שלא לתת במה למטיפים מסוגו של ארגמן.

עמירה הס
תל־אביב

פעמי משיח

ההצעה המסתמנת לפתרון בעיית התורים בבתי־החולים היא רעיון כביר – ניתן ליישמו בתחומים אחרים גם כן:

עורכי־הדין יקימו תאגיד (מלכ"ר), אשר יאסוף תרומות וישלם לשופטים כדי שיערכו משפטים גם בשעות אחר־הצהריים (הכל לבוכו – „היכלי הצדק" אינם בשימוש בשעות הערב).

קופות השעיבה יממנו באופן כזה את כתות המשטרה.

החקלאים – את המדריכים החקלאיים.

ההורים – את המורים בבתי־הספר.

האסירים – יממנו בניית בתי־סוהר מרווחים וישכרו סוהרים פחות מתוסכלים...

רבותי, בואו ונהפוך את כל השירותים לאזרח, לתאגיד ללא כוונות רווח („מלכ"רי"), ובא לציון גואל!

ניתן להפעיל גם כנסת וממשלה באותה שיטה...

חיים מנוס
רעננה

חשבונו של יזהר סמילנסקי

ב„דבר" (10.6.88) פורסמה במסגרת רשימתו של יזהר סמילנסקי – בואו חשבון. בשם חלק אחד של העם הוא מתקומם נגד החלק השני. מצד אחד כולם צודקים בצד שני נביאי שקר, מבשרי שקר ומשיחי שקר וכו'. הם מזייפים את הציונות. הם דוחפים אותנו „למלחמה הבאה, הגדולה, הכללית, הנוראה, שכמוה עוד לא היתה מעולם, כותב סמילנסקי.

אנו החיים כאן עשרות רבות של שנים, מכירים את הערבים, את אמונתם היסודית בדתם שמצוות הג'יהאד היא החשובה והמודרבנת ביותר, יודעים היטב, שהמלחמה בין עשיו ובין יעקב הולכת וקשה. המלחמה הבאה שסוריה תפתח ומצרים תצטרף יחד עם כל מדינות ערב וגם ערביי ישראל יתקוממו מבפנים גם בתוך הקו הירוק, מובטחת ממילא. אם נביאי שקר חייפנים ובלעדיהם.

רשימתו של סמילנסקי הופיעה בדיוק בפרשת השבוע של המרגלים. מצד אחד היו עשרה שדיברו אמת ומצד שניהם שדיברו אמת. אליבא דסמילנסקי צד אחד הוא משקר ומזייף. האם דעה זו נחשבת על פי הרוב, או על פי התבונה, שארץ ישראל שייכת לעם ישראל ולא אנו שמנו גבול לארץ הזו, אלא גבולות קיבלנו עם תורת המוסר היהודית – התורה. הדוחה את התורה, עבורו אין גבולות של א"י ואילו שומרי אמוני ישראל, קיבלו את התורה עד היום כמקובל בעם ישראל לדורות רבים.

לחלוק על אחרים – מותר. ללבות שנאה – אסור. האם סמילנסקי שופט עליון לקבוע מי הצודק? אם ירצה להיות צודק, אזי רק במקל נועם. בשנאה לא יושג דבר.

יהודה אריאל
נהריה

★

מדבריו של יזהר סמילנסקי („בואו חשבון", „דבר" 10.6.88) למדתי, מה עמוקה התהום בינינו („אנחנו") לבין המתנחלים ועד כמה הם מסוכנים: „הכל היום בסכנה בגללם: תקוות ישראל, תחיית ישראל ושלום ישראל", „הנה הם שם מתרוצצים על הרים ההם (הכוונה להרי יהודה ושומרון – הכותב) וגפרורים בידיהם המפורזיות, ולא ינוחו עד אם הדליקו את הארץ ואש תאכל סביב סביב – אם ינוחו להם".

לא, מורנו ומדריכנו, לא נניח להם לרשעים האלה, נקום כאיש אחד ונפיצם לכל רוח!

רק דרך אחת יש להם לעוכרי ישראל אלה להינצל מחמת שעמנו – לחזור בתשובה ולהתאסלם, כן, להתאסלם! אם יהיו לפלשתינים כשרים יהפכו את לב מורנו, מגן הנרדפים והנתקפים, לראות במצוקתם ובסבלם, כשהם וילדיהם נתונים יומיום להיסקל ולהישרף, בנסיעתם לעבודתם ולבית־ספרם, בלכתם בדרך ובטיילם סמוך ליישובם; אם יתאסלמו ויתפלשתנו יבין לרוחם, ש„להם בראשית־הכל – העפר", אדמת אבותיהם, ואולי גם ישים אל ליבו, כי זה כמאה שנים „אנחנו", כולנו, „מוכנים לתת ולקחת חיי אנשים בעבור העפר" הזה, האדמה הזאת. אם יתפלשתנו המתנחלים יעוררו עליהם את „רחמיו של מורה־הדרך ויחדל מלקרוא לנו לקום עליהם 'לעשות משהו – כעת עכשיו'".

גאולה, יהודים, גאולה!

יוסף שקד
ירושלים

דבר לפני 60 שנה

אשה מעל האוקינוס

העלמה אירהארט היא האשה הראשונה אשר חצתה ביעף את האוקינוס האטלנטי. שלוש נשים שקדמו לה – נספו. הצלחתה של אירהארט חישמלה את ארצות הברית על שהאשה הראשונה היא אמריקאית. האירון המריא מניו פאונדלנד ונחת בדרום ואלס.

עורך עתון יהודי נרצח

בשעת בירור משפטי בוינא נרצח ברחוב הלק, יהודי עורך „בייס וינר ג'ורנל", על ידי אוסקר פפל, עתונאי אנטישמי שפוטר מעבודתו בעתון זה. המקרה עשה רושם מזעזע בעיר.

לפני 40 שנה

שיירות אספקה לירושלים

נודע שהחל מהיום יצאו יומיום שתי שיירות לירושלים דרך שער הגיא. השיירה הראשונה שנשאה מטען מזון הגיעה בדיוק שבוע לאחר תחילת ההפוגה. נהגי מכוניות האספקה סיפרו, על המעבר בקטעים הערביים, כי ערבים רבים, רובם מזויינים, עומדים יושבים בצידי הדרך ומנופפים בברכה ידידותית.

משני עברי המתרסים בירושלים

במשך הימים האחרונים תפסו ופינו הכוחות היהודיים והערביים עמדות שונות כדי להתאים את הקוים להסכם שהושג בחסות האו"ם. במקומות שונים מרוחקים הכוחות רק כמה צעדים זה מזה.

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים • אנשים

מה שרואים משם

במסגרת המוקדשת ל־40 שנות המדינה, פירסם היומון הצרפתי השמאלני הנפוץ „ליברסיון" מאמר על העיר חיפה, שאותה הוא מציג כדגם לחיים משותפים בין יהודים וערבים. ראש העיר אריה גוראל אומר: „אנו חיים ועובדים אלה לצד אלה ומוכיחים בלי רעש מדי יום שיהודים וערבים יכולים לבנות דברים יחד. התייצבתי באורח פיסי נגד הרב כהנא. אנו חיים כאן יהודים וערבים לנצח. אין פתרון אחר לא עבורנו ולא עבורם". הסופר ועורך „אל איתיחאד", אמיל חביבי: „זהו עירי למרות הכל ולעולם אי אפשר יהיה למחוק את הערבים מנמל זה". זאבי קאמל, פרקליט דרוזי המעסיק במשרדו מוסלמי, נוצרי, שני יהודים ושני דרוזים, מספר: „מבחינה אישית ומקצועית לא נתקלתי מעולם בקיפוח כלשהו. אנו רוצים להשאר ערבים במדינה שלנו ואני חולם על היום שבו הפלשתינאים יכירו בישראל ויטשו את הטרור".

גרשון קרן, פאריס.

בין שכנים

מנהלי מרינה קלאב, המלון החדש באילת, התעניינו לדעת מי הם שכניהם בקרבת מקום בעקבה אשר בירדן. בדיקה העלתה, כי פועלים שם המלונות אקווה מרינה, הולידיי אין והים האדום. באמצעות מכרים משותפים הם העבירו למנהלי שלושת המלונות בעקבה ברכת שכנים ואיחולים שהשלום ישרור משני צדי הגבול, ויתפתחו יחסי שכנות טובים ואולי אף קשרי־עסקים בין בתי המלון. מרינה קלאב, המסיים בימים אלה תקופת הרצה, שייך לקטגוריה מיוחדת של בתי מלון, שנקבעה על ידי משרד התיירות בשם מלונית, הווה אומר מלון דירות המבוסס במידה רבה על שירות עצמי.

דויד מרשיוב

חוגגים

מסיבה גדולה לנכי צה"ל התקיימה בסוף השבוע במלון הילטון בת"א. הנכים ושמחה הולצברג אירחו, בין השאר, את כלת פרס ישראל נעמי שמר. בתמונה: הולצברג, נעמי שמר וישראל בוזן שבירך בשם הנכים.

צילום: סיון פרג' – דו"צ

יום העצמאות ה־90 לרפובליקה של הפיליפינים נחוג באירוע רב משתתפים מכל הנציגויות הדיפלומטיות באולמי טקסידו בתל־אביב. השגרירה הפיליפינית בישראל, אשת לברדה אנריג'ז, מצאה בדברי ברכתה קשר סמלי בין חגיגת ה־90 והא לבין חגיגת ה־40 לעצמאות מדינת ישראל. בתמונה (מימין לשמאל): שגריר מצרים, שגריר ארה"ב ושגרירת הפיליפינים. צילום: ישראל סאן

חיצוני פנימי

„חיסול השחיתות בממשלת גאנדי" – זה היה המוטו במסע הבחירות של וישוואנאת פראטאפ סינג, מי שהיה שר ההגנה בהודו. בבחירות מישנה שהתקיימו אתמול באלאהאבאד זכה סינג בנצחון גדול והוא נחשב עתה למתמודד בעל סיכויים ניכרים נגד ראש הממשלה ראג'יב גאנדי בבחירות הכלליות הבאות. גאנדי אמנם ביטל את הניצחון הזה, אולם סינג נחוש בדעתו וסבור כי „הבחירות האלה הוכיחו כי פעולה מאוחדת נגד מפלגת הקונגרס בהנהגת גאנדי היא אפשרית".

זהירות – נקטר

נילס הויואלד, רני שכיהן בעבר כנשיא חברת „ביץ'־נאט למזון", חברה־בת של תשלובת „נסטלה" השווייצית, וג'ון לייברי, סגן־נשיא החברה למבצעים, נידונו בניו יורק לשנה ויום מאסר ולקנס של 100 אלף דולר כל אחד, על מכירת חומר מהול במים, שתואר כמיץ תפוחים ונועד לשמש מזון לתינוקות. הויואלד נמצא אשם ב־359 סעיפי אישום, ולייברי ב־443 סעיפי אישום של קשירת קשר, הונאה באמצעות הדואר והפרת תקנות המזון והסמים. התובע הראשי תומאס רוש אמר שהנאשמים בגדו באמון שנתנו בהם.

אולפן וידאו חדש נפתח בגן העיר בת"א. האחראי לרעיון הוא המוזיקאי דוד קריבושה (מימין). „קליפ" הוא אולפן מקצועי לצילומי וידאו, עם במאי, תפאורן, מאפרת ואיש קול, ומעבר לשירותים מקצועיים, יתאים גם לכאלה שהם לא דווקא זמרים או שחקנים מקצועיים המוכרים לתקשורת. בפתיחה הצבעונית והעליזה ברחבת המזרקה של גן העיר ובבית הקפה הצטופפו אמנים, אנשי תקשורת, מפיקים, צלמים וחברים ביניהם: איציק קול, רבקה מיכאלי, שלמה פו, אהרלה גולדפינגר, טוביה סער ומיכאל וגלילה בר זהר (משמאל). צילום: מלובני (מצ'ו) ישראל

מינוי

ניסן הרפז, המשמש מזכיר ההסתדרות בירושלים, נבחר ביום שישי ליו"ר ברית עברית עולמית במקומו של אברהם שנקר, שפרש בהגיעו לגיל 70. ברית עברית עולמית נוסדה בשנת 1931 על־ידי חיים נחמן ביאליק וההיסטוריון יוסף קלוזנר, ששימש ראשיה. את דרכם המשיכו נשיא המדינה השלישי זלמן שזר, אריה טרטקובר ואברהם שנקר. הרפז הוא היו"ר הראשון שנולד בישראל. עם בחירתו אמר כי את עיקר תפקידו הוא רואה בהפצת השפה העברית במדינות שמאחורי מסך הברזל ובהגברת הידע שלה בארה"ב, במדינות דרום־אמריקה, באירופה ובשאר הריכוזים היהודיים. בטקס הבחירה העניק הרפז עיטור כבוד של ברית עברית עולמית לאסיר ציון לשעבר, המורה לשפה העברית, יוסף בגון.

בין נחשים

סופיה מלכת ספרד ביקרה אתמול בגן החיות העצום שבסידני, אוסטרליה, במסגרת „מסע המלך והמלכה" לו זוכים שועי עולם.

לומדת

קולט בונה, נספחת העתונות בשגרירות צרפת בישראל, נמצאת בארץ זה חצי שנה, וכבר קשרה קשרים טובים. בפגישת היכרות בשבוע שעבר ב„דבר" אמרה כי ישראל מאוד פתוחה וקל לזכות בשיתוף פעולה. אולם הנספחת המנוסה – שישרתה, בין השאר, באיטליה, במרוקו, בארצות־הברית ובאנגליה – איננה סומכת רק על השיגרה. היא רוצה להיות „בתוך העניינים" ולומדת עברית.

בשעה טובה

איש הספנות והבנייה, יולי עופר, ורעייתו ערכו בליל שבת במעון הפאר שלהם בהרצליה קבלת פנים רבתי לכבוד עמוס עופר ורעייתו – לרגל מינויו של עופר לנשיא אוניברסיטת חיפה. היו שם הרבה מי ומי מעולם הפוליטיקה, האקדמיה והחברה, וביניהם רבים ממועמדי מפלגת העבודה לכנסת. אלא שהפעם הם כבר לא היו צריכים לבקש תמיכה...

ביצוע בטוח במחשבה תחילה

ברידג'

מאת ארנונה שמאן

ישנן ידיים מסוימות המונעות מבך מחשבה עמוקה יותר, מדוע? משום שממבט ראשון אתה רואה סיכויים טובים לביצוע החוזה (למשל יד בה עקיפה אחת מוצלחת מתוך שלושה נסיונות מבטיחה את ביצוע החוזה) ואתה מסתפק בכך ואינך מקדיש מחשבה נוספת. אם הינך שחקן מסוג זה הרי שבסוף התוצאות תהיה רעבן יותר, אולם התוצאות קלושות.

צפ: ♠A963 ♥653 ♦A652 ♣K4
מע: ♠ ♥ ♦ ♣
מז: ♠ ♥ ♦ ♣
דר: ♠AQ752 ♥AQ4 ♦KJ3 ♣Q2

מולק: דרום
פגיעים: כולם
ההכרזה:

דרום	מערב	צפון	מזרח
1 בלי שליט	—	2 קלאב	—
2 ספייד	—	4 ספייד	—

מערב מוביל באלוף קלאב וממשיך בקלאב קטן, עתה זכה בדומם, כיצד תמשיך? ובכן ממבט ראשון אתה חושב בליבך שאם העקיפה בהארט מצליחה או העקיפה בדיאמונד, או חלוקה נוחה של סידרת הדיאמונד (3:3), הצלחה באחד משלושת גורמים אלו מבטיחה את ביצוע החוזה, האם תסתפק בכך? בוודאי שלא. אתה רוצה חוזה בטוח, ולכן תבחר בדרך הבטוחה. ראשית משוך הכרזו אם המלכה והמלך ספייד, מערב משליך קלאב על הספייד השני. הכרזו ממשיך במלך דיאמונד ובמידה ומזרח לא תורם את המלך, החוזה מבוצע. הכרזו משחק עתה ספייד, זוכה עם האלוף בדומם וממשיך בדיאמונד נמוך לעבר הנסיך שבידו, אם מזרח זוכה במלכה, החוזה מבוצע משום שהכרזו משליך הארט על האלוף דיאמונד שבדומם (ויש לו כניסה עם התשיעית ספייד). אם מערב זוכה בלקיחה ואין בידו דיאמונד נוסף הרי שייאלץ לחזור בהארט או בקלאב ובשני המקרים החוזה מבוצע. אם בידי מערב דיאמונד נוסף, הרי שאם הסידרה מחולקת 3:3 ישליך הכרזו הארט על הדיאמונד האחרון שבדומם. לעומת זאת אם בידי מערב ארבעה קלפים בסידרת הדיאמונד והוא חוזר בדיאמונד, יזכה הכרזו עם האלוף בדומם, ישחק את הדיאמונד הרביעי וישליך עליו הארט קטן מידו. מערב זוכה בלקיחה ונאלץ לחזור בהארט או בקלאב.

היד המלאה:

צפ: ♠A963 ♥653 ♦A652 ♣4
מע: ♠10 ♥KJ9 ♦Q1074 ♣A10853
מז: ♠J84 ♥10872 ♦98 ♣J976
דר: ♠KQ752 ♥AQ4 ♦KJ3 ♣Q2

ובכן בפעם הבאה שיחולקו לכם יד מסוג זה, אל תיסתפקו בעקיפות בלבד, אלא תלכו על בטוח.

התורה והקמח

בנושא זה) להצביע בעד התיקון. לחצים מהוספסים ולא מתחכמים במיוחד הופעלו גם על השר יגאל הורביץ. כל זה לא עזר. הליברלים התחלקו בהצבעה: חלק הצביעו בעד, חלק פשוט הוקירו את רגליהם מאולם המליאה בעת ההצבעה, ושרה דורון הנצחית הצביעה, כמו בעבר, נגד. יגאל הורביץ נפגע מעליו את איומיו של מצליף הליכוד, יהושע מצא, והצביע נגד יוזמת החקיקה הדתית.

האף־על־פי כן, זעמן של הסיעות הדתיות על הליכוד והאשמותיו של הרב פרץ על „הבגידה הגדולה של הליכוד" בסיעות הדתיות, אינם בחינת שבר בין הליכוד למפלגות הדתיות. יותר משמינית מהזעם הזה הוא מלאכותי. שהרי תוצאות ההצבעה (אם לא יוסי הקולות) היו צפויות. אלא שההבטחות של הליכוד לדתיים בתחום החקיקה הן בהחלט נושא, שהמפלגות הדתיות יקדישו לו עכשיו הרהור נוסף. ההרהורים הללו לא יעלו ולא יורידו, אם הליכוד יזכה בבחירות הקרובות לכנסת, כי חזקה על המפלגות הדתיות, שהן יודעות להעריך לא רק את התורה, אלא גם את הקמח. במקרה זה הן ימשיכו להיצמד את הליכוד. השבר־הנפש המצטבר של הגוש הדתי בעקבות הקואליציה ארוכת־השנים עם הליכוד עשוי להניב פירות אחרים רק במקרה של נצחון למערך בבחירות בנובמבר. אלא שבשני המקרים גם יחד התבוסה הפרלמנטרית של הגוש הדתי בשבוע שעבר תישאר כבחינת משל בלבד.

השיקולים האמיתיים, שיקולי הלחם והחמאה, הם שיקבעו בבוא הזמן את מקומן של הסיעות הדתיות על המפה הפוליטית. שתי ההצבעות שהיו בשבוע שעבר בכנסת הן איפוא רק שורה אחת בחשבון הרווח וההפסד של הגוש הדתי בשותפות שלו עם הליכוד.

קריאת התיגר של הסיעות הדתיות על הליכוד בעקבות תבוסתן בהצבעות או, לחלופין, כותרתן מסויימים כלפי המערך אינם צריכים להשלות איש. עוד מוקדם מאוד לדבר על קרע בין הליכוד לדתיים.

(סוף בעמוד 7)

בנק ישראל

חדש

מציע מלווה קצר מועד

ביום ג' ה־21 ביוני 1988, (ערך יום ד' ה־22 ביוני 1988)
יציע בנק ישראל סדרות מילווה קצר מועד, למכירה, על פי הפירוט:

	מספר הסדרה	סכום ההנפקה	סך הכמות המוצעת במכרז	מזה למוסדיים „בלי הגבלת מחיר/תשואה" (בל"ם)	תשואה מירבית (אחוזים)	מועד הפדיון
		(במיליוני ש"ח)				
סדרות חדשה ל־182 ימים	1238	100	50	עד 12	17	21.12.88
הצעת מכר ל־92 ימים	0938		15	עד 3	17	22.9.88

בקשות לרכישת הסדרות הנ"ל תוגשנה באמצעות הבנקים וחברי הבורסה לניירות ערך. ההזמנות תוגשנה בתשואות לפדיון בשיעור שנתי אפקטיבי שלא יעלה על שיעור התשואה המירבי הנקוב לעיל.

בנק ישראל יקבל גם הזמנות לרכישה בלי הגבלת מחיר/תשואה (להלן הזמנות בל"ם).

תשואת המכרז, בכל אחת מהסדרות, תקבע בשיעור שנתי אחיד לכל הרוכשים, על פי הכללים שלהלן:

א. הזמנות בתשואות לפדיון הנמוכות מתשואת המכרז יסופקו במלואן.

ב. הזמנות בל"ם יסופקו במלואן בתשואת המכרז. אולם אם הכמות המבוקשת בהזמנות בל"ם תעלה על הכמות המוצעת למכירה, תוקצה הכמות לרוכשים אלה באופן יחסי לסכום הזמנתם.

ג. הזמנות בתשואת המכרז יסופקו במלואן, אולם אם עלתה הכמות המבוקשת בתשואת המכרז על הכמות המוצעת למכירה במכרז בניכוי הכמות שסופקה על פי סעיפים א' וב' לעיל, תחולק היתרה בין המציעים, באופן יחסי לסכום הזמנתם.

ד. הזמנות בתשואות הגבוהות מתשואת המכרז לא תסופקנה.

הסדרות תסחרנה בבורסה ביחידות של 100 שקל חדש שווי נקוב, במחירים הנגזרים משווין הנקוב. הסדרות תפדינה על ידי בנק ישראל בשווין הנקוב בתאריכים הנקובים לעיל.

התנאים המחייבים פורסמו בתקנות מילווה קצר מועד – התשמ"ז 1987.

פרטים נוספים אצל הבנקים וחברי הבורסה לניירות ערך.

אלמקס משחת השיניים יעילה פי 3 במניעת עששת

תורנות בתי מרקחת

תל־אביב
בני – דיזנגוף 174 – 222386
קופ"ח כללית – אמסטרדם 7 – 232383

ירושלים
מרפאת רוממה – הל"ה 28 – 523191

חיפה
יבנה – אבן סינא 7 – 672288

פתח־תקוה
סופרפארם – שפירא 43 – 909050
בפרי־בק – רמת־גן
רמת־גן – ביאליק 51 רמת־גן – 721514
בת־ים – חולון
גני בת־ים – הנביאים 3 בת־ים – 5515671
אהרון – הפרין 52 חולון – 889153
קופ"ח עין־יהב – עין יהב 2 חולון – 884854

אלמקס

מיוצר ע"י טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ בשיתוף GABA

מודעון

מוקד מידע טלפוני של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה על מרפאות קופת חולים של ההסתדרות, בתי חולים, עזרה ראשונה, מרפאות המשתנות בשבת ובחג וכן אינפורמציה על הגורמים הרפואיים בישראל:

טלפון 03־433300
בימים א' עד ה'
מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב ביום ו' ובערבי חג
מ־8.00 בבוקר עד 15.00 אחה"צ
מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
אזור תל־אביב
רחוב בר כוכבא מס. 49 – טלפון 03־284649
בימים א' עד ה' מ־21.00 עד 23.00
בימים ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים – מ־15.00 עד 21.00
אזור חיפה
רחוב הנמל 26 קומה ג' – 04־523566
כל יום כולל ערבי חג, שבת, שבתות

וחגים מ־20.00 עד 23.00
ער"ן עזרה ראשונה נפשית
בתל־אביב – 03־5461111
קו לילדים ונוער – 03־261115
ירושלים – 02־227171
חיפה – 04־672222
נתניה – 053־835316
כרמיאל (גליל) – 04־988410
כפר־סבא – 052־913999
באר־שבע – 057־418111
קו פתוח – ארגון קשבת לילדים ובני נוער
בתל־אביב 03־221680 (24 שעות)
נעמת – ייעוץ בבעיות אלימות במשפחה
בימים א' עד ה' מ־9.00 עד 16.00
03־235922
קו פתוח לקשיש 03־690685
האגודה למניעת האלימות בישראל – סניף תל־אביב – בן יהודה 146
טל': 239207 בימים א' – ה' 9 – 5

דבר מארח / אלישע אפרת

שורפים את המדינה

יש להסיק מסקנות לגבי שיפור המיגון ביער: פריסת היעור, גודל חלקות הנטיעה, רוחב פסי ההפרדה ואמצעי מיגון חדישים נוספים

נראה שיש אמת באימרה, שדליקות אינן קורות, אלא נגרמות. ריבוי הדליקות שנגרמו בארץ בשבועות האחרונים, כאשר האש פרצה במוקדים שונים בעת ובעונה אחת והיסלה עשרות אלפי דונמים של יער, נותן יסוד לסברה שהדליקות נעשו במגמה חבלנית־לאומנית, כדי לגרום נזק בל־יתוקן לאחד ממפעלי הפיתוח המרשימים של מדינת ישראל, הלא הוא מפעל הייעור.

מן הראוי לציין כמה עובדות בסיסיות ביחס לנושא היער העומד כיום בחזיתו של מאבק לאומי. פעולת הייעור היהודי בארץ ישראל החלה ב־1920 בקריית ענבים באזור נסיוני. עם קום המדינה השתרע שטח היערות הנטועים על כ־22,000 דונם ובהם כ־5 מיליון עצים. מאז קום המדינה ועד היום התרחב מפעל הייעור לאין שיעור. היערות מכסים כיום כ־700 אלף דונם ומספר העצים בהם מגיע לכ־160 מיליון. נוסף על כך, מטפלים ומטפחים היערנים בעוד כ־350 אלף דונם חורש ושיחים כדי להחזיר להם את דמותם. כלומר, כעשירית משטח המדינה המיושב מבקעת באר־שבע צפונה הוא בבחינת שטח מיוער בצורה זו או אחרת. בכל שנה נוספים אליו כ־3 מיליון עצים חדשים.

פעולת הייעור, לבד מהיותה בעלת חשיבות נופית, הינה גם בבחינת פעולה בטחונית שמגמתה היתה, בין היתר, לממש את אחזקתם של מרחבים לאורך גבולות המדינה. באותם אזורים הרריים ושטחים שוליים, שלא צלחו להתיישבות ולחקלאות, בא היער ומילא בהצלחה רבה את מקום האדם בתפיסת שטח ובמימוש ריבונות ישראלית לאורך הגבולות.

יערות בחזית־הספר

השתרעות שטחי היער בישראל מגלה, שרוב היערות שניטעו אחרי קום המדינה נמצאים באזורים רגישים מבחינה בטחונית. הדליקות שנגרמו לאחרונה בחבל עדולם מול ה„קו הירוק" לשעבר שלרגלי הר חברון, אלה שפרצו לאורך נחל עירון (ואדי ערה), וכן אלה שאירעו ברמת הגולן, בסביבות יערה שבגליל העליון המערבי ואלה שבסביבות רישון, לא הרחק מגבול לבנון, קרו לאורך קווי המגע בין אוכלוסיה יהודית וערבית. מפעל הייעור מוצא את עצמו כיום בקו חזית מול אוכלוסיה עוינת, הרואה בו יעד נוח לחבלה ולפגיעה צורבת. נושא בעל חשיבות לאומית ומרחבית מתגלה פתאום בחולשתו המבצעית. אם דובר בחודשים האחרונים רבות במאפייני המרי בשטחים, הרי עתה קיים עדיין הזמן להגיב במהירות על תופעה חדשה זו, שמאפייניה העיקריים הם:

★ פעולות חבלה של „פגע וברח" במוקדים מרוחקים באזורים פריפריים של ההתיישבות היהודית החדשה.

★ פעולות של גרימת נזקים, במיוחד באזורים הרריים בגליל, בכרמל, בהרי יהודה ובפרוזדור ירושלים.

★ פעולות הצתה באזורים אשר בהם האש יכולה להתפשט במהירות לעבר ישובים ושכונות מגורים.

★ פעולות הצתה הנעשות בעיקר בחודשי הקיץ החמים ובימי רוחות שרב, היעילות מאוד לצורך זה.

המסקנות המתבקשות מן המצב החדש שנוצר הן, שהיערות בישראל דורשים עתה אמצעי פיקוח יעילים יותר מכפי שהיו בעבר. לא רק לשם מניעת אש כתוצאה מפיקניקים, כי אם פיקוח, שמירה והתגוננות מפני חבלה. מערך פיקוח כזה חייב להיות נתמך בסיוע צבאי ומשטרתי מסודר, הן בשטח והן מן האוויר ומבוסס על לוגיסטיקה אזורית מתוחכמת של מערך כיבוי ותפיסת חשודים. לא מן הנמנע גם להסיק מסקנות לגבי פריסת הייעור בעתיד, גודל חלקות הנטיעה, רוחב פסי ההפרדה נגד אש ואמצעי מיגון חדשים שלא היו מקובלים אצלנו בעבר. העצים אמנם דוממים, אך במקרה זה עולה זעקתם השמיימה.

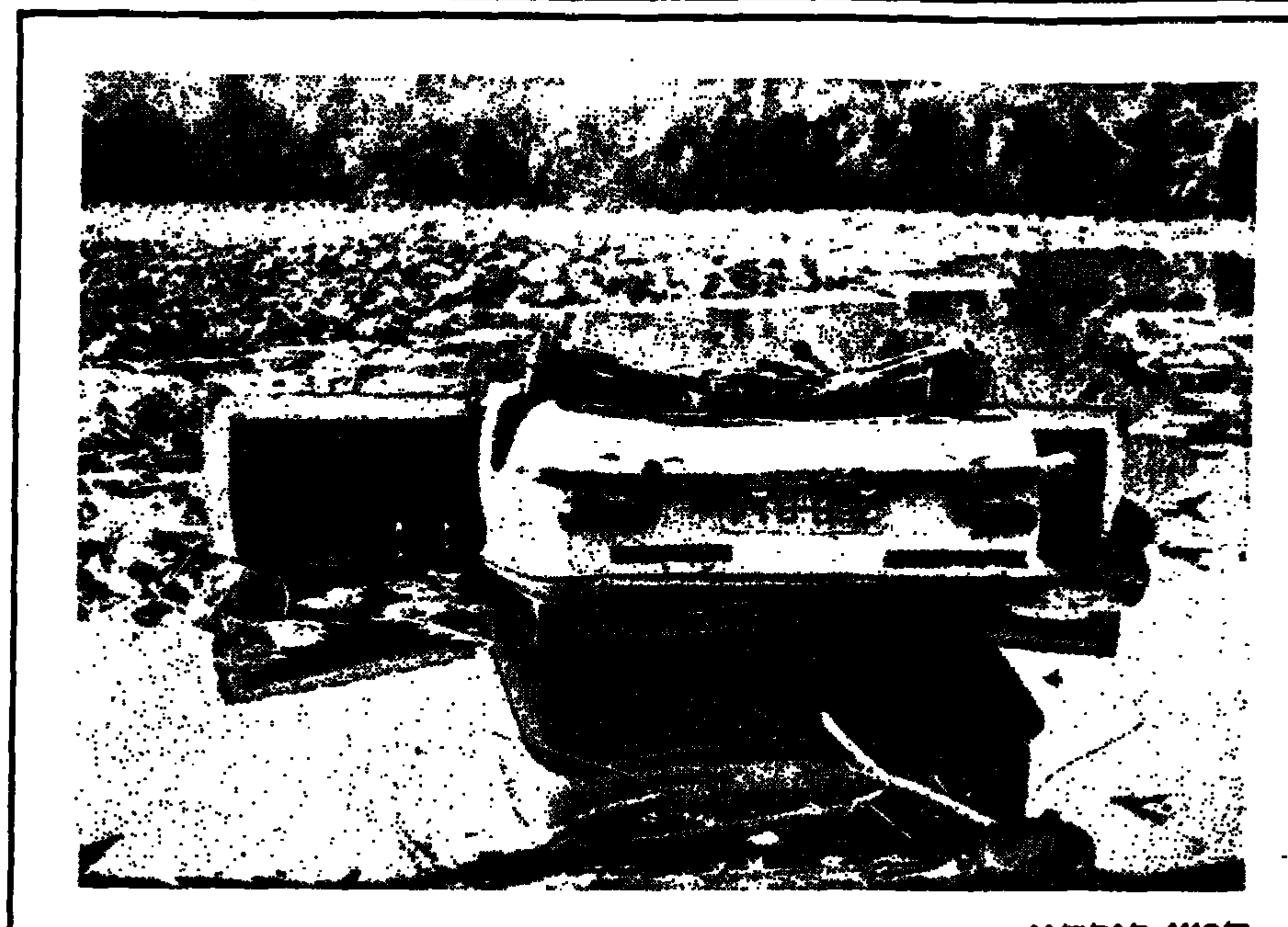

קטע בירקון מתוך תערוכת הצילומים „היפה והמכוער בסביבת האדם", בתיאטרון ירושלים. צילם: אמנון ויגלר

סין / „אקונומיסט", מיוחד ל„דבר"

לא מתרגשים מגורבצ'וב

הסינים תוהים כמה זמן תימשך השפעתו המתקנת. עד שיהיו בטוחים ימשיכו לעמוד על שלהם. בינתיים הם השיגו כמעט את כל שביקשו. לקח מעניין למערב

שאלה: איך אומרים בסינית „גורבי־מניה"? תשובה: אין מלה כזאת. סין ערכה למיכאיל גורבצ'וב קבלת פנים צוננת בהרבה מזו שערכו לו הדמוקרטיות המערביות המוקסמות. הסינים הפיקו תועלת רבה מיחסם המסוייג, ויכול להיות בכך לקח למערב. אבל לקח אחר מתחיל להתבדר מן היחסים הנוקשים בין שתי המעצמות הקומוניסטיות הגדולות. גורבצ'וב הוא הולשי ומהיר־פעולה: אם בכוונתך לעשות אתו עסקים, מוטב שתדע בדיוק היכן אתה עומד, אחרת הוא יזעזע את האדמה תחת רגליך.

בשביל הסינים זו חוויה מדאיגה. זה שנתיים, מאז נשא גורבצ'וב את נאומו בוולאדיווסטוק ביולי 86', בו השמיע את רעיונותיה של רוסיה על פני המאה של השלום, מנסה המנהיג הסובייטי לקבוע פגישה עם דנג קסיאופינג. הסינים חוזרים ודוחים אותו בזלזול, תוך ציטוט „שלושת המכשולים", המעכבים יחסים נורמליים.

אחד מאותם מכשולים – מתיחות לאורך הגבול הסיני־רוסי בן 5000 המילין – התכווץ כל כך שיהיה זה מביך בשביל הסינים להזכירו. שני הצדדים דיללו את הצבאות שהם מחזיקים לאורך הגבול, קשרי מסחר ואחרים משגשגים בין מחוזות הספר שלהם. המכשול השני, הכיבוש הסובייטי באפגניסטן, מתפרק והולך עכשיו. זה משאיר רק את הכיבוש הוייטנאמי בקמפוצ'יה – ואם וייטנאם אכן תתחיל לממש את הבטחתה בדבר נסיגת 50 אלף מתוך 120 אלף חיילי הכיבוש, גם תירוץ זה ייסוג יחד אתם. הרוסים מקווים עכשיו, אמר השבוע פקיד סובייטי בפקין, שגורבצ'וב ישיג את לחיצת היד ההיסטורית שלו עם דנג עוד השנה.

מדוע הסינים נזהרים כל כך במדיניותם כלפי ברה"מ תחילתה לפני קרוב ל־30 שנה, בתקופת המצוקה של שנות ה־60 המוקדמות, כאשר העולם הקומוניסטי התפלג וברה"מ הוציאה את יועציה, את הטכנולוגיה שלה ואת הסיוע שלה מסין והשאירה את הסינים להסתדר בכוחות עצמם. מאז אותו קרע חוששים הסינים בדעתם שלא להגיע עוד למצב של תלות בברה"מ. מלבד זאת, לסינים, החזקים היום הרבה מכפי שהיו ב־1960, יש אמביציות אסיאניות משלהם. התכלית ב„מכשולים" של אפגניסטן וקמפוצ'יה ובפרסום המודגש שניתן לצבא הסיני ולמתקפה שערך לא מכבר על מוצבים וייטנאמיים בים סין הדרומי, היא להראות שסין מתכוונת לעמוד על שלה מול רוסיה ומול וייטנאם גם יחד בגיאופוליטיקה המזרח־אסיאתית שלה.

אבל כל אלה לא היו מרתיעים את הסינים מקבלת ידו המושטת של גורבצ'וב, אילו האמינו כי גם להבא תהא זו ידו של גורבצ'וב. עלייתו חיזקה את הסינים בהשקפתם כי הם, ולא הרוסים, יהיו מעתה מפלסי הדרך של הקומוניזם. גורבצ'וב טוען כי התחרות העיקרית באסיה תהיה על עשיה כלכלית ולא על עצמה צבאית: צלילים אלה ערבים גם לאוזנם של הסינים. אבל הם תוהים (ומי כמוהם, נפגעי מאו, יודע זאת) כמה זמן תאריך השפעתו המתקנת של גורבצ'וב.

אם דנג אכן יפגש עם גורבצ'וב, יצטרכו המעצמות הקפיטליסטיות לחשוב הרבה. מאחורי התמורה הכללית של רוסיה אל סין יש יותר מאשר רצונו של גורבצ'וב להסיר מכשולים מדרכה של ה„פרסטרויקה". עד שרונלד רייגן נבחר בפעם הראשונה, הספיק הברז'נייביזם להקים ברית אנטי־סובייטית חזקה, שכללה את אמריקה, סין ויפן. אם סין תצא מן הטריו הבלתי־פורמלי הזה – והיא מעולם לא ידעה את מי היא מתעבת יותר, את רוסיה או את יפן – יתערער האיזון הבין־מעצמתי במזרח אסיה ובאוקינוס השקט.

בסיס: ערי הפיתוח / אמנון אטד

האבטלה בירידה, תלוי איפה

מחקר חדש מגלה: שיעור האבטלה בערי הפיתוח גבוה פי שניים מהממוצע הארצי. התוכנית הכלכלית העלתה את האבטלה בערים אלה לשיאים חדשים

לכל אותם אינדיקטורים, דוגמת יוקר המחיה והשכר, שלגביהם אומר הממוצע הארצי מעט מאוד, אפשר עכשיו להוסיף עוד אינדיקטור – רמת האבטלה.

מסקנה זו צצה ועולה ממחקר חדש שיפורסם בקרוב מכון ירושלים לחקר ישראל. את המחקר, שנושאו האבטלה בערי הפיתוח, ערך איש המחלקה לכלכלה באוניברסיטה העברית, ד"ר ויקטור לביא. הממצאים שמעלה לביא בעבודתו קשים ובוודאי לא ינעמו לאוזנו של שר האוצר, שאינו מחמיץ כל הזדמנות להשתבח בהישגי השנה שעברה. פירסום המחקר עתיד לטלטל יותר מפעם אחת את מקבלי ההחלטות מתוך הנינוחות שמשרים עליהם הממוצעים הארציים, המחזיקים לזרידיהם אותו לכמה חודשים.

נתונים ממוצעים אלה מלמדים, למשל, שהתוכנית הכלכלית מיולי 1985 לוותה אמנם בעליה מתונה בשיעור האבטלה במשק, אבל כבר אחרי חודשים ספורים התהפכה המגמה ומאז נמצאת האבטלה בקו ירידה. עכשיו בא מחקרו של לביא וקובע: הממוצע הוא עירום. הנתונים הממוצעים נותנים תמונה חלקית בלבד על המתרחש במשק, שכן בערי הפיתוח שונה מצב התעסוקה לחלוטין ממצבה בשאר אזורי הארץ.

התוכנית הכלכלית, שכמעט לא הורגשה, כאמור, בתחום התעסוקה הכלל־ארצי, פגעה פגיעה אנושה בתושבי ערי הפיתוח. מיד עם יישומה גדל שיעור האבטלה בערי הפיתוח משמונה לעשרה אחוזים. בניגוד לממוצע הארצי, הוסיפה האבטלה בערי הפיתוח להתרחב גם בשנת 1986 והגיעה לממדי שיא מאז קום המדינה – 11.6 אחוז. שיעור אבטלה זה גדול כמעט פי שניים מהממוצע הארצי.

האבטלה בערי הפיתוח התחילה להתרחב, למעשה, כבר בראשית שנות השבעים ובמשך השנים הלך וגדל הפער בינן לבין שאר חלקי הארץ; ממצב של כמעט שוויון בתחילת התקופה הגיע הפער, כאמור, לכמעט מאה אחוזים.

גם מבדיקת מבנה האבטלה בערי הפיתוח מצטיירת תמונה עגומה. בעיית האבטלה כאן מתרכזת בעיקר בקבוצה מצומצמת יחסית של פרטים, המובטלים לאורך זמן; שישים אחוז מהמובטלים בערי הפיתוח אינם מועסקים יותר משנה. במצב זה אין המובטלים זכאים עוד לתשלום דמי אבטלה וגם סיכויי ההיקלטות שלהם מחדש בשוק העבודה הולכים וקטנים.

את הסיבות להתפשטות האבטלה בקרב תושבי ערי הפיתוח תולה החוקר בשני גורמים עיקריים – שינויים במבנה שוק העבודה והצטמצמות היקף הפעילות הכלל־משקית. גורם אחרון זה, התורם לדעתו שני שלישים מהתרחבות האבטלה, הוא בעל חשיבות מיוחדת בערי הפיתוח.

לדעת לביא, רגיש כוח העבודה בערי הפיתוח לתנודות הגאות והשפל של המשק יותר מאשר שאר אזורי הארץ. רגישות יתר זו באה לידי ביטוי הן בתנודות של שיעור האבטלה והן באלה של שיעור התעסוקה. בהקשר זה מוצא לביא הבדלים מהותיים בהתנהגותן של קבוצות מין וגיל שונות. כאשר הקבוצות הרגישות ביותר הן נשים, בני נוער וצעירים.

אם נדמה היה כי ערי הפיתוח שרויות בתרדמה עמוקה, בא הנתון הבא ללמד שבארץ הכל אפשרי: בין השנים 1970 ו־1983 נסגרו בערי הפיתוח שבעים אחוז ממפעלי התעשיה שהיו קיימים בהן בראשית התקופה או שהוקמו במהלכה. במקביל הוקמו בתקופה זו מפעלים חדשים בשיעור דומה.

קצב תחלופה מוגבר זה גורם, לדעת לביא, לאבטלה חיכוכית גבוהה ומגביר את סיכוייו של מועסק בעיר פיתוח לאבד את מקום עבודתו.

גם סיכוייו של המובטל בערי הפיתוח למצוא מקום תעסוקה חדש אינם משופרים. סיכויים אלה אף הולכים ומצטמצמים ככל שמדובר במובטל צעיר יותר, המובטל זמן ארוך יותר, בעל השכלה נמוכה יותר, וככל שנסיונו הקודם בעבודה מצומצם יותר.

ולכל המובטלים בערי הפיתוח, הנה בשורת נחמה – נתונים ארעיים של הלשכה המרכזית לסטאטיסטיקה מצביעים על הצטמצמות האבטלה בעשירית האחוז ברבע הראשון של השנה. בממוצע ארצי, כמובן.

פלא רפואי / נח זבולוני

שילמדו הסינים מהתלמוד

תינוק שנולד עם שני ראשים על איזה מהם יניח תפילין?

תינוק שנולד עם שני ראשים מת בבית החולים בטיינצין שבסין העממית 50 יום לאחר הלידה. לתינוק היו שני ראשים, רגליים וזרועות נורמאליים בהחלט, אך עם זאת היו לו שתי קיבות. כאשר היניקו את אחד הפיות בחלב בכה הפה השני וכאשר הזריקו לתינוק זריקה בצד השמאלי של עכוזו בכה הפה השמאלי. ידיעה סנסאציונית זו הופיעה בעתונות הסינית. גם רדיו פקין שידר ידיעה זו מספר פעמים.

אולם לאחר עיון התברר כי הידיעה איננה חדשה כלל וכבר היו דברים מעולם. לפני יותר מ־1700 שנה קרה מקרה דומה והוא מובא בתלמוד במסכת מנחות, דף ל"ז ע"א. שם נאמר: „בע"א מיניה (שאל ממנו) פלימו מרבי, מי שיש לו שני ראשים באיזה מהן מניח תפילין? אמר לו או קום גלי (לך לגלות) או קבל עליך שמתא (תהא בנידוי חרם), כי לפי הלכה מי שלועג או המבזה תלמיד חכם דינו בנידוי, ורבי חשב כי פלימו לועג לו כי לא יתכן שיוולד תינוק עם שני ראשים.

אדהכי אתא (בינתיים בא) ההוא גברא, אמר לו איתיליד, לי ינוקא דאית ליה תרי רישי (איש ואמר לו נולד לי תינוק עם שני ראשים) ושאל, כמה בעינן למיתב לכהן? (השאלה היתה בכמה כסף צריך לפדות תינוק זה עם שני הראשים ב־5 סלעים כדין פדיון הבן או ב־10 סלעים מכיון שיש לו שני ראשים ואז הוא נחשב כשני בני אדם) אתא ההוא סבא תנא ליה חייב ליתן י' (עשרה) סלעים. עד כאן לשון הגמרא. ומסקנת הגמרא היא כאמור, כי תינוק עם שני ראשים חייב להפדות ב־10 סלעים. לפי מה שקרה בבית החולים בטיינצין הילד חי רק 50 יום. לפי זה, בפדיון הבן, אף אם הילד חי רק 30 יום יש חיוב של פדיון; אבל לגבי מועד הנחת התפילין אין. גם על הניסוי שנעשה בבית החולים בטיינצין לילד שנולד עם שני ראשים כאמור, מובא במקורות. בעלי התוספות במנחות ל"ז ע"א, ואומרים על המקרה הזה כי בעולם הזה ליכא (אין) דבר כזה. אבל יש במדרש אשמדאי.

הוציא מתחת הקרקע אדם אחד שיש לו שני ראשים בפני שלמה המלך, ונשא אשה והוליד בנים כיוצא בו עם שני ראשים וכיוצא באשתו בראש אחד, וכשבאו לחלוק בנכסי אביהם מי שיש לו שני ראשים שאל שני חלקים ובאו לדין בפני שלמה (מדרש רבה). דברי התוספות הם סתומים והתומים כי לא נאמר בהם מה היתה החלטתו של שלמה המלך בנידון, על כך באה ה„שיטה מקובצת" ומספרת וז"ל: שלמה בחכמתו הרתיח מים וכסה אחד מן הראשים ושפך הרותחים על הראש השני מחמת צער הרותחים צעק בשני הראשים, אמר שלמה שמע מינה דתולדה אחת היא לשתי הראשים ואין נידון אלא כאיש אחד.

מכל האמור לעיל מוכח כי היו דברים מעולם, עוד לפני יותר מ־700 שנה נולד תינוק עם שני ראשים וגם נעשו ניסויים בגופו של התינוק כדי להיווכח אם הוא אחד או שניים. נכון שהניסויים לא היו מודרניים וחדישים כמו עתה, אבל היו והיו.

בשולי דברים

יהודי

נשמע במזנון הכנסת בשבוע שעבר בעת הדיון בכנסת בנושא מיהו יהודי:

– מיהו יהודי?

תשובה 1. מי שיש לו אב יהודי ואם־16.

תשובה 2. מי שאין לו אור בקצה המנהרה.

תשובה 3. אותו דבר, אבל הגייה באות גרונית.

חקלאות / נתן דועי

עומדים למחוק את „רצועת החזיר"

בסטייקיות קוראים לזה בשר לבן. אבל באיזה שהוא מקום צריך לגדל בשביל זה חזיר ממש. היכן, ומהן הבעיות שיש למגדלים

מן הגבעה קשה להבחין בבתי הכפר הערבי ריינה, הסמוך לנצרת שבגליל. לעומת זאת אפשר לזהות את 14 הסככות של משקי החזיר. זוהי אחת משלוש „רצועות החזיר" של מדינת ישראל.

כשיורדים מן הגבעה נכנסים לתוך חוותו של יעקב לוי, אחד מבעלי המשקים. יעקב לוי, בן 53, מוותיקי חטיבת הצנחנים, הגיע לכאן לפני 25 שנה, כדי להניח את היסודות למפעל תעשייתי להספקת חזיר. „באתי לכאן מאיזור נצרת, שם היתה לי חווה לגידול חזירים. כשניתן לנו האישור לגדל חזירים בכפר ריינה הייתי בין הראשונים שהגיעו לכאן. את המשק הזה בניתי בעצמי, בעשר אצבעות". מסביב למשק החזירים צומחים עצי אקליפטוסים שנטעו יעקב לוי וילדיו. כל שנה היו מגיעים לכאן בט"ו בשבט ונוטעים עץ.

גיל לוי, בן 23, בנו של יעקב לוי, היה מ"פ באחת הסיירות המובחרות של צה"ל. הוא נזכר בימי ילדותו, כשהאב עבד קשה מאוד כדי לצבור כסף ולהשקיעו בהקמת סככות ריד החזירים הענק. „אבא שלי 'שם' פה את כל חייו. הוא ריתך, במו ידיו, את כל הסככות שאתה רואה כאן. הוא בנה הכל בעצמו. במשך השנים גידל 70,000 חזירים לשיווק".

בקשיים רבים גידל כאן יעקב לוי חזירים. הוא עדיין נזקק לגנראטור שיספק לו חשמל ואת המים אין הוא מקבל במישרין מהמדינה. גיל, בנו, אומר, כי מדינת ישראל רוצה לאכול בשר חזיר, אך איננה מוכנה לנקוף אצבע כדי לסייע לתעשיית הגידול.

מאז הגיעו ההורים של גיל לארץ הם בגליל. אמו, ילידת בריטניה, הכירה את האב, יליד אלג'ירה, במחנה נוער ציוני, על אדמת צרפת. מביתם בנצרת־עילית נשקף העמק פרוש על כף היד. „מכאן", אומר האב, „אפשר לראות את ארץ־ישראל כולה". גיל מספר על בית, שבו הגליל היה מרכז החיים. מן השכבה בבית־הספר שבו למד יצאו 18 קצינים בצה"ל. הוא עצמו נפצע סמוך לשחרורו ושב הביתה כדי לסייע להורים.

גיל: „אני לא מאמין שהנוער ברמת השרון יודע מה היא מלחמת הקיום היהודית בגליל. אנשים חיים בתל־אביב כאילו הם חיים בארץ אחרת. אבא שלי לימד אותנו שיש להכות שורש באדמה. לעציצים בקומה רביעית בבית ברמת השרון אין שורשים באדמה. השורשים הם באוויר, מעל פני האדמה, ולכן אין להם עתיד. הדרך שלנו להכות כאן שורש היתה גידול החזיר. אנחנו מתייחסים לחזירים כאל תעשיה".

הכל כאן תעשיה

אברהם ויניק, בן 77, איש תל־עדשים, ששכל את בנו במלחמת יום הכיפורים, מגדל חזירים זה שנים רבות. הוא איש עמל, שרואה בעבודה ערך. הוא מדבר על הימים הקשים בעבודה. על החקלאות הלא מסובסדת. גידול חזירים, אלא מה, הוא לא ענף ממלכתי. זה לא גידול הודים. כאן אין סיבסוד של מים והתמרי הדבורה כמו בענפים אחרים. בענף זה „כל מגדל חי לעצמו". אין בארץ „מועצת מגדלי חזיר". איש איש לעצמו.

יוסף טריבלסקי, בן 68, אחד מבעלי המשקים ב„רצועת החזיר", נולד ברוסיה הגיע לארץ בגיל שנה. היה ממייסדי קיבוץ גינוסר ולמד בכפר יחזקאל. לגדל חזירים החל ב־26 בינואר 1954. את הצעדים הראשונים עשה בבית־דגן. לפני 25 שנים עבר לאיזור „רצועת החזיר" של ריינה.

יוסף טריבלסקי: „שר המשפטים, יעקב שמשון שפירא, סימן לנו את המקום שבו אנחנו יכולים לגדל את החזירים שלנו. זה היה מעוגן בחוק לגידול חזיר. על יסוד זה באנו לכאן והתחלנו לגדל. כל אחד מאתנו יושב כאן שנים ארוכות והשקיע מאות־אלפי שקלים בהשבחת תנאי הגידול, בזרוז־תערובת".

התעשיה לגידול חזיר בריינה מספקת 40 אחוז מכמות הבשר ה„לבן" בארץ. מאות בתי אב מתפרנסים מחזירי ריינה, בהם בעלי סטייקיות, משחטות, חנויות דליקאטסים. מדי חודש בחודשו משלמים המגדלים מסים ואגרות לעיריית נצרת, למשחטות, לכפר הערבי ריינה. „לפני שלוש וחצי שנים היה מחירו של קילוגרם חזיר חמישה שקלים. היום מחירו 3.20 שקלים הקילוגרם. המסים שהחקלאים משלמים הם אדירים", אומר נפתלי לאופר, רואה־החשבון של בעלי המשקים לגידול חזירים בריינה.

בשר לבן יעקב לוי ויוסף טריבלסקי, מגדלי החזירים בכפר ריינה. צילום: י.פ.פ.א.

בית־המשפט העליון הורה למגדלי החזירים בכפר ריינה לעזוב את האיזור עד 19 במאי. הצו הוצא לבקשת אנשי הכפר ריינה, שטענו כי אינם רוצים שהמשקים יהיו בתחומם מאחר שהם מדיפים ריחות רעים ומפיצים זבובים. גם על הימצאותם במקום העירו: ישיבתכם כאן איננה חוקית. „אם הרשויות אומרות שאנחנו איננו פועלים כחוק, מדוע גבו מאתנו מסים?" אומרים המגדלים. „המסים שהמגדלים משלמים למועצת הכפר ריינה הם אדירים".

אומר לי נפתלי לאופר רואה־החשבון של המגדלים ומוסיף: „אם אומרים שהם פועלים בניגוד לחוק כבר 15 שנים, אז מדוע גבו מהם מסים במשך 30 השנים האחרונות? האנשים הגיעו לכאן בשנת 1963, על־פי חוק איסור גידול חזיר. הם השקיעו כאן הון עתק, ולא קיבלו מאום מהמדינה; ועכשיו רוצים לגרש אותם מכאן".

חזירים החוצה

מגדלי החזירים אומרים, כי אם יוצאו מריינה, הם לא יצליחו לעולם להחזיר את הכספים שהם חייבים תמורת רכישת מכלי התערובת לחזירים. ועוד: חיסול המשקים יגרום, לדבריהם, נזק ישיר של 250 מיליוני דולרים לכל הגופים שמתפרנסים מענף זה.

גיל לוי מבטיח, כי הוא ואביו לא יזוזו מהמקום. „אנחנו לא נעקור את עצמנו מאדמתנו. שום בולדוזר לא יתקרב לכאן. זה שטח שלנו. אנחנו רשומים בטאבו. אנחנו לא ניתן לאף אחד להיכנס לכאן".

יעקב לוי אומר, כי הוא השקיע את חייו במשק והוא איננו מוכן לצאת מן המקום. „זה עניין עקרוני. התחלתי לעבוד כאן, הקמתי חוות גידול וכעת אומרים לי: צא מכאן. אני לא מתכוון לצאת ממקום ששייך לי, שייך למדינת ישראל".

הכפר ריינה רוצה ב־100 הדונאמים השייכים ל־14 משקי החזיר, בכך אין ספק. אולם ספק רב אם אנשי הכפר יוכלו לקבל את האדמות, השייכות לחקלאים. מולם ניצבים אנשים שלא על נקלה יוותרו על האדמה שעליה הם יושבים.

אם תחוסל „רצועת החזיר" באיזור נצרת, תיוותר עוד רצועה אחת בגליל המערבי, בכפר אעבלין. המחירים שיגבו אז מגדלי החזיר יהיו גבוהים הרבה יותר ולא ברור אם תהיה די סחורה לספק את כל הביקוש.

כשאני יוצא מ„רצועת החזיר" לכיוון תל־אביב, מציגים לפני את המשק של אילת לוינזון ושל אביה, יעקב בידג. המשק שלהם נמצא בגבול השיפוט של העיר נצרת. לאחר שכל משקי החזיר יפונו מגבול השיפוט של הכפר ריינה, היא תמשיך לגדל חזירים. זה אחד האבסורדים במסכת „רצועת החזיר".

هكذا من الأصل

مكان الأصل

ארץ חמדה / צבי אילן

הנוטר הראשי של עתיקות עמנו

טוב שאיש בעל משקל קיבל על עצמו את תפקיד מנהל אגף העתיקות והמוזיאונים במשרד החינוך. מישהו צריך להוציא את עגלת העתיקות מהבוץ

בימים אלה נקבע סופית מינויו של אלוף (מיל.) אמיר דרורי כמנהל אגף העתיקות והמוזיאונים במשרד החינוך והתרבות. סוף סוף הסתיים מירוץ השמועות. דרורי נתמנה ועתה כולם ממתינים למעשים. מזמן לא ציפה ציבור כה גדול לאדם שיוציא את עגלת העתיקות מהבוץ בו היא נתונה.

המנהלים הקודמים של האגף, ד"ר שמואל ייבין, ד"ר אברהם בירן, אברהם איתן ועתה ממלא מקום המנהל, ומי שהיה שנים רבות סגן מנהל ד"ר זאב ייבין, עשו כל אחד כמיטב יכולתו. אך המערכת זקוקה לטלטלה רצינית. והזכותה הטובה לכך שהפעילות לשינויים יצאה מתוך אגף העתיקות עצמו, מתוך רבים מהעובדים המשוועים לשינוי, לחיזוק מעמד האגף, לטיפול יותר טוב בעתיקות. עצם העובדה שמפקד בכיר פנה לתחום הארכיאולוגיה כבר משווה חשיבות לתפקיד. יש לקוות שהאיש, שאינו מעורב בחשבונות עבר, שיכולה להיות לו ראייה פתוחה, מחשבה חדשנית של אדם שבא מבחוץ, ידע לפעול בעוצמה ובמרץ הראויים.

התפקיד לא קל. יש להחדיר את תודעת שמירת העתיקות למשרד החינוך, למשרד האוצר ולציבור כולו, כדי להגדיל תקנים ותקציבים. מדור זה מברך את דרורי בכניסתו ומאחל לו הצלחה בתפקיד שהוא בעל משמעות לאומית ממדרגה ראשונה – הנוטר הראשי של עתיקות עמנו וארצנו.

מתבוססת בדמה

אחת הבעיות הקשות של הארכיאולוגיה בארץ היא שמירת העתיקות. לא נתעייף ולא ננוח מלהזעיק ולהטריד עד שתבוא ארוכה לבת־עמי. הדוגמאות רבות מני ספור. אביא רק אחת ממה שראיתי אתמול את כנסת ישראל מתבוססת בדמה. בחמת גדר, מקום בו נופשים אלפים מדי יום, מקום מטופח ומוחזק כהלכה, שוכב למעצבה בית כנסת עתיק, עזוב, מוזנח הרוס. בתוך האולם צומחים "עצי" מלוח, ואף שיח צעיר מתרומם לו שפי. וזה מקום עם רצפת פסיפס וכתובות רבות, מקום שנבנה בתרומות יהודים מכל האיזור, שבאו לרחוץ במעיינות החמים בימי התלמוד. לפני כמה שנים חשבו להקים סככה מעל לבניין והחלו להרים את הקירות. את עמודי הסככה חפרו ויצקו בתוך הבניין עצמו ועמוד אחד אף בתוך בימת בית הכנסת, בתוך גומחת ארון הקודש! בינתיים השיחים מפוצצים את הרצפה, ולאיש לא איכפת. אמיר דרורי, יש עוד מקומות רבים כאלה. עצם מבשרנו. גול חרפת חמת גדר ובתי הכנסת האחרים שנחפרו והוזנחו. חשוב ללמוד את הנושאים, אך חיוני יותר להתחיל בעבודה במקומות הקריטיים, כי בינתיים האתרים נהרסים. בטוח יימצאו אנשים שיהיו מוכנים לפעול ולעזור, על מנת לקבל פרס – שמירת עתיקות הארץ.

אמיר דרורי

בית הרופא במנחמיה

ח"כ בני שליטא היה מהיוזמים של העלאת נושא שימור אתרי ההתיישבות על שולחן הכנסת, שהביא להקמת המועצה הפעלתנית לשימור אתרים, שליד החברה להגנת הטבע. בסוף השבוע שעבר נחנך במושבה ששליטא הוא ראש מועצתה, מנחמיה, שבבקעת הירדן, "בית הרופא", או "בית הראשונים". זהו המבנה ששימש כמעין מרכז רפואי למושבה הקטנה, בעל סיגנון של ראשית המאה. עתה הותקן מוזיאון לתולדות הרפואה הכפרית בתקופת העליה הראשונה. בזמן האחרון החל משרד התיירות לפרסם את קיומם של אתרי ראשית ההתיישבות במקומות שונים, כאתרי טיול, ביקור ולימוד. בטכס חנוכת בית הרופא קרא מזכיר מועצת האתרים, יוסי פלדמן, לשר שריר, בהתכוונו ל"כובעו" השני של שר התיירות, אברהם שריר, ליזום חוק לשימור אתרים. הוא תבע פעולה להפסקת הרס אתרים ותבע מעורבות רבה יותר של הגורמים הממשלתיים בנדון.

איכות הסביבה

"הביוספירה", בטאון השירות לשמירת איכות הסביבה, משמש פה לשירות הפועל לדתימת החברה להגנת הטבע למאבק לשמירת איכות הסביבה. בגליונו האחרון הוא מביא, מתוך סקר על מצב ההדרכה שערכה החברה בבתי ספר שלה, את התוצאות בעניין שמירת איכות הסביבה. עולה ממנו שנושא איכות הסביבה לא זוכה לתשומת לב מספקת אצל המדריכים. התברר ש־24 מנהלים של בתי ספר שדה של החברה, מתוך 26, לא ידעו כי שמירת איכות הסביבה היא רק אחת המטרות המקוריות של החברה ורק 8, כלומר 6 אחוזים, מתוך 141 רכזי הדרכה ומדריכים ידעו זאת. רק בחמישה מהטיולים שנבדקו התייחסו המדריכים לנושא איכות הסביבה ופעלו להגברת המודעות לעניין זה בין המטיילים. רק מיעוט מבוטל של המדריכים קרא חומר בענייני איכות סביבה, או שנושא התמחותם הוא אקולוגיה ושמירת טבע. אומרים אנשי השירות, "מהממצאים ברור כי ניתן לשפר בהרבה את הטיפול בנושא שמירת איכות הסביבה בבתי"ס שדה. אם ייעשה הדבר, תוכל החברה לרשום לזכותה תרומה נכבדה בתחום החינוך לאיכות הסביבה, כשם שעשתה זאת בנושא שמירת הטבע".

סיורים לאתרים

הכנס המ"א לידיעת הארץ מטעם החברה לחקירת א"י ועתיקותיה יהיה שונה מהכנסים השנתיים הרגילים. הוא ייערך בסוכות בסימן 40 למדינה והדגש בו יהיה על סיורים לאתרים ארכיאולוגיים הנחפרים עתה וההרצאות בו תהיינה מעטות. משתתפיו גם לא ילונו בעיר־שדה כלשהי, אלא יחזרו כל ערב לבתיהם. ביום הראשון ייערכו סיורים בכרמל ובחופו. היום השני יוקדש, וכי אפשר אחרת, לסיור בחפירות בית־שאן ושמיעת הרצאות על־אודותיהן בתיאטרון המקומי, לביקור במוזיאון ניר דוד ואתרים אחרים באיזור. יהא זה מיפגש של הציבור הרחב עם הארכיאולוגים–החופרים, בו יעבירו את תוצאות מחקריהם במגע בלתי־אמצעי עם שוחרי העבר.

באנו למילואים / טלי זלינגר

רסלר מחכה לסיבוב הבא

צה"ל קורא בימים אלה את חייליו לשירות מילואים ממושך יותר; בג"צ קבע בימים אלה כי ייתכן שבעתיד יגיעו ממדי דחיות תלמידי הישיבות עד כדי הצדקה להתערבות בית המשפט בשיקולי שר הבטחון

בשבועות האחרונים שוגרו הרבה מעטפות חומות, הרבה יותר מהרגיל, לאוכלוסיה נרחבת של קצינים, שבדרך־כלל הוטרדו אך מעט בקריאה לשירות מילואים. אכ"א עושה סדר בבלגאן, וכשם נטל המילואים השוויוני והצדק הכללי מוזמנים לתעסוקה בבטחון השוטף עוד ועוד אנשים. בה בשעה בית המשפט הגבוה לצדק בהרכב השופטים שמגר, ברק ובן־פורת פסק השבוע שוב, ששחרור בני ישיבות משירות צבאי יימשך. בכך הרצו למעשה אבדן עשרות אלפי ידיים עובדות מצה"ל בתהליך מצטבר של שנות פטור משירות לבני ישיבות, כאלה שתורתם אומנותם, חוזרים וחוזרות בתשובה וכדומה.

עו"ד יהודה רסלר, אלוף העותרים בעניין זה, שזו לו כבר הפניה השלישית לבג"צ באותו נושא, איננו אומר נואש. רס"ן במילואים, המבקש להוכיח כי שחרור בני ישיבות מטעמים מובהקים של פוליטיקה ושיקולים קואליציוניים עומד בסתירה לחוק שירות הבטחון ומטיל עול נוסף על אנשי הסדיר והמילואים, איננו אומר נואש. מבחינתו, ההחלטה – בשונה מהחלטות קודמות – לפיה הנושא בר־שפיטות ויש לו מעמד משפטי, היא כבר התקדמות נאה. הסתייגויותיהם של כל שלושת השופטים משחרור בני הישיבות, אף שקבעו כי אין די בנתונים שהובאו להוכיח את הנזק, מעודדת אותו להמשיך במאבק, שהוא בעיניו עקרוני ועינייני כאחד.

בין שאר התצהירים, שהגיש רסלר לחיזוק טיעוניו, מצוי תצהיר שחיבר בדצמבר 1986 אל"מ ד"ר עמנואל ולד. בתצהירו ביקש לשכנע, כי הפטור לבחורי ישיבות מהווה שיבוש של בניין סדר הכוחות של צה"ל. בין השאר כתב ולד: "במסגרת הכשרתי המקצועית־פורמלית (תואר דוקטור במינהל והתמחות בניהול מערכות) ותפקידי בצבא, בעיקר בשני התפקידים האחרונים – עסקתי בנושאי תכנון ובקרה ברמת המטה הכללי בכלל ובבעיות בניין הכוח הצבאי בפרט... לצורך מילוי תפקידים אלה התעמקתי והתמחיתי מאז 1978 בפרובלמטיקה של תפיסת הבטחון, האיום הצבאי הנוכחי והעתידי הנשקפים לישראל, אפיון שדה הקרב ותרחישי הלוחמה המסתברים בעשור הקרוב, הייעוד והכשרים הצבאיים הנדרשים מגורמי צה"ל, לקחי מלחמות קודמות וקשרי גומלין בין בטחון וכלכלה... בהתחשב בכל הנ"ל הגעתי, בין היתר, למסקנה, כי סדר הכוחות הלוחם של צה"ל ביבשה (להבדיל מגודלו המוחלט של צה"ל המושפע במידה רבה מהתנפחותן של תקורות פיקודיות, לוגיסטיות ומנהליות) אינו עונה על צורכי הבטחון בעשור הקרוב, וכי מתחייב להגדילו... בהתחשב באיטיות התהליכים של בניין הכוח הצבאי והכשרתו (אימון ותרגול) המתמשכים לאורך שנים מחד גיסא ובהיתכנותם של שברי מגמה אסטרטגיים הכוללים גם פתיחות מלחמה שלא נצפתה מראש מאידך גיסא – משמעה של התעלמות מתמשכת מצורכי הבטחון בכל הנוגע לסדר הכוחות הלוחם הוא אירוורסיבילי; בתנאים שלנו עיקר הנזק הבלתי הפיך נגרם לכוחות היבשה והוא נותר סמוי מן העין בתקופות הרגיעה היחסית בין המלחמות ו"מפתיע" כאשר הוא נחשף באופן נוקב במהלכן. דרגת החומרה של הנזק משתנה ממלחמה למלחמה... אך ברור וכבר הודגם ביום הכיפורים של 1973 כי מבחינתנו יכול נזק כזה להוביל לסיכון קיומי ממשי.

"מן האמור לעיל משתמע כי מתחייב למצות את מקורות כוח האדם הקיימים לצורך בניין עוצבות לוחמות והחזקתן בכשירות לאורך זמן, לרבות רענונן כמתחייב משחרור חיילים סדירים משירות חובה והחזקות חיילי המילואים... בכל שנה מתאמצים הגורמים המופקדים על גיוס החובה להביא למקסימום כמותי... בהנחה שכל שנה נדחה גיוסם של 1500 תלמידי ישיבה – נובע מהאמור כי מנת תגבורת הלוחמה לחיילי השדה קטנה בכ־600 חיילים כשהמשמעות היא מניעת הקמתם של 5 גדודי שריון או 2 גדודי חי"ר כל שנה. הנזקים הנגרמים בעקבות מציאות זו לבטחון ישראל ולכוחות היבשה של צה"ל בפרט הם כדלקמן: הקמת גדודי תמרון וסיוע סדירים בהיקף מצומצם מהנדרש על־פי צורכי הבטחון והאפשרי בהתחשב בגודל השנתונים, בסדר גודל של כחטיבה כל שנה... הכשרת קצונת שדה בהיקפים קטנים... בגלל שנטל הבטחון השוטף נופל על סדר כוחות סדיר קטן מהנדרש והאפשרי – נגרמת פגיעה מובהקת באימונים... פליטת לוחמים מהחובה למילואים שהיא קטנה (בכ־300 חיילים לשנה בגלל אי גיוס תלמידי ישיבה) מהנדרש והאפשרי שמפחיתה מהיכולת לרענן ולהצעיר את עוצבות המילואים... הארכת שירות המילואים השנתי של חיילי המילואים, אובדן השימוש בשיאי כוח אדם של אותם תלמידי ישיבות, שלו היו מתגייסים היו מוקצים כתגבורת תחילית למערכים שאינם לוחמים... גיוס תלמידי ישיבות היה משפיע באופן חיובי על האפשרות לקצר את משך שירות החובה במספר חודשים".

ד"ר ולד התייחס בתצהירו להיבטים הבטחוניים והכלכליים שיש לאי גיוסם של תלמידי ישיבות ועו"ד רסלר מצא בדבריו את הבסיס המלומד לתחושת בטן של אנשי מילואים רבים. ולד קבע: "הנני מצהיר בזאת כי אני משוכנע שיש קשר ישיר בין גיוסם של תלמידי הישיבות לשירות סדיר ולאחר מכן למילואים לבין משך הזמן בו ישרתו העותרים במילואים, איש איש בתפקידו. במידה ולא יידחה גיוס תלמידי הישיבות כמבוקש בעתירה יתקצר פרק הזמן שמשרתים העותרים במילואים מדי שנה".

התצהיר הזה, כמו אחרים שהוגשו, לא יצר את המהפך המקווה. אף שלושה שרי בטחון לפחות התבטאו בעניין זה והבהירו, כי היו רוצים שהמציאות תהיה אחרת וכי אינם מרוצים מסדר הדברים הזה הפוטר לפחות 1500 בני ישיבות משירות כל שנה, מצא כל אחד מהם – שרון, ארנס ורבין – להדגיש כי זהו כורח פוליטי. עו"ד רסלר אומר על כך: "שיקול פוליטי אינו בין השיקולים המנויים בחוק שירות הבטחון". הוסף לכל התבטאויות של קצין חינוך ראשי, תא"ל נחמיה דגן, ושל הרמטכ"ל, רב־אלוף דן שומרון, המגנים את הכורח הפוליטי הזה ועומדים על אי־הצדק המשווע והרי אוסף נכבד של טיעונים, שיכול היה לשכנע אולי גם את הבג"צ. ככל הנראה נדחתה שוב העתירה בשל עוצמה קלושה יחסית לטיעונים, של נתונים קונקרטיים לגבי מספר הפטורים בשנה. אידיוקים כתוצאה משיקולים פוליטיים בדרג האזרחי של מערכת הבטחון המספקת את הנתונים, או שאלה סמנטית. האם 1500 בשנה הוא המספר ועל־כן אין בו די לזעזע את הבג"צ או המספר המצטבר על פני שנות שירות פוטנציאלי של 1500 משתמטים כאלה לפחות בשנה?

רסלר מאמין שבסיבוב הבא יצליח יותר. ייתכן שאת העידוד הוא שואב ממה שאמרו השופטים העליונים עצמם. השופט שמגר אמר בין היתר בפסיקתו: "בנסיבות הקיימות אין לפסול את הסדר הדחייה של השירות הצבאי הנוהג כבר כארבעים שנה. אולם באמירה זו לא סגי, כי פטור של אלפי צעירים משירות צבאי אינו נושא שיכול לרדת מסדר היום... אינני נכון לסמוך את ידי על ההסדר מהבחינה העניינית... בלתי מניח את הדעת וקשה להשלים עמו... מעורר שאלות נכבדות בתחום המוסר האישי והציבורי שנותרות ללא פתרון". השופטת בן פורת אמרה בין היתר: "ייתכן שבעתיד יגיעו ממדי הדחיות לכדי שיקול רציני כאשר לסבירות גישתו של שר הבטחון עד כדי הצדקה להתערבותו של בית משפט זה". על הדברים האלה בונה עו"ד רסלר לאחר שיצליח להוכיח כי הממדים גדולים ממה שהוצג וכי הם כבר מצדיקים התערבות כזאת.

שמירון — החברה לביטוח בע"מ

שמיר חברה לבטוח בע"מ

דין וחשבון מקוצר ליום 31 בדצמבר, 1987

(מותאם להשפעת השינויים בכח הקניה הכללי של המטבע הישראלי)

מאזן
(באלפי שקלים)

	ליום 31 בדצמבר 1987	ליום 31 בדצמבר 1986
אגרות חוב של הממשלה או בערבותה	5,996	4,665
ניירות־ערך אחרים	314	278
הלוואות ופקדונות בבנקים	5,314	6,297
השקעות בחברות בטוח אחרות	1	1
רכוש קבוע ומקרקעין	1,636	1,562
חברות בטוח ומבוטחי בטוח:		
חשבונות אחרים	3,035	2,510
פרמיה לגביה ויתרות סוכנים	16,090	9,210
חייבים ויתרות חובה	318	135
מזומנים ופקדונות בבנקים לפי דרישה	4,381	4,283
רכוש אחר — מסים נדחים	—	83
	37,085	31,024

	ליום 31 בדצמבר 1987	ליום 31 בדצמבר 1986
הון עצמי	4,453	4,064
עתודה למסים בעתיד	51	67
עתודות בטוח כללי	10,069 (+)	8,424
עתודות לסיכונים יוצאים מן הכלל	500	418
תביעות תלויות	13,912 (+)	11,410
חברות בטוח ומבוטחי בטוח:		
פקדונות וחשבונות אחרים	6,620	5,416
התחייבויות אחרות ויתרות זכות	1,480	1,225
	37,085	31,024

דין וחשבון על עסקי בטוח כלליים (+)
(באלפי שקלים)

	שנה 1987	שנה 1986
פרמיה	25,245	21,849
גידול בעתודות בטוח	(2,119)	(2,179)
הכנסות מהשקעות	3,066	1,487
תביעות לשנת הדו"ח	(23,906)	(19,121)
הפרשה לסיכונים יוצאים מן הכלל	(81)	(113)
דמי עמילות, ניהול התחצאות הנהלה וכלליות	(16,529)	(14,152)
דמי רישום ודמים אחרים	15,203	13,364
רווח — עובר לדו"ח רווח והפסד	879	1,135

דו"ח על השינויים בהון העצמי לשנתיים שנסתיימו ביום 31 בדצמבר, 1987
(באלפי שקלים)

	הון מניות ופרמיות	רווחים (הפסדים)	סה"כ הון עצמי
יתרה ליום 1 בינואר, 1986	3,498	(874)	2,624
הנפקת הון	1,165	—	1,165
רווח לשנה	—	275	275
יתרה ליום 31 בדצמבר, 1986	4,663	(599)	4,064
רווח לשנה	—	389	389
יתרה ליום 31 בדצמבר, 1987	4,663	(210)	4,453

מצב ההון הנפרע
(באלפי שקלים)

ההון הנפרע המינימלי המתחייב לפי התקנות	4,803
ההון הקיים מחושב לצורך התקנות	4,453
גרעון	350
הון מניות נפרע המתחייב לפי התקנות	2,373
הון מניות נפרע הקיים, בנכוי ההפסד המצטבר	3,456
עודף	1,083

(א) הודעה על־פי תקנות הפיקוח על עסקי בטוח (ההון הנפרע המינימלי של מבטח), התשמ"ה-1985: —

(באלפי ש"ח)	הון נפרע מינימלי	הון מניות נפרע מינימלי
הסכום הנדרש על־פי התקנות	4,803	2,373
הסכום המחושב על־פי התקנות: הון עצמי	4,453	(*) 3,456
נכסים לא מוכרים: (**)		
פרמיה לגביה	5,369	
נכסים אחרים	98	
	5,467	

(*) כולל ייעוד לחלוקת מניות הטבה בסך 1,500 אלף ש"ח שיוקצו לאחר תאריך המאזן.

(**) עד ליום אישור הדו"חות הכספיים נגרעו כל הסכומים של הנכסים לא מוכרים המפורטים לעיל. ההון העצמי של החברה עומד על סך 4,453 אלף ש"ח.

(ב) כאמור בביאור (1) לדו"חות הכספיים, הפסיקה החברה את כל פעולותיה הביטוחיות בתוקף מיום 1 בינואר, 1988, ומיזגה את כל התחייבויותיה הביטוחיות והנכסים התופסים להתחייבויות אלו, עם "צור" חברה לבטוח בע"מ (מקבוצת "יהסמה"). על החברה לקיים הון מדש על־פי תקנות ההון, כאמור לעיל, אם וכאשר יוחלט בעתיד לחדש את הפעולות הביטוחיות.

דו"ח רווח והפסד
(באלפי שקלים)

	שנה 1987	שנה 1986
רווח מעסקי בטוח כלליים	879	1,135
הכנסות מהשקעות שלא נזקפו לדו"חות עסקי בטוח	250	229
הוצאות הנהלה וכלליות שלא נזקפו לדו"חות עסקי בטוח	(109)	(106)
רווח — לפני הפרשה למסים	1,020	1,258
הפרשה למסי הכנסה ורווח	631	983
רווח נקי	389	275

(+) כל המספרים בשייר העצמי.

הערות: 1. דין וחשבון מפורט ומלא, עם הביאורים של הנהלת החברה, כולל דין וחשבון של מבקרי החשבונות, ימסר במשרדי החברה, בדרך פתח־תקוה 53, ת"א, לכל דורש.
2. הפרסום הנ"ל נעשה בהתאם לחוק הפיקוח על עסקי בטוח, התשמ"א-1981.

בשם מועצת המנהלים

א. גולץ — יו"ר מועצת המנהלים
א. שני — מנהל כללי וחבר מועצת המנהלים

הסנה

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965
מרחב תכנון מקומי הגליל המזרחי
הודעה בדבר הפקדת תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הצפון, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה הגליל המזרחי שברחוב יוחנן בן זכאי, טבריה, הופקדה תכנית מפורטת הנקראת תכנית מפורטת מספר 6148 שינוי לתכנית מפורטת מספר 2311 – חלוקת מגרשים למגורים "בנה ביתך" קריה חסידית, הצור ביחד עם תשריט המצורף אליו.

אלה הם השטחים הכלולים בתכנית:
חלקי גושים: 13841, 13842, 13844, 13846.

עיקרי מטרת שינוי התכנית: חלוקת מגרשים לשטחי מגורים, לדרכים חדשות, לשטח ציבורי פתוח ולמטרות ציבור.

כל המעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנון הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן מהנדסי הועדה המקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו, רשאי תוך חודשיים מיום פרסום של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

את ההתנגדות יש להגיש בכתב בפרוט הנמקות בלווי תצהיר חתום על ידי עו"ד המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

תאריך: י"א בסיון התשמ"ח
27 מאי 1988
עמרם קלעג'י יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה – צפון

מדינת ישראל
חוק תכנון והבניה, תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי מבוא העמקים
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הצפון, החליטו באישור שר הפנים לאשר שינוי תכנית מפורטת הנקראת: תכנית מפורטת מס' 4807 שינוי לתכנית מפורטת מס' 2236 והרשב ע/1/15/ – שכונת גן ישראל, מגדל העמק. שהודעה על הפקדתו ביחד עם התשריט המצורף אליו פורסמה בילקוט הפרסומים מספר 3095 מיום ב' אלול התשמ"ד 30.08.84 עמוד 3197 ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית–
גושים 17802, 17443, 17447.

עיקרי מטרת שינוי התכנית: הקמת שכונת מגורים, מבני ציבור ויעודים אחרים.

השינוי האמור בצורה שבה הועדה המחוזית אשרה אותו ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה מבוא העמקים שברחוב כרמל 20/5, נצרת עלית. וכל המעוניין רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

תאריך: כ"ג באייר התשמ"ח
10 מאי 1988
עמרם קלעג'י
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה – צפון

הודעה
לבעלי היחידות של

"אלמוג" — קרן צמודה בנאמנות לתשלומים שוטפים

"צבר" — קרן להשקעות משותפות בנאמנות

תשלום הדיבידנד החודשי במזומן
פטור ממס הכנסה לחודש יוני 1988 כדלקמן:

ב"אלמוג" — 7.1% מהערך הנקוב.
ב"צבר" — 5.6% מהערך הנקוב.

התשלום יבוצע באמצעות בנק הפועלים בע"מ החל מיום 28.6.88 בגין יחידות שוהיינה במחזור ביום 21.6.88.

לבעלי יחידות למוכ"ז המחזיקים התעודות ברשותם יבוצע התשלום כדלקמן:
ב"אלמוג" — בתמורה ולאחר הפקדת תלוש מס' 143.
ב"צבר" — בתמורה ולאחר הפקדת תעודותיהם.

תלושים ותעודות למוכ"ז ניתן להפקיד באמצעות כל אחד מסניפי הבנקים בארץ וחברי הבורסה לניירות־ערך בתל־אביב.

המרת הדיבידנד ביחידות חדשות — ללא שיעור הוספה

בעלי היחידות רשאים להמיר את סכום הדיבידנד ביחידות חדשות של הקרן לפי מחירן היסודי שייקבע ביום 28.6.88.

לבעלי יחידות למוכ"ז המחזיקים התעודות ברשותם תבוצע המרת הדיבידנד ביחידות חדשות של הקרן לפי מחירן היסודי שייקבע ביום ההפקדה.

מנהל הקרן: פועלים — קרנות נאמנות בע"מ.
הנאמנים: בנק הפועלים בע"מ.
בנק דיסקונט לישראל בע"מ.

פועלים-קרנות נאמנות

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
מרחב תכנון מקומי [illegible]
הודעה בדבר אישור תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הצפון, אישרה תכנית מפורטת הנקראת תכנית מפורטת מס' 5012 – דרך מס' 8, קטע עוקף עכו, צפון. שהודעה על הפקדתה, יחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 2435 מיום ז' באייר התשל"ח (14.5.78) עמוד 1716 ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית–
חלקי גושים: 18129 – 18181, 18044, 18045, 18049, 18051, 18055, 18057, 18058.

עיקרי מטרת התכנית: יעוד קטעים להקמת גשרים, גשרונים, תעלות, גדרות, [illegible] וכן לביצוע כל עבודות חפירה, מילוי, הריסה [illegible] בסלילת הכביש והסדר [illegible].

התכנית המאושרת, בצורה שבה הועדה המחוזית אישרה אותה ביחד עם התשריט המצורף אליה, הופקדה במשרדי הועדה המחוזית וגם במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה [illegible].

וכל המעוניין רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

עמרם קלעג'י
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה – צפון
תאריך: כ"ו בסיון התשמ"ח 1.6.1988

שערי מטבע חוץ ביום 17.06.88

המטבע	בנקנוטים לאומי קניה	בנקנוטים לאומי מכירה	בנקנוטים הפועלים קניה	בנקנוטים הפועלים מכירה	בנקנוטים דיסקונט קניה	בנקנוטים דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	העברות והמחאות לאומי מכירה	העברות והמחאות הפועלים קניה	העברות והמחאות הפועלים מכירה	העברות והמחאות דיסקונט קניה	העברות והמחאות דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב	1.56	1.60	1.55	1.63	1.55	1.62	1.5904	1.6099	1.5881	1.6079	1.5881	1.6081	1.5985
1 מארק גרמני	0.89	0.93	0.89	0.93	0.89	0.93	0.9071	0.9184	0.9064	0.9178	0.9064	0.9178	0.9122
1 ליש"ט	2.77	2.89	2.78	2.91	2.78	2.91	2.8272	2.8624	2.8268	2.8621	2.8291	2.8647	2.8435
1 פרנק צרפתי	0.26	0.28	0.26	0.28	0.26	0.28	0.2691	0.2724	0.2687	0.2720	0.2690	0.2724	0.2705
100 ינים יפאניים	1.24	1.30	1.24	1.30	1.24	1.30	1.2645	1.2802	1.2641	1.2799	1.2659	1.2797	1.2715
1 גולדן הולנדי	0.79	0.83	0.79	0.83	0.79	0.83	0.8083	0.8180	0.8078	0.8179	0.8065	0.8166	0.8119
1 פרנק שוויצרי	1.07	1.12	1.07	1.12	1.07	1.12	1.0951	1.1087	1.0902	1.1038	1.0922	1.1059	1.0971
1 כתר שוודי	0.26	0.27	0.25	0.27	0.25	0.27	0.2620	0.2652	0.2618	0.2650	0.2615	0.2648	0.2631
1 כתר נורבגי	0.25	0.26	0.25	0.26	0.24	0.26	0.2501	0.2532	0.2498	0.2529	0.2497	0.2528	0.2514
1 כתר דני	0.23	0.24	0.23	0.25	0.23	0.25	0.2385	0.2414	0.2382	0.2411	0.2379	0.2409	0.2396
1 מארק פיני	0.38	0.39	0.37	0.39	0.37	0.40	0.3836	0.3884	0.3832	0.3880	0.3826	0.3874	0.3854
1 דולר קנדי	1.29	1.35	1.29	1.35	1.28	1.35	1.3130	1.3294	1.3090	1.3253	1.3076	1.3248	1.3173
1 דולר אוסטרלי	1.22	1.34	1.24	1.34	1.25	1.34	1.2935	1.3097	1.2896	1.3059	1.2887	1.3049	1.2987
1 ראנד דרא"פ	0.45	0.54	0.42	0.83	0.44	0.62	0.6980	0.7067	0.6969	0.7056	0.6974	0.7062	0.7018
10 פרנקים בלגיים	0.42	0.44	0.42	0.45	0.42	0.44	0.4324	0.4378	0.4333	0.4388	0.4337	0.4392	0.4363
10 שילינגים אוסטריים	1.27	1.32	1.27	1.33	1.27	1.33	1.2910	1.3071	1.2890	1.3051	1.2874	1.3036	1.2975
1000 לירות איטלקיות	1.19	1.26	1.20	1.27	1.20	1.29	1.2236	1.2389	1.2218	1.2370	1.2225	1.2379	1.2284
1 "סל" (ECU)	—	—	—	—	—	—	1.8859	1.9093	1.8832	1.9067	—	—	1.8945
1 דינר ירדני	4.19	4.45	4.58	4.67	4.43	4.73	—	—	—	—	—	—	4.3479
10 לירות לבנוניות	—	—	0.09	0.10	0.03	0.04	—	—	—	—	—	—	0.0438
1 לירה מצרית	0.64	0.69	0.61	0.65	0.66	0.71	—	—	—	—	—	—	0.6953

נהג !
עשה את המינימום למען אלה העושים את המכסימום.
תן תרומה לחייל !

דבר של היום הוא דבר חדש

יש תקווה לקירחים בישראל

האם יש קשר בין יתר לחץ־דם ובין התקרחות? יש, עובדה: לפני שש שנים נתגלה בארה"ב, על דרך המקרה, שתרופה מסוימת, „מינוקסידיל" שמה, הניתנת – בבליעה – ללוקים בלחץ דם גבוה מדי, לא רק הורידה את לחץ הדם שלהם, אלא גם גרמה אצלם צמיחה יתרה של שיער – עד כדי כך שאחד החולים שטופלו בתרופה זו הגיש תביעה משפטית על שהפכו אותו לקוף שעיר.

משעמדו הרופאים על תופעת לוואי זו של התרופה, הם התחילו לבחון אם אפשר להשתמש בה – במריחה על הקרקפת – גם להצמחת שערות אצל קירחים. שנים אחדות נמשכו נסיונות אלה והתוצאה היתה חיובית. „מינוקסידיל" נהפכה, לאחר שניתן לה השם המסחרי „ריגיין", לתרופה למניעת נשירת שערות, ומאז טופלו בה אלפי גברים בארה"ב ובמערב אירופה. בימים אלה אישר משרד הבריאות של ישראל את מכירתה של תרופה זו בארץ.

יצרני התרופה בארה"ב, „אפג'ון", מדגישים כי זוהי תרופה, ולא תכשיר קוסמטי כדוגמת התכשירים האחרים המוצעים למלחמה בקרחת. לכן היא נזקקה לכל האישורים מטעם המוסדות הממונים על רישוי תרופות, ולכן גם אין ליטול אותה ללא מרשם של רופא.

„ריגיין" אינה כל־יכולה. ניסויים קליניים שנערכו בארה"ב מלמדים, כי היא יעילה מאוד, עד כדי הצמחת בלורית נאה, רק ב־8% מן המקרים. אצל עוד 31%, וביחד 39%, כוסתה הקרחת בבלורית סבירה. 36% מן המטופלים נאלצו להסתפק בשיער דליל בלבד, והנותרים – כ־25% – נותרו עם קרחותיהם. ההצלחות העיקריות נרשמו אצל גברים בגיל 20 עד 50 שנה, אצל קירחים „טריים" יחסית, שקרחותיהם היו „בנות" פחות מעשר שנים, ואצל גברים עם שטח התקרחות קטן או לא שלם לגמרי (כלומר, שיש בו עדיין קצת שיער). לעומת זאת כמעט לא הועילה התרופה לקירחים קשישים, ותיקים או גמורים.

גם כאשר חוזרות השערות לצמוח, התהליך מתחיל רק אחרי שימוש יום־יומי ורצוף בתרופה במשך מספר חודשים. הפרשה אינה מסתיימת גם לאחר שהתחדשה צמיחת השערות: יש להמשיך וליטול את התרופה במשך כל החיים.

„ריגיין" (REGAIN, מלה אנגלית שפירושה בערך „לרכוש מחדש", והכוונה כמובן לרכישת שיער), נמכרת בבקבוקים. בקבוק אחד, במחיר 119 ש"ח, מספיק לחודש אחד בקירוב. כלומר, לא תענוג זול כלל ועיקר. אבל מה לא יעשה גבר כדי להצמיח שערות על קרקפתו החשופה?

דוגמה לצמיחת השיער לפני הטיפול ולאחר 12 חודשי טיפול ב„ריגיין"

„הדסה": חומר חדש לשיכוך דלקות

מאת יורם לוי

חומר חדש בעל השפעה מרכאת על דלקות פותח לאחרונה בבית־החולים „הדסה" בעין־כרם. החומר, הקרוי „אינטרלאוקין 1 אינהיביטור", נוסה בהצלחה בחיות ועתה נערכים לניסוי בבני־אדם.

את החומר פיתחו מנהל מחקר ופיתוח ב„הדסה", ד"ר אבי טרבס, וד"ר ויויאן ברק מן המעבדה לאימונולוגיה של המחלקה האונקולוגית. הוא מנטרל למעשה את פעילותו של „האינטרלאוקין 1", שבשנים האחרונות נתגלה כאחד הגורמים המרכזיים שהגוף מפריש לריפוי תהליכים דלקתיים.

בשנים האחרונות זוהתה קבוצה חדשה של הורמונים, לימפוקינים, המווסתים את תהליכי ההתפתחות, צמיחת התאים והאינטראקציה בין התאים. עיקר פעילותם היא במערכת החיסון. אחד מהם, אינטרלאוקין 2, משמש כחומר ניסויי בריפוי סרטן. גם החומר הנגד־נגיפי אינטרפרון שייך לקבוצה זו. התברר כי הורמון נוסף בקבוצה זו, „אנטרלאוקין 1", הוא חומר מרכזי בתהליך הדלקתי ובתגובה החיסונית עליו.

הדלקות הן חלק מן התגובה החיסונית של הגוף והן מופיעות בעקבות חדירה של גורם זר לגוף. כאשר משתבשת פעולת מנגנוני הבקרה בגוף, מופר האיזון ההורמונלי ואז נוצרות, למשל, מחלות אוטואימוניות, כלומר: הגוף מגיב על חיסונים של עצמו. תוצאה אפשרית אחרת של שיבוש כזה היא דלקות כרוניות שגורמות נזקים לרקמות סמוכות, כמו דלקת מפרקים, שבשלב מתקדם אינה ניתנת לריפוי, או דלקות במערכת העיכול (כגון מחלת קרון). בכל המחלות הללו נמצאות כמויות גדולות של אנטרלאוקין 1, שהוא בעצם מולקולת הבקרה המרכזית, והמסקנה היתה כי הוא מקדם את הדלקת.

„אנחנו מצאנו חלבון טבעי המופרש בגוף ומנטרל באופן סגולי את השפעת האינטרלאוקין 1", אומר ד"ר טרבס. חלבון זה, שכונה „אנטרלאוקין 1 אינהיביטור" („אינהיביטור" פירושו „מעכב"), מופרש על־ידי סוגים מסוימים של תאי דם לבנים והוא מסוגל לדכא את הדלקת.

בשנה האחרונה הצליחו שני המדענים לבודד חומר זה ולאפיינו, והניסויים שערכו בחיות מעבדה הוכיחו פעילותו כחומר אנטי־דלקתי.

ה„אינטרלאוקין 1 אינהיביטור" כבר עורר עניין אצל חברות פרמצבטיות שונות ובימים אלה עומדת חברה אמריקאית לחתום עם „הדסה" הסכם על זכויות לייצור החומר ולשיווקו. החברה גם תממן את המשך המחקר והפיתוח, שייערכו במקביל במעבדות החברה ובמעבדות המחלקה לאונקולוגיה. כיום מופק החומר החדש בכמויות קטנות בלבד, אך יש כוונה לייצרו בכמויות גדולות יותר באמצעות הנדסה גנטית. רק אז אפשר יהיה להתחיל בניסויים קליניים, שיבהירו אם אפשר לטפל בחומר זה גם בבני־אדם.

המחקר נמצא עדיין בחיתוליו, אך ד"ר טרבס שבע־רצון מתוצאות הניסויים שנערכו עד כה. „יש פה ייחוד, חדשנות ותקווה לפתרון בעיות שהרפואה טרם פתרה", הוא מסכם.

מיקרוסקופים אופטיים יוצאים לאור

החסרון הגדול של המיקרוסקופים האלקטרוניים בא לידי ביטוי בבדיקת אורגניזמים חיים: האלקטרונים המשמשים ל„ראיית" הדגם ממיתים אותו ומאפשרים רק הסתכלות חד־פעמית, קצרת זמן, ללא יכולת לעקוב אחר תהליכים המתרחשים בדגם. זאת ועוד: המיקרוסקופ האלקטרוני פועל בריק (ואקום) ועקב זאת הוא שואב חלק מרכיבי הדגם החוצה. בעיות כאלה אינן קיימות במיקרוסקופים אופטיים, אלא שכושר ההפרדה של המיקרוסקופים הטובים ביותר מסוג זה אינו עולה על 200 עד 300 נאנומטר (מיליוניות המ"מ). ההגבלה נובעת מאורך הגל הגדול יחסית של האור הנראה. יש מיקרוסקופים אופטיים בעלי כושר הפרדה טוב יותר, של כ־100 נאנומטר, אלא שהללו משתמשים, במקום באור נראה, באור על־סגול – ואור באורך גל זה הורס את הדגימה החיה ממש כמו האלקטרונים במיקרוסקופ האלקטרוני.

שני מדענים מאוניברסיטת קורנל בארה"ב, אהרן לואיס ומייכל אייזקסון, פיתחו לאחרונה מיקרוסקופ אופטי, שהוא טוב פי עשרה מן המיקרוסקופים האופטיים המשוכללים ביותר הקיימים היום. ה„פטנט" שלהם הוא בכך, שהם מקרבים את הדגם אל מקור האור כדי מרחק של פחות מאורך הגל של האור. באופן זה הם מצמצמים את עקיפת האור, המביאה לטשטוש תמונת הדגם, תוך כדי התפשטותו ממקורו. במקרה זה תלוי כושר ההפרדה בגודל החור שדרכו עובר האור: ככל שהחור קטן יותר, התמונה המתקבלת ברורה יותר. לואיס ואייזקסון הצליחו לייצר שפופרת זכוכית דקיקה בעלת חור בקוטר של 50 נאנומטר בלבד ובאופן זה השיגו כושר הפרדה של 30 נאנומטר. שני המדענים מאמינים, כי פיתוח נוסף של מיקרוסקופ מדגם זה יאפשר בעתיד לצפות במולקולות בודדות ביצורים חיים.

במקביל מפתח פרופ' אהרן לואיס, ראש היחידה לפיסיקה שימושית בבית־הספר למדע שימושי ולטכנולוגיה של האוניברסיטה העברית בירושלים, מיקרוסקופ אופטי חדשני מסוג אחר, שאין בו עדשות כלל. במיקרוסקופ זה מואר הדגם באור לייזר. הסוד שמאחורי מיקרוסקופ זה הוא בכך, שאור הלייזר עובר דרך חורים זעירים, שגודלם הוא לערך חלק ה־20 של אורך הגל של האור, אשר חוררו בתוך פיפטה של זכוכית. כשממקדים את אור הלייזר דרך חורים אלה, מתקבל כושר הפרדה של 100 נאנומטר.

פרופ' אהרון לואיס

אידס

לאתר את הנגיף באין נוגדנים

הבדיקות המקובלות היום לאבחון האיידס אינן מכוונות לאיתור הנגיף גורם המחלה, אלא לאיתור הנוגדנים הנוצרים בעקבות חדירת הנגיף. הבעיה היא שייתכן שאדם יהיה נגוע בנגיפי האיידס, מבלי שימצאו בדמו נוגדנים.

בכל מחלה זיהומית קיימת תקופת דגירה, שהיא פרק־הזמן החולף מאז חדירת החיידקים, הנגיפים או הטפילים לגוף, והיווצרות הנוגדנים בעקבות זאת, ועד להופעת הסימפטומים הראשונים של המחלה. תקופת דגירה כזאת קיימת גם באיידס, ופירוש הדבר שמי שבדמו מצויים נוגדנים לנגיף האיידס אינו לוקה בהכרח במחלה. ייתכן שילקה בה כעבור חודשים או שנים, וייתכן שלא ילקה בה כלל. אבל לגבי איידס קיימת, עוד לפני תקופת הדגירה, תקופה אחרת, שבה הנגיף הוא „לאטנטי מבחינה מיקרוביולוגית", רוצה לומר: לא זו בלבד שהוא עדיין אינו פוגע בגוף – הוא גם לא הספיק עדיין לעורר את הגוף ליצור נוגדנים. היוצא מכאן שאצל אדם שמצויים בו נגיפי איידס, אלא שהללו שרויים עדיין בתקופה הלאטנטית – יתקבלו תוצאות שליליות בבדיקה המקובלת היום לאיתור המחלה באמצעות נוגדנים, אם כי בפועל יש לו סיכויים סבירים ללקות במחלה במועד מאוחר יותר, והוא גם עלול בינתיים להדביק בני־אדם אחרים.

אנתוני פוקי, מנהל המכון הלאומי לאלרגיה ולמחלות זיהומיות בבתסדה שבמדינת מרילנד בארה"ב, פיתח לאחרונה בדיקה מסוג חדש, הקרויה תגובת שרשרת פולימראז. בבדיקה זו מאתרים לא את נוגדני האיידס, כי אם סימנים מוקדמים יותר של חדירת נגיף האיידס לחומר התורשתי של התא. הבדיקה רגישה ביותר ואפשר לגלות בה מולקולת דנ"א אחת שלתוכה חדר הנגיף מתוך מיליוני מולקולות דנ"א.

בוועידה שנערכה לאחרונה בשיקאגו אמר פוקי, כי אין הוא מציע לערוך בדיקה זו בצורת סריקה המונית, בקרב מיליוני אנשים. הדבר יהיה יקר ביותר – וגם איננו נחוץ. די יהיה להשתמש בבדיקה אצל בני־אדם מקבוצות הסיכון (הומוסקסואלים, מזריקי סמים, המופילים וכיו"ב) שאצלם לא נמצאו בדמם נוגדנים לאיידס בבדיקות המקובלות, אלא שהם קיימו יחסי מין עם אנשים שנמצאו בדמם נוגדנים. ההנחה היא, כאמור, שחלק מאנשים אלה נגועים בנגיפי האיידס, אבל עד כה לא ידוע מה הוא השיעור היחסי שלהם. דבר זה עדיין טעון בדיקה.

באילו תאים בדיוק „מסתתר" נגיף האיידס בתקופת ה„לאטנטיות" שלו, כלומר לפני שהוא מעורר את הגוף לייצר נוגדנים? מחקריו של פוקי מלמדים, כי אלה אינם בהכרח תאי דם לבנים מסוג T מסייעים, שהם בדרך־הכלל היעד הראשון של הנגיפים. נראה כי בחלק מן המקרים תוקפים הנגיפים מלכתחילה, או מאוחר יותר, לתאים מסוג אחר – מונוציטים, ההופכים אחר־כך למקרופאגים – תאים גדולים, נודדים, שמסוגלים לבלוע ולהרוס חיידקים ולפעמים גם נגיפים. פוקי גידל במעבדה מונוציטים והדביק אותם בנגיפי איידס – ובכל זאת לא יצרו את האנזים רוורס טרנסקריפטאזה, המעיד על התרבות הנגיף. פוקי סבור, כי ייתכן שתהליך דומה מתרחש גם בגוף בשלב שבין חדירת נגיפי האיידס עד להיווצרות הנוגדנים. הנגיפים מצטברים במונוציטים־מקרופאגים מבלי לקטול אותם ובאופן זה הם מופצים, באמצעות תאים אלה, לחלקים שונים בגוף, כגון המוח והריאות.

האומדנים התאמתו

בינתיים נתפרסמו בארה"ב נתונים מסכמים על תחלואת האיידס במדינה זו עד לאמצע מרס השנה. נתונים אלה מלמדים, כי התחזיות שפורסמו ב־1986 על־ידי שירות הבריאות הלאומי נתאמתו בדיוק מושלם כמעט: מספר מקרי האיידס ב־1987 היה 92% מן המספר החזוי. כלל מקרי האיידס עד לאותו מועד הגיע ל־56,212, מהם 23,000 ב־12 החודשים האחרונים, שפירושם עליה של 58% לעומת החודשים המקבילים שנה לפני־כן.

68% מחולי האיידס החדשים בקרב מבוגרים בשנה האחרונה היו הומוסקסואלים וביסקסואלים: 19% היו גברים ונשים הטרוסקסואליים שצרכו סמים בזריקות לתוך הווריד; 4% נוספים מן המקרים נבעו מיחסים הטרוסקסואליים.

הדו"ח גם סוקר את שכיחות האיידס בקרב אוכלוסיות שונות, למשל: 8 מתוך כל 10,000 חיילים (0.08%) מצבא ארה"ב, שנבדקו יותר מפעם אחת, נדבקו בנגיפי איידס מאז הבדיקה הראשונה; במדינת ניו־יורק נמצאו 0.8% מן היולדות נגועות בנגיפי איידס; בקרב האסירים הגיע שיעור הנגיעות בנגיפים ל־2.9%.

אומדן כלל מספר התושבים בארה"ב הנגועים בנגיפי איידס נשאר ללא שינוי: לערך 1 עד 1.5 מיליון.

מחלה תורשתית נדירה – וסרטן

האשמה בכרומוזומים השבורים

בשנות ה־50 אבחן פרופ' סטנלי לוין בבית־החולים „קפלן" ברחובות מקרה של נערה ילידת צפון אפריקה, שלקתה בסרטן לאחר שקיבלה הקרנה נגד גזזת. הקרנות אלה היו שכיחות באותם ימים, ימי העליה ההמונית, אבל מהיותן חלשות מאוד לא גרמו בדרך־כלל שום נזק בריאותי. אף־על־פי־כן סבר פרופ' לוין, כי במקרה מיוחד זה היתה סיבת הסרטן נעוצה בהקרנות. כאשר ערך בדיקות מדוקדקות בנערה, מצא כי היא לוקה באטקסיה טלנגיאקטסיה. בדיקות נוספות איתרו אותה מחלה עצמה אצל חלק מבני משפחתה של אותה נערה. מכאן הגיע להשערה, כי מחלה זו של הנערה הגבירה את רגישותה להקרנות, ואמנם השערה זו התאמתה במחקרים נוספים.

האטקסיה טלנגיאקטסיה היא מחלה תורשתית, שאין לה שום קשר ישיר עם הסרטן. בדרך־כלל מאתרים אותה בגיל שנה וחצי עד חמש שנים, על־פי קשיים בהליכה. גם גדילתם מתעכבת. מאוחר יותר מאבדים הילדים החולים את כושר הפעילות בכל ארבע הגפיים. תוחלת החיים של החולים במחלה זו היא 15 עד 30 שנה ואחת התופעות שממנה הם סובלים היא זקנה מואצת.

כאחוז אחד מבני־האדם נושאים את הגן הפגום האחראי למחלה, אבל היות שהוא גן רצסיבי, המחלה מתבטאת רק אצל ילדים הומוזיגוטיים, כלומר אצל ילדים ששני הוריהם נושאים את הגן הפגום והם יורשים שני גנים פגומים, אחד מכל הורה. אלה הם מקרים נדירים מאוד, למרבה המזל – נדירים אף יותר ממה שאפשר היה לשער לפי חישובים סטטיסטיים „יבשים", מפני שבגלל התמותה המוקדמת יחסית מן המחלה רוב החולים מתים לפני שהם מספיקים להעמיד צאצאים. כיום גם אפשר לגלות את הגן האחראי למחלה בבדיקת מי שפיר וגם דבר זה תורם להתמעטות האטקסיה. בישראל, למשל, המחלה כמעט איננה קיימת עוד.

הבעיה העיקרית כיום איננה האטקסיה טלנגיאקטסיה עצמה, כי אם הנשאים של הגן האחראי לה. במחקרים שערך פרופ' מימון כהן מן המחלקה להורשת האדם בבית החולים „הדסה" בעין־כרם בשנות ה־70, הוא מצא שברים בכרומוזומים באחוז ניכר מתאי הדם הלבנים מסוג T, שנלקחו מחולי אטקסיה. שברים כאלה פירושם אפשרות מוגברת להעברת גנים סרטניים – אונקוגנים – מכרומוזום אחד למשנהו, ובמלים אחרות: פגיעות מוגברת לסרטן. כאמור, שברים כאלה נמצאו רק בתאים שנלקחו מחולים, כלומר מהומוזיגוטיים, אבל במחקרים שערך החוקר האמריקאי ד"ר מיכאל סוויפט במשפחות שבהן נתגלתה מחלת האטקסיה הוא מצא שכיחות גבוהה של גידולים סרטניים גם אצל ההורים של הילדים החולים, כלומר גם אצל הטרוזיגוטיים, שנשאו רק גן פגום אחד. כיום מעריכים, כי בעוד נושאי הגן המקורי לאטקסיה טלנגיאקטסיה מהווים, כאמור, רק כאחוז אחד מכלל האוכלוסיה, הרי בקרב חולי הסרטן הם מהווים כחמישה אחוזים. בעיקר רב חלקם בקרב הלוקים בגידולים סרטניים של העור הנובעים מהקרנות ושל הדם.

פרופ' יחיאל בקר מן הפקולטה לרפואה של „הדסה" והאוניברסיטה העברית בירושלים חוקר בשנים האחרונות את הפגיעות המוגברת לסרטן של נושאי הגן האחראי לאטקסיה. הוא בדק, יחד עם ד"ר מאירה שוהם, תאי דם לבנים שנלקחו בזמנו על־ידי פרופ' כהן מחולי אטקסיה והצליח לבודד מתוכם שרשרת קצרה של חומצות אמיניות, האחראית לשבירת הכרומוזומים בתאים. כאשר הקרינו תאים אלה, מצא כי תאים אלה נפגעים כבר בקרינה חלשה מאוד – חלשה בהרבה מזו הדרושה כדי לפגוע בתאים בריאים (ונזכיר בקשר לכך את המקרה של הנערה ב„קפלן", שלקתה בסרטן כבר בעקבות קרינה חלשה מאוד נגד גזזת). פרופ' בקר מסביר: תאים תקינים מסוגלים לתקן נזקי קרינה עד לשיעור מסוים, ואילו יכולתם של תאים עם כרומוזומים שבורים לתקן נזקים כאלה מוגבלת הרבה יותר.

פרופ' יחיאל בקר

גולת הכותרת של מחקרים אלה: בארה"ב הצליחו לתקן עיכוב בגדילה, שהוא אחד הסימפטומים של האטקסיה טלנגיאקטסיה, על־ידי תוספת דנ"א שנלקח מנגיף מסוים, אבל תאיהם של החולים האלה נשארו עדיין פגיעים לקרינה. פרופ' בקר הצליח, במחקרים שערך יחד עם עינת תבור ויעל אשר מן המחלקה לווירולוגיה מולקולרית, לבטל את הפגיעות היתרה להקרנות, על־ידי החדרת דנ"א שנלקח מתאי עכבר. התאים החולים „חזרו למוטב" לאחר החדרת הדנ"א העכברי והם מתנהגים כתאים בריאים מבחינת יכולתם לתקן נזקים הנגרמים על־ידי קרינה מייננת. החוקרים מקווים, כי בתוך הדנ"א של העכבר מצוי גן המסוגל לתקן את הפגם התורשתי. מטרתם עתה היא לגלות ולבודד את הגן המקביל לו בתאים בריאים ואת הגן הפגום בתאים של חולים, בתקווה כי אפשר לרפא את החולים על־ידי החלפת הגנים החולים שלהם בגנים בריאים.

האריג ידחה מים וגם „ינשום"

מפעל ירושלמי חדש של חברה אמריקאית ייצר ממברנה מיקרו־נקבובית שפותחה בארץ

ממברנה מיקרו־נקבובית שפותחה בישראל, האמורה לחולל מהפכה בייצור של אריגים „נושמים" ודוחים מים ושל הרבה מוצרים אחרים, תופק במפעל הירושלמי החדש של חברת „גלמן סיינסס", שנחנך בשבוע שעבר באזור התעשיה בעטרות.

הממברנה המיקרו־נקבובית „סאנבים פרוסט" של חברת „גלמן" פותחה בשלוחה הישראלית הראשונה של החברה, שהוקמה לפני שבע שנים בפארק התעשיות עתירות־הידע בקרית וייצמן בנס־ציונה. צוות קטן של מדענים וטכנאים בראשותו של ד"ר ג'ולד טני, כימאי בן 42 יליד קנדה, פיתח שיטה חדשה לייצור ממברנות – חומרים דקיקים, דמויי־קרום, שעל פניהם פזורים נקבים מיקרוסקופיים בעלי ממדים אחידים. ממברנות מן הסוג הזה משולבות זה כבר בשורה ארוכה של מוצרים תעשייתיים, רפואיים ומעבדתיים. חלקן מיועדות לסנן חלקיקים זעירים מאוד, ובמיוחד חיידקים, ואילו אחרות אמורות להגן על מוצרים למניעת זיהומם ולהבטחת האוורור הנאות שלהם.

לאחרונה החל לשלב את הממברנות הללו בתוך „נושמים" ודוחי מים – מעילי־גשם, מקטורני־סקי, אימוניות ונעלי ספורט, אלא שהעלות הגבוהה של הממברנות המיקרו־נקבוביות ייקרה את האריגים הללו במידה ניכרת.

בעיה זו נפתרה עתה בזכות הממברנה החדשה, המופקת בעלות קטנה בהרבה מזו של ממברנות מקבילות ובמהירות גדולה פי עשרה ויותר. תהליך הייצור נפתח בהחדרה של תרכובת מיוחדת לתוך ממס אורגני שמנוני. כך נוצר נוזל שקוף וקל־זרימה, שאפשר לפזרו בלי שום קושי בצורת קרום דק. כאשר חושפים את הקרום הנוזלי הזה לאלומה חזקה של אור על־סגול, הוא נהפך בתוך שבריר שניה לקרום מוצק ובו הרבה נקבוביות זעירות, מחוברות זו לזו, הממולאות בממס המקורי. ממס זה מורחק בנקל על־ידי מיצוי או נידוף.

בשלוש השנים האחרונות הופקה ממברנה „סאנבים פרוסט" במעבדות „גלמן" ברחובות ביריעות שרוחבן 30 ס"מ. יריעות אלו רחבות די הצורך למטרות ניסוי, אבל לא לייצור בקנה־מידה תעשייתי. עכשיו, עם פתיחת המפעל הירושלמי, אפשר יהיה להפיק בקווי ייצור יריעות ברוחב מטר אחד.

במהלך השנה הקרובה ייצר המפעל החדש יריעות של ממברנת „סאנבים פרוסט" באורך כולל של 400,000 מטרים. חלק ניכר מן התפוקה מיועד לענות על הזמנות שכבר הגיעו לחברה ממערב אירופה ומארה"ב. השימוש הראשוני בממברנה החדשה יהיה בבגדי ספורט. הדעת נותנת שבמהרה גם ייפתח השיווק של בגדים מכילי „סאנבים" לעבודה בחדרי ניתוח ובחדרים הנקיים של תעשיות עתירות טכנולוגיה. הממברנות יספקו ללובשי הבגדים קרירות יחסית יחד עם בידוד מפני זיהום סביבתי. הנקבוביות גדולות די הצורך לאפשר מעבר של אוויר וקטנות די הצורך למנוע חדירה של חיידקים. הממברנה של „סאנבים פרוסט" מעוררת עניין גם אצל יצרנים של בגדי־מגן לחיילים ולאזרחים, האמורים לפעול בקרבת כימיקלים מסוכנים.

חברות אחרות בודקות כיום את האפשרות להשתמש בממברנה החדשה להכנת חומרי־חבישה ואריגים לציפוי פנימי של מכוניות – כל אלה מוצרים שיש לשלב בהם „נשימה", דחיית מים והגנה מפני סיכונים סביבתיים.

שריפות יער

חוקרים הפגיעה בקרקע

מאת יוסף מיכלסקי

שריפות יער היו מאז ומתמיד, עוד לפני האינתיפאדה. כך בארץ כולה – וכך גם בכרמל, שיש בו אחד הריכוזים הגדולים ביותר בארץ של יערות טבעיים. בכרמל פורצות מדי שנה מספר רב של שריפות פראיות הפוגעות ביערות נטועים וטבעיים של אורן ובחורשים של אלונים. הנזק מצטמצם לעיתים לשטחים קטנים, בני מספר דונמים, אך יש שהנזקים כבדים יותר, כמו בעקבות השריפה שהשתוללה בשנת 1983 ביערות בית־אורן, אשר כילתה מאות דונמים של יערות אורן ירושלים מעורבים עם אלון מצוי; חלק נכבד משטח זה נכלל באחת משמורות הטבע החשובות בכרמל ובארץ בכלל, שמורת נחל סיפנים.

החוקרים פרופ' קותיאל וזאב נאוה מן היחידה לאקולוגיה של הנוף בטכניון שבחיפה עורכים זה מספר שנים מחקר על השפעת שריפות פראיות על הקרקע והצומח של יערות אורן ירושלים בכרמל.

מטרת המחקר ללמוד באופן שיטתי את השפעת השריפה על הקרקע והצומח ולהסיק מסקנות מעשיות לגבי ניהול המשק של יערות וחורשים ים־תיכוניים. העבודה מתבצעת בחלקות שרופות מסומנות בשמורת נחל סיפנים וביערות הכרמל. כחלקות ביקורת משמשים שטחים סמוכים, זהים מבחינה גיאולוגית וקרקעית ודומים מבחינת הצומח, שלא נפגעו על־ידי האש.

כאשר מגיעים לשטחי היער אחרי השריפה, נעדר מידע חשוב, כמו הרכב הצומח בשטחים אלה לפני השריפה, מגוון המינים, משך השריפה והטמפרטורות שהתפתחו בשכבת הקרקע העליונה. לכן אין החוקרים מסתפקים במחקרי שדה, אלא גם עורכים ניסויי מעבדה להדמיית שריפות יער עם קרקעות שנלקחו מן השטחים שבהם מתבצע המחקר השוטף. כן גידלו צמחים בעציצים שמולאו בקרקעות שרופות ולא שרופות, שנלקחו גם הן מן השטחים הנחקרים.

אירופה נשארה מרכז העולם

כאשר תבקש מאדם משכיל לשרטט על־פי הזכרון מפה של העולם, הרי ברוב המקרים הוא יציב במרכזה את אירופה (וממילא גם את אפריקה). בצידן הימני של מפות אלה ייראו אסיה וחלקו המערבי של האוקינוס השקט, ובצידן השמאלי – האוקינוס האטלנטי, אמריקה וחלקו המזרחי של האוקינוס השקט.

כך גילה החוקר תומס סאירנן מאוניברסיטת אריזונה בטוסון, שערך בדיקה מסוג זה בקרב 3,863 סטודנטים, תלמידי תואר ראשון מ־71 ערים ב־49 מדינות ברחבי העולם.

סאירנן מצא גישה אירוצנטרית זו אצל יותר מ־80% מכלל הנשאלים. מפות כאלה שרטטו לא רק כמעט כל הסטודנטים באירופה, באפריקה ובמדינות ערב, אלא גם רוב הסטודנטים מהודו, מבנגלדש, מתאילנד, מסינגפור ומהונג־קונג וכן חלק ניכר מן הנשאלים באמריקה, אף שארצותיהם נדחקו על־ידי כך לשוליים הימניים או השמאליים של המפות שלהם. רק 7% מן הסטודנטים שרטטו מפות אמריקוצנטריות, שבהן מופיעה במרכז אמריקה ושני האוקינוסים הגדולים נראים בשלמותם, בעוד העל־יבשת של אירואסיה מפוצלת לשניים. כך נהגו בעיקר סטודנטים מאמריקה, ובראשם סטודנטים מחלקה המערבי של יבשת זו (למשל, 38% מן הסטודנטים בפיירבנקס שבאלסקה), בעוד הסטודנטים מחלקה המזרחי של היבשת נהגו בדרך־כלל לשרטט מפות אירוצנטריות. חלק קטן מן הסטודנטים של פיירבנקס ורוב הסטודנטים מן המזרח הרחוק, וביחד 11% מכלל הסטודנטים, שרטטו מפות מסוג שלישי – מפות סינוצנטריות: במרכזן של מפות אלה נראים סין, יפן והאוקינוס השקט, אירופה מופיעה בצד שמאל ואמריקה בצד ימין, ואילו האוקינוס האטלנטי כמעט שאינו נראה בהן.

סאירנן סבור, כי הגישה האירוצנטרית המאפיינת את רוב הנשאלים, ולא רק את האירופאים ואת האפריקאים, היא שריד מן התקופה הקולוניאלית, כאשר חלק ניכר מכדור־הארץ נשלט בידי מעצמות אירופיות. תרמה לכך גם קביעת קו האורך של גריניץ' (לונדון) בתור קו האורך 0, בוועידה בין־לאומית שנערכה ב־1884.

רעשי אדמה

גם חיפה אינה מחוסנת

מאת יוסף מיכלסקי

רעש אדמה בדרגה של 6–7 בסולם ריכטר באיזור חיפה הוא אפשרי ביותר והשפעותיו יהיו הרסניות. אי־אפשר לחזות את עיתותיו; הוא עלול להתרחש בקרוב, או גם בעוד הרבה שנים.

מסקנות אלה כלולות במחקר של עופר סימרסטוב מן החוג לגיאופיסיקה באוניברסיטת תל־אביב, שנעשה בהדרכת ד"ר דניאל וקס מן המכון הגיאולוגי בירושלים. המחקר הוזמן על־ידי משרד האנרגיה והתשתית בעקבות הרעש משנת 1984, שמוקדו היה מול חיפה. הרעש הורגש היטב בעיר חיפה על אף עוצמתו הקטנה (1.5 בסולם ריכטר). החוקרים טוענים, שחיפה היא העיר הגדולה ביותר בארץ היושבת על שבר פעיל. זהו שבר „יגור", הנמשך מיקנעם ועד קצה רכס הכרמל ומשם לתוך הים. שבר זה מוכר כפעיל.

במסגרת המחקר נעשו במחשב של המכון הגיאופיסי הדמיות של רעשי אדמה בעוצמה של 7 דרגות בסולם ריכטר כדי לבדוק, איך ישפיע רעש כזה על אתרים שונים באיזור. הממצאים הראשוניים מלמדים, כי המבנים הבנויים על צלע ההר בחיפה בטוחים יותר מאלה הבנויים למרגלות ההר. שני המוקדים הרגישים ביותר הם דווקא שני האיצטדיונים באיזור: זה שבקריית־אליעזר וזה שבקריית־חיים, וזאת בגלל הרכב הקרקע שלהם.

בסדרת מאמרים שפורסם באפריל השנה התייחס פרופ' יעקב גליק מן הטכניון לנושא זה בציינו, שאם אמנם יתרחש רעש כזה באיזור חיפה, ייהרגו אנשים רבים וייגרם נזק רב לרכוש. הוא טען, שקבלנים רבים אינם בונים לפי התקן המחייב וכי שיטת מתן הרשיונות למהנדסי בניה אינה יעילה וגורמת לכך, שמהנדסים בלתי מהימנים עוסקים בבניה.

هكذا من الأصل

مكزامن الأصل

בעריכת זאב פרי

קולנוע

אסקימו לימון בספרדית

"שנת ההתבגרות שלי".

ההתבגות, על פי הסרט הספרדי "שנת ההתבגרות שלי", היא תקופת חיים מוגבלת מאוד. אין בה כלום חוץ מחקירה אובססיבית של תנועת עכוזים במצאיות צמודות מדי, נדנודי דדיים מנקרי עיניים, הצצות ואוננות סיטונאית. מגילו, גיבור האסקימו לימון הזה בספרדית, משחית את זרעו בין המצעים ברדיפות של לבורנס עצוב ומסמן את התפוקה הימית בלוח שנה, כאילו היה המעשה כולו בחזקת שיעורי בית או נסיון מעבודתי יבש שהלה עליו חובת ריווח. יש משהו מלנכולי חסר שמחת סקס בכל הוויות הנעורים של גיבורנו, ומה שאמור היה להיות קומדיית סקס רכה בנוסח לאנגר התבגרות, שהתחיל כבר לצאת מהאף, היה לקטלוג משעמם של התנסויות, בעיקר מסוג השרות העצמי. את כל רפרטואר המהתלות הדימויות, העזורות עתירת הדדיים, האחות המיוחמת והבתולה התמה כבר ראינום עשרות פעמים בקולנוע הרפרטואר של מנחם גולן, אם כי הספרדית עוד עלולה להקנות לקשקש הזה הילת סרט אמנותי. זה קרה פעם אחר פעם. סרטים נוראים בעברית זוכים לקבלת פנים חמה בחו"ל וסרטים זולים מחו"ל זוכים אצלנו לשבחים. השטויות מוצאות להן לא פעם מובאה טוב מאחורי שפה זרה. עד שעייפתי, ספרתי חצי תריסר גברות ערומות וכמניין הזה סצינות התרפקות על עכוזים רחבים נוסח ספרד ועוד כמה חלקי אנטומיה שופעים ואוננות מלוא החופן. הכתור הזה נועד לבנק הזרע יותר מאשר לקולנוע. שטות מוחלטת.

יגאל משיח

גוסטב פלובר במכון הצרפתי

הסופר הצרפתי **גוסטב פלובר** יעמוד במרכז האירוע האחרון לעונה זאת של המכון הצרפתי שיימשך כשלוש שעות. הערב, בעריכת **אלי שיינברג ודורי פרנס**, יתחלק לפרקים שונים לפי ספרים שונים של פלובר. החלק הראשון מתייחס ל"מאדאם בוברי". סידרה של תמונות בפרוזה. דיאלוגים מתוך הספר וקטעים מדברי המחבר־המספר. **דליה שימקו** היא מאדאם בוברי ויחד אותה השחקנים **רוני פינקוביץ', ארז שפריר, יואל דרורי ויוסף אלדרור**. התרגום הוא "אגב, חדש, של **אירית עקרבי** לקראת הוצאתו לאור של הספר בעוד כשנה בהוצאת "הקיבוץ המאוחד".

החלק השני של הערב מתייחס ל"ש. למבו". **דניאלה מיכאלי** על הכוריאוגרפיה וביצוע המחול שנכתב על פי ספר זה למוסיקה של **שי ליפשיץ** בשילוב טקסטים מתוך הספר. במרכז החלק השלישי קטעים מתוך "פיתויי הנטוניוס הקדוש" שתירגם **יהושע קנז**, לראשונה ובמיוחד לאירוע זה: דורי פרנס כתב יצירה מוסיקאלית למקהלה קטנה וסולנים. בערב נשמע את הסולנים בלבד. **יהויכין פרידלנדר** כאנטוניוס **ועדי עציון** כמלכת שבא.

פרנס עיבד גם את סיפורו הקצר של פלובר "לב פשוט". **רזיה ישראלי** תקרא.

ניסים אלוני כתב פזמון ארוך על ספרו האחרון והבלתי גמור של פלובר "בובאר ופקישה". המוסיקה, שוב, של פרנס ויבצעו אותו **נחום שליט ויצחק חזקיה**. במקום הנהייה המקשרת בין החלקים השונים יקריא פרנס קטעים ממכתביו של פלובר שתרגמו **אביבה ברק ואירית נטלר**.

הארוע יעלה שלוש פעמים: ב־25 וב־28 בחודש זה בשעות הערב וב־1 ביולי ב־15.00.

תקליטי פופ

קולות מן העבר

פול אנקה: "Freedom For The World";
קליף ריצ'רד: "Always Guranreed".

שניים מנערי הזהב של שנות השישים, פול אנקה וקליף ריצ'רד, הציאו לאחרונה אלבומים, ובשניהם אתה מופתע לגלות הראיאציות של דוריאן גריי. הם לא היו פה כשהזמן עבר. אך למרות נקודות הדמיון, ישנו הבדל עקרוני בין דוריאן קליף לדוריאן פול. קליף ריצ'רד היה תמיד בעניינים. הוציא תקליטים, עידכן וחידש את המוסיקה שלו, וכך הגיע למצב בו הוא נישא בקביעות על גבי הגל של הזרם המרכזי, ביום שבו הרוחות מתנות, אך יציבות. האלבום החדש שלו, ובוודאי הכותרת שניתנה לו, מוכיחים זאת יפה. המוסיקה (שנוגנה, עובדה והלחנה על־ידי אלן טרני), עומדת בקריטריונים של מוסיקה לריקודים בסוף שנות השמונים. פול אנקה – לעומתו, היה רדום למדי, ופה בארץ יכולנו לשומעו בעיקר ביום שישי אחר הצהריים, בתכנית הרדיו "צפיחית בדבש" של דן כנר. עכשיו פקח עין תורנית והחליט לחדש נעורים. לשם כך הקליט אלבום ובו 11 שירים. שניים מהם ישנים ומוכרים: "My Way" ו־"On My Shoulder". שמונה ייכנסו לקלסיקה של יום שישי, ואחד "Put Your Head" מעניין ושונה במקצת. "Bring The Wine", שיר המזכיר בסגנונו

ובסגנון השירה את בריאן פרי. פול אנקה נשמע יותר אירוני ופחות מצועצע, הקצב שבור, והגיטרות פאנקיות. שיר שאינו נכבע כמו כל האחרים לתבניות הכפייתיות של הנוסטלגיה.

חנוך רעים

מצלמים, מצלמים

סיפורי ניו יורק של קופולה, סקורסזי ווודי אלן

"סיפורי ניו יורק" הוא סרט של שלוש אפיזודות, אותן יביימו **וודי אלן, פרנסיס קופולה ומרטין סקורסזי**. כל אפיזודה תארך כ־35 דקות ויסופר בה מעשה ניו־יורקי עכשווי. וודי אלן כבר החל בהכנות להסרטה, כתב את התסריט וגם יככב בפרק שלו. קופולה כתב את התסריט עם בתו סופיה ואילו לקטע של סקורסזי נכתב התסריט בידי **ריצ'ארד פרייס**, מי שכתב עבורו גם את "צבע הכסף".

מיקי רורק קדוש נוצרי

מיקי רורק החליט כנראה להפתיע את כל מעריציו. הוא עומד לגלם את דמותו של הנזיר המסתפק במועט, פרנסיס הקדוש מאסיסי, פטרון בעלי הכנף (גם פרנקו זפירלי העלה את דמותו על המסך ב"אחי שמש אחותי לבנה"). עד הפתעה היא הבמאית שמביימת את **"סאן פראנצ'סקו"**, האיטלקיה **ליליאנה קאוואני**, שנודעה עד כה בסרטי השערוריות חוולגריים שלה ("שוער לילה"). בסרט שמצולם באסיסי שבאיטליה מופיעים גם **הלנה בונהם קארטר** ("זכרונות אהבה מפירנצה"), **ברונו גאנץ** ("מלאכים בשמי ברלין") וגם **פאולו בונצ'לי ואנדראה פרול** כחוריו של הקדוש.

האריסון פורד בקומדיה רומנטית

בסרט **"נערה עובדת"** משנה השחקן **האריסון פורד** כיוון: תפקיד קומי רומנטי בסגנון התפקידים שהיו אופייניים לקרי גראנט. בקומדיה, המצולמת בניו־יורק, מגלם פורד יועץ פיננסי

המתאהב בפקידה העובדת בוול־סטריט. לצידו של פורד מופיעות **סיגורני ויבר ומלני גריפית**. מביים את הסרט **מייק ניקולס** ("הבוגר", "מלכוד 22").

טום סטופארד במאי קולנוע

"בדרכו של המחזאי האמריקאי דיוויד מאמט, שלאחר שכתב תסריטים ניסה כוחו בבימוי ("שם המשחק"), הולך עתה הבמאי הבריטי הנודע **טום סטופארד**, ששלח ידו בכתיבת תסריטים ("הגורם האנושי" סרטו האחרון של פרמינגר ולאחרונה "אימפריית השמש" סרטו של סטיבן שפילברג) וניגש כעת לביים את סרטו הראשון. הסרט מבוסס על מחזהו הפופולרי מסוף שנות ה־60 **"רוזנקרנץ וגילדנשטרן מתים"**. בתפקידים המיועד מוצאים את **שון קונרי, ג'רמי איירונס ורוברט לינדסי**.

גרסאות חדשות ל"יחסים מסוכנים"

גלן קלוז ("חיזור גורלי") **וג'ון מלקוביץ'** ("אימפריית השמש") יככבו בגירסה הקולנועית להצלחת העונה בלונדון ובברודוויי "יחסים מסוכנים". את הסרט יביים **סטיבן פרירס** ("סמי ורוזי עושים את זה"). **כריסטופר האמפטון**, מי שכתב את הגירסה הבימתית על־פי הרומן של דה לקלוס, כתב את התסריט והוא גם משתתף בהפקת הסרט שצילומיו יתקיימו בפאריס.

★

גם **מילוש פורמן** עומד להתחיל לצלם בפאריס, בחודש יולי, את סרטו החדש – אף הוא יעבוד לאותו רומן קלאסי. שם הסרט **"ואלמונט"** (כשם אחת הדמויות ברומן). בעוד הגירסאות הבריטיות והאמריקאיות יתחרו זו בזו יש לזכור כמובן שהגירסה הצרפתית לספר זה צולמה בידי רוז'ה ואדים בשנת 1959 עם ז'אן מורו וז'ראר פיליפ.

אל יוני בתחילת חודש יולי יגיע לארץ **סטראטוס דיוניסיו**, ששניים מלהיטיו תורגמו והושרו בעברית: "אל סלוניקי" שהוקלט על־ידי **בני אלבז** ו"היא לא יודעת" שהוקלט על־ידי **חיים משה**. בהופעה היחידה שלו בארץ, במועדון "נובמבר" ב־2 ביולי הוא ילווה על־ידי שישה נגנים ושתי זמרות. אורך המופע חמש שעות.

חנוך רעים

לימודי תסריטאות ומחזאות באוניברסיטת תל־אביב

לימודי תעודה לתסריטאות ולמחזאות יתווספו בשנת הלימודים הקרובה לפקולטה לאמנויות באוניברסיטת תל אביב. תוכנית לימודים זו מיועדת לבעלי תואר ראשון או בוגרי מכללות ולמועמדים אחרים שיוכיחו את יכולתם בתחומים אלו. בראש התוכנית עומד המחזאי **דני הורוביץ** ועם צוות המורים נמנים **משה מזרחי, עודד קוטלר, מיכאל גורביץ, יצחק שאולב, אברהם הפנר, איתן גרין, הלל מיטלפונקט וד"ר נסים קלדרון**. הלימודים יימשכו שנתיים ויושם בהם דגש מיוחד על התנסות מעשית. כולל כתיבת תסריטים ומחזאות במתכונים שונים כאשר עבודת הגמר תהיה מחזה או תסריט באורך מלא. תחילת ההרשמה בחודש הבא ומספר המקומות מוגבל.

הערב פתיחת תערוכת הסיום של תלמידי המדרשה לאמנות ברמה"ש

תערוכת הסיום של תלמידי המדרשה להכשרת מורים לאמנות ברמת השרון, הנערכת בחסות מנכ"ל ההסתדרות, תיפתח היום בבניין המדרשה. מנהל המדרשה, **שלמה ויתקין, רות דיין**, נשיאת אגודת הידידים, ואהרון הראל מנכ"ל "בית ברל" ישמיעו ברכות ומקהלת מועצת פועלי רמת השרון תנעים למוזמנים.

וורדה צימרמן

הפילהרמונית בחיל האוויר

התזמורת הפילהרמונית הישראלית עומדת לקיים ב־30 ביוני קונצרט מיוחד לחיילים, בניצוח **זובין מהטה**, בבסיס חיל האוויר רמון. במסגרת הסכם בין התזמורת לצה"ל מקדישה הפילהרמונית, מדי שנה, כמה קונצרטים לחיילים במקומות המרוחקים ממרכזי המוסיקה העירוניים שבהם מופיעה התזמורת בקביעות.

בקונצרט הקרוב: הסימפוניה מס. 36 "לינץ" של מוצארט, הפתיחה "כוחו של גורל" מאת ורדי וקטעים נבחרים מהאופרה "כרמן" של ביזה שתועלה בשלמותה, בבימוי מלא, בהיכל התרבות בתל אביב בחודש הבא. הזמרים הסולנים האורחים שישירו הם: **ויקטוריה ורגארה, רות תבור ובארי בוס**.

ארבע מקהלות ישראליות בעונה הבאה של הפילהרמונית

ארבע מקהלות ישראליות מובילות עומדות להשתתף בעונה הבאה של הפילהרמונית: המקהלה הלאומית "רינת", המקהלה הפילהרמונית תל אביב, מקהלת האיחוד וזמרי קאמרן. היצירות שתושמענה: הסימפוניה השנייה "התחיה" של מאהלר (באוקטובר ובפברואר), "שירת הגורלי" והרקוויאם של ברהמס בניצוח קורט מאזור (בינואר).

בכורה בארה"ב ליצירה חדשה של המלחין צבי אבני

יצירה חדשה של המלחין הישראלי **צבי אבני** "משב" – קונצ'רטינו לקסילופון ולעשרה כלי נשיפה, נוגנה, בשבוע שעבר, בביצוע בכורה בעיר פיטסבורג בארה"ב. היצירה תושמע בימים הקרובים, ארבע פעמים נוספות, בנוכחות המלחין, על ידי חברי התזמורת הסימפונית של "ספינות המיסיסיפי" בערים שוטות על גדות הנהר.

ישראל דליות

שידורים

טלוויזיה

חינוכית

08.00 עד כאן: חדשות קול ישראל, רצף דפי הטלטקסט.
08.05 שעת כושר.
08.15 תלמוד: שניים אוחזין, מי "מפחד מארמית (כ).
08.40 מסך לספרות (וסתיו) מי אניז (כ).
09.00 אנגלית (ד').
09.20 השעה שלנו: אני אוהב לצייר (כ).
10.00 שעת כושר.
10.10 אנגלית (ז').
10.30 פרפר נחמד "משחקים וצעצועים".
11.00 חשבון (ה') הכל בגלל אגוז קטן.
11.15 צרפתית (על יסודי).
11.30 גיאוגרפיה כללית (ה'–ו') ברזיל: תבל האמזונס.
12.00 ספרות (ז'–ט') פציב המלח, א' (כ).
12.25 אנגלית (ט').
13.00 אנגלית (י').
13.30 היסטוריה כללית: איננו רוצים לחיות על ברכנו.
14.00 עד כאן: חדשות קול ישראל, רצף דפי הטלטקסט.
14.05 היוצרות חמין האנושי "בראשית". האנתרופולוג ריצ'רד ליקי ערך חיפושים מקיפים בצפון קניה, פקיסטן ואתיופיה, ובעזרת אנתרופולוגים אחרים ומדענים ניסה לבדוק בעזרת מאובנים מי הם אבות אבותינו ואיך התנהלו החיים לפני מיליוני שנים. הסרט מנסה לבדוק ולהוכיח מה היתה אותה התפתחות הדרגתית שבסופו של דבר הביאה להתפתחות האדם בן ימינו, ההומו סאפיינס (הנבון).
15.00 גברת פלפלת "משחק שהמטר". מר פלפל וחברו ברוך מתכוננים למשחק הגמר בשחמט (כ).
15.10 רחוב סומסום "השוטר העייף". איך אפשר פינג פונג לאחר שהכדור "סודר" ע"י מוישה אופניק.
15.40 שעת כושר.
15.55 הקוסם מארץ עוץ (פרק 18) "דורותי בבית". דורותי שבה הביתה אל הדוד והדודה האהובים. הם מתקשים להאמין לסיפוריה על ידידיה ועל ארץ עוץ. כאשר הם נוסעים העירה פוגשת דורותי במפתיע מכר חביב...(כ).
16.20 כך היו חיינו (פרק 17). "אדמה פורחת ומלבנבי העיירה ברדלי מתפתחת. מר גרימשאו מחליט לבנות שכונת מגורים חדשה לפועלים שלו ותורם חלקת אדמה להקמת פארק ציבורי.
17.00 ערב חדש.

כללית

17.30 חיות הבר – מעקב אחר חיות בר מרעב לידתן: על היותן בטבע, על הסכנות הנשקפות להן מחיות אחרות ומן האדם ועוד (פרק שני): "רשי, יחמור.
18.30 קיצור החדשות (ערבית).
18.32 רוצה פתרון עניני חברה, חינוך ורפואה. הנושא לדיון: "לימוד מקצועי". אישה מתלוננת על שבעלה אינו מסכים לשלוח את ילדיהם ללמוד בבתי ספר מקצועיים, אף שלילדיהם יש נטייה לכך (תרגום עברי).
18.45 חידושים והמצאות – אימוני הצלה בים (חלק ב'). כל העובדים במתקני הקידוח בים הצפוני עוברים אימוני הישרדות נגד שריפות, טביעה בים וסכנות אחרות, האורבות להם במרחבי הים (תרגום עברי).
19.00 יומן השבוע (ערבית).
20.00 כותרות מבט.
20.02 שעשו מהמשפות – עניני קולנוע.
20.30 בין הכישמות – ענייני משפחה וחברה, בשידור ישיר.
21.00 מבט לחדשות.
21.30 תשדירי שירות.
21.35 לקראת שידור.
21.50 שושלת (פרק שמונים ותשעה): בלייק ממשכן את האחוזה; דרך באלארד ואדם מכינים את טיעוני ההגנה של אלקסיס בפרשת מותו של מארק; דומיניק מרפיעה הופעת בכורה כזמרת ב"לה מיראז'"; עדותו של נהג מאשית ממשמשת לבך רמה ראשון בניסיונותיו לעלות על עקבותיה של גאלון (עברי־ערבי).
22.40 שורשים קצרים – סרט תעודה (החלק הראשון מתוך שניים) מדינת ישראל היא המדינה היחידה בעולם, שאליה עולים וממנה יורדים. הירידה שלוותה את התהליך הציוני מימיו הראשונים היתה תמיד מדד לכישלון או להצלחה של הציונות. הסרט עוקב אחר אנשים העומדים לרדת, אחר יורדים, שנמצאים בביקור מולדת, ומי שמתכננים ירידה. כמו־כן הוא עוקב אחר בעלי התפקידים, שמטפלים בבעיית הירידה, ושומע את תגובותיהם של אנשי רוח ישראלים, שמנסים להסביר אותה. הסרט גם בוחן את הפולמוס סביב מספרם של היורדים. הוא מנסה לבחון מסרים סמויים המעודדים את הירידה ומציג את תהליך הירידה על מסלוליה, כפי שהוא בא לידי ביטוי במכירת תכולת הדירה, בנמל התעופה, ליד הקונסוליות וכיו"ב. בקרב היורדים הבאים לידי ביטוי בסרט נמצא אנשים מכל חתכי האוכלוסיה והמקצועות: רופאים, אומנים, מכונאים, אנשי עסקים, נהגים. תסריטאי ובמאי: מיכאל לביטוב (עברי־ערבי).
23.40 שידור ישיר מדטרויט של משחק הכדורסל N.B.A – לוס־אנג'לס נגד דטרויט (משחק מס' 6).
20.00 פסוקו של יום; חדשות הלילה.

ערוץ 2

18.30 – "מה משדר הערב".
18.33 "הרפתקאות הדבורה מאיה".
19.00 "הצייר שיוורינג", סרט תיעודי אודות הצייר האמריקאי קונארד שיוורינג המצייר בעיקר נופים. שיוורינג יוצא אל הטבע ומאחד בציוריו תפיסת עולם, אווירה של רגע וציור ריאליסטי.
19.28 "רגע למני.." על כאבי גב.
19.30 "חופשי חופשי" עלילותיהם של שני אומנות בריטים הבאים מרקע חברתי שונה ומבלים חופשה בספרד. מככבים: קית ברון, גוון טילור, גינה ואן גיסגהם וניל סטייסי.
19.55 "פינת המתכנתים השבועית" "מתכנתי שקדים".
20.00 "נקודת זינוק", הפעם: תחרויות הרמת משקולות ואיגרוף שנערכו בטורונטו קנדה וורד איילנד, ארצות הברית. בתחרויות משתתפים ממדינות רבות.
21.00 "שירים של": אלפא־זויל. בוי ג'ורג' ו"סופר־טראמפ".

המזרח תיכונית

13.30 חיים אחרים (סידרה); 14.00 מועדון 700; 14.30 מעשיות משפחות (ערבית); 15.00 מלך השחקים (סידרה); 15.30 הבית המעופף (מצויר); 16.00 סרט (ערבית); 18.00 משפחת וולטון (סידרה); 19.00 60 דקות (מגזין אקטואליה); 20.00 שנה בחיים (סידרה דרמטית); 21.00 סרט "בהר גבוהים" עם דון מרדית; 22.30 מעשיות משפחות (ערבית); 23.00 כדור־סל.

ירדנית

15.50 סרטים מצוירים (ער' 1); 17.05 עולם החיות (אנגלית, ער' 1); 17.30 דרמה אנגלית; 18.05 רחוב קרט (צרפתית); 18.20 כדורגל בינלאומי (ער' 1); 19.00 חדשות בצרפתית; 19.15 קרקס (צרפתית); 19.30 חדשות בעברית; 20.30 שלם בקופה (קומדיה אמריקאית); 21.10 יפן – שבט האלקטרוניקה, סידרה דוקומנטרית (על יפן כמעצמה תעשייתית, פרק שני); 22.00 חדשות באנגלית; 22.10 בלש פרטי (סידרה חדשה); 23.10 עשיר ועני (סידרה אמריקאית).

לקראת שידור

"שורשים קצרים" – סרט תעודה (החלק הראשון מתוך שניים) בהפקת הטלוויזיה הישראלית. מדינת ישראל היא המדינה היחידה בעולם, שאליה עולים וממנה יורדים. הירידה שלוותה את התהליך הציוני מימיו הראשונים היתה תמיד מדד לכשלון או להצלחה של הציונות. הסרט עוקב אחר אנשים העומדים לרדת, אחר יורדים הנמצאים בביקור מולדת, ומי שמתכננים ירידה. כמו כן הוא עוקב אחרי בעלי התפקידים, המטפלים בבעיית הירידה, ושומע את תגובותיהם של אנשי רוח ישראלים, שמנסים להסביר אותה. הסרט גם בוחן את הפולמוס סביב מספרם של היורדים. הוא מנסה לבחון מסרים סמויים המעודדים את הירידה ומציג את תהליך הירידה על מסלוליה, כפי שהוא בא לידי ביטוי במכירת תכולת הדירה, בנמל התעופה, ליד הקונסוליות וכיו"ב. בקרב היורדים הבאים לידי ביטוי בסרט נמצא אנשים מכל חתכי האוכלוסיה והמקצועות: רופאים, אמנים, מכונאים, אנשי עסקים, נהגים.

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה נינוחה – היידן: שלישייה בפה מזור לחליל, צ'לו ופסנתר; פרנץ – קסאוור מוצרט: ארבעה פרלודים; שומאן: סונאטה בלה מינור לכנור ולפסנתר; פורה: שלושה קטעים מושרים: "מדריגל", "דמעות זהב", "הנהל"; גירום מוריס: קונצ'רטו לחליל ולרביעיית כלי־קשת; גלינקה: סימפונייטה לתזמורת כלי־קשת.
09.00 קונצרט בוקר – גולדמרק: קונצ'רטו בלה מינור לכנור ולתזמורת; מכס ברוך: שביעייה במי־במול מזור; בריטן: "מקסורזיה" לסונר ולתזמורת; ובר: קונצ'רטו מס' 1 לקלרנית ולתזמורת; מוצרט: סרנאדה מס' 4, ברה מזור. ק. 203; גרטרי: מחולות כפריים – פתיחה לאופרה "ריצ'רד לב־הארי".
11.57 פינת השיר – שירי אהבה יהודיים ממארוקו.
12.00 אמנים באולפן – חמוזה רז, פסנתר ראמו: גבוט ווריאציות בלה מינור חינססרה: סונאטה לפסנתר (1952) רוזל: ואלסים אצילים וסנטימנטליים.
13.05 בהאזנה נינוחה – היידן: קסציון בסול מזור; בטהובן: קונצ'רטו – מעורים לפסנתר ולתזמורת; מנדלסון: הפתיחה "מערת פינגל"; שומן: אנדנטה ווריאציות לשני פסנתרים, שני צ'לות וקרן; שוברט: שני קטעים מתוך "קלודין מווילה בלה"; ברהמס: קונצ'רטו בלה מינור לכנור, צ'לו ותזמורת.
15.00 מוסיקה כאן ועכשיו.
16.00 מוסיקה לפס ראשון.
18.00 התיבון המוסיקאלי (ש.ח.).
19.00 מוסיקה קלאסית קלה.
20.05 אינטרמצו.
20.30 הקונצרט הקאמרי השבועי.
22.30 מן המקורות – מוסיקה דתית עממית של צפון ארגנטינה (תכנית שלישית).
23.00 מהאוצרי יצירות – סונאטות מאת היידמקן; שירים מאת מנדלסון.

רשת א'

15.30 האוניברסיטה המשודרת – שידורים לימי החופשה "מרתבאי" ערבית מדוברת, שיעור מס' 3.
16.05 רדיו־עשרה, מגזין נוער: כתבי נוער מדווחים על המתרחש בחיי הנוער.
17.10 צבעי הקשת – "שירים ממזרח, ממערב וגם משלנו".
22.05 תפוח ועץ – תכנית על הקשר בין הורים לילדיהם.

רשת ב'

15.05 מדרום לסמבטיון – עם יהודים ועל יהודים בדרום־אמריקה (הפעם: "כיכר מאי" – אמהות ובנים (ש.ש.).
16.05 יומן כלכלה.
18.06 בעין בוחנת, שאלות וסוגיות במחלוקת.
19.35 עם ישראל – עניינים יהודיים בעולם.
20.05 אומר בשבחין – פיוטים ופרקי חזנות ספרדיים.
22.05 בינינו לבין עצמנו – שיחות עם מאזינים בשידור חי.
00.15 להאזין בחלום – שירים לסיומו של יום.

רשת ג'

18.06 מצעד הפזמונים הלועזיים.
21.05 אדום עתיק, שירים שלא נס ליחם. שידור חי מהאולפן המיוחד של "קול־ישראל" בתערוכת ה־40 ב"גני התערוכה" בתל־אביב.
23.05 הלילה הוא שירים.

גלי צה"ל

13.05 שליפה מהמותן.
14.05 אני מנגן.
15.05 סייסטה.
18.05 שעה קלה על כלכלה.
18.45 חמש עשרה קטנות.

צה"ל 1

19.05 שירים מכאן.
19.57 הודעות לחיילים.
20.05 מכבב הערב.
22.00 מבט לחדשות.
21.30 אוניברסיטה משודרת – מדע "יהודים בעידן האיידס – נגיף האפשטיין בר וגידולים סרטניים באדם.
23.55 שיחות חצות, עם דהבא איל – מנהלת המחלקה לשרותים חברתיים בעיריית רחובות.

צה"ל 2

19.05 הרדיו השקט.
20.05 צו-8.
21.57 הודעות לחיילים.
22.05 הפסקת עשר.
23.05 קול הנביא הזה.

שידורים קבועים

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר.
20.27 פינת השיר.
23.58 פרטים על התכניות.

רשת א'

06.00 שידורים לעולים.
07.30 רדיו קל.
08.05 חוגה.
14.06 בראש צעיר.
18.06 מנחת ערב.
19.20 פרקי היום בתנ"ך.
19.30 שידורים לעולים.

רשת ב'

06.00 שמע ישראל.
06.04 סקירות מאמרי המערכת.
06.10 התעמלות בוקר.
6.20 הודעות.
06.53 אור ירוק.
06.57 רגע של עברית.
07.00 הבוקר הזה.
08.05 עושים עניין.
09.05 ביקור בית.
10.05 כל צבעי הרשת.
11.50 פינת המודעה הקטנה.
12.10 "אא בבי".
12.50 מה נשמע.
13.05 בחצי היום.
14.06 לראות או לא לראות.
14.30 בת צחוק.
16.05 יומן כלכלה.
16.30 על מספרים ואנשים.
18.45 היום בספורט.
19.00 היום הזה.
22.58 רגע של עברית.
00.05 יומן חצות.

רשת ג'

06.04 בהארה לאושר.
07.07 שיר בבוקר בבוקר.
09.05 גימלים.
10.05 דברים טובים.
11.05 שבעים מי יודע.
12.05 אהבה יומיומית.
13.05 רק בימי חול.
14.05 לי ולך שיר וברכה.
15.05 חדש חדיש ומחודש.
16.05 הצצה יומית.

גלי צה"ל

05.45 פרקי אבות.
05.55 באופן מילולי – פינטו של אבשלום קור.
06.05 אוניברסיטה משודרת.
06.30 פוקחים עין.
07.07 שבע אפס שבע.
08.00 בוקר טוב ישראל.
09.05 על הבוקר.
10.05 שעה עם אורלי יניב.
11.05 נכון לעכשיו.
13.05 דו רה יומי.
14.05 פגישה יומית.
15.05 שירים לתה.
16.05 ארבע אחר הצהרים.
16.54 באופן מילולי.
17.00 ערב טוב ישראל.
18.55 הודעות לחיילים.
19.00 מבזק ידיעות.
21.00 מבט לחדשות.
22.05 על הדבש ועל העוקץ.
23.05 עשרים וארבע היום שהיה.
00.05 ציפורי לילה.
02.00 לא רוצים לישון.
05.05 צלילי בוקר.

סרטים

■ תל־אביב

אבנר: אשליה גורלית 9.50, 7.30, 5.00
אורלי: מוכת ירח 9.30, 7.30, 5.00
בית ליסין: מונטי פייטון – טעם החיים 23.15
בן־יהודה: לילה מסחרר 9.30, 7.15, 5.00
גורדון: יופיו של ההמון 9.40, 7.30, 5.00
גת: ביטל ג'וס 9.45, 7.30, 5
דיזנגוף 1: תשוקות באפריקה 9.50, 7.30, 5.00, 1.50, 11.00
דיזנגוף 2: סערת רגשות 9.50, 7.30, 5.00, 1.30, 11.00
דיזנגוף 3: ז'אן דה פלורט 7.30 מאגון 9.50, 5.00, 1.30, 11.00
דקל: משודרים ורישות 9.45, 7.10
הייגראונד: תקועים בדרך 10.00, 8.00, 12.00 מקס
הוד: קיץ 1987 9.30, 7.30, 5.00
הקולנוע (בית ציוני אמריקה)
הצבת מס הכנסה 9.45, 7.30, 5
חן 1: שלושה גברים ותינוקת 9.55, 7.40, 5.00
חן 2: מחפשים את אנדרי 9.50, 7.30, 5.00
חן 3: הקיסר האחרון 9.30, 6.30, 3.30
חן 4: תל סטרים 9.50, 7.30, 4.50, 2.00, 11.00
חן 5: פעמיים אשתי 9.50, 7.25, 5.00, 2.00, 11.00
לב 1: אהבנו כל כך 9.50, 7.25, 5, 2
לב 2: החבר של החברה שלי 10, 7.30, 5, 2
לב 3: 3 סיפורים ישראליים פרה אדומה אחת, של הנדי מודע אני 10, 8, 5, 2
לב 4: חופשה בכפר 9.50, 7.40, 5.00, 2
לימור: אמדיאוס 9.15, 6.15
מוגרבי: סגור להגיל שיפוצים
מוזיאון: עיניים שחורות 9.30, 7
מקסים: חיזור גורלי 9.40, 7.30
פאר (לשעבר אלנבי): ספור בזיג זג 9.40, 7.30
פריז 1: שם המשחק 9.30, 7.15, 5.00
פריז 2: עדות במבחן 9.30, 7.15, 5.00
פריז 3: סגור לרגל שיפוצים
פאר: חולת אהבה 9.30, 7.30, 5.00
פריז: לילדי איב 9.30, 7.15, 4, 2, 12
23.30 מתפשת את מר גודבר
צפון: תשוקות באפריקה 9.45, 7.30
שחף: זרוק אותה מהרכבת 9.30, 7.30, 5.00
תמר – רמת־אביב: סיפור בזיג זג 9.40, 7.30
תכלת: שנת ההתבגרות שלי 9.45, 7.30, 5
תל־אביב: מציצים בחוף 9.30, 7.30, 5.00

■ ירושלים

אדיסון: לילה מסחרר 9.15, 7.15, 4.30
אורנה: ביטל ג'וס 9.15, 7.15, 4.30
אורין 1: החבר של החברה שלי 9.30, 7.30, 4.30
אור 2: קו הקוקיה 9, 6.30, 4.00
אור 3: המשימה ריינשטאס 9.15, 7.15, 4.30
אור 4: עשבי בר 9.15, 6.45, 4.30 23.15 תקועים בדרך
אור 5: שאלה של שפיות 9.15, 7.00, 4.30, 23.15 מעקב צמוד
בית אגרון: 6.00 ריקוד מושחת 7.45 למות בעד תשוקה 9.30 דמעות של שתיקה
אורגיל: שלושה גברים ותינוקת 9.15, 7.00, 4.30
כפיר: אהבנו כל כך 9.15, 7.00, 4.30
מיטשל: שם המשחק 9.15, 7.15
מקדה: סיפור בזיג זג 9.30, 7.30
עדן: מציצים בחוף 9.15, 7.15, 4.30
רון: משודרים ורישות 9.15, 6.45, 4.15
תיאטרון ירושלים: מורים 9.30, 7
אוסטריה: בשם העם 9.30, 7.15, 5

■ חיפה

אורה: להב משונן 9.15, 7, 4.30
אורלי: חופשה בכפר 9.15, 7.00
אמפיתאטרון: סגור
ארמון: סגור
חן: התנופה המכבי 9.00, 6.30
עצמון 1: סערת רגשות 9.30, 7.15
עצמון 2: מוכת ירח 9.30, 7.15
עצמון 3: תשוקה באפריקה 9.30, 7.15
מאי: ביטל ג'וס 9.15, 7.00, 4.30
קיראור: בשם העם 9.15, 7.00, 4.30
שביט: גברות מס הכנסה 9.15, 7
רון: קיץ 1987 9.15, 7.00, 4.30
רב גת 1: משודרים ורישות 9.15, 6.45, 4.15
רב גת 2: עיניים שחורות 9.15, 7.00, 4.30
רב אור 1: שלושה גברים ותינוקת 9.15, 7, 4.30
רב אור 2: חיזור גורלי 9.15, 6.45, 4.15
רב אור 3: תקועים בדרך 9.15, 7, 4.30

■ קריות חיפה

פסיר: משודרים ורישות 9.30, 7.15
טבון: הקיסר האחרון 9
אורות: מאגון 9.30, 7.15
בית העם: יופיו של ההמון 9.30, 7
היכל: זרוק אותה מהרכבת 9.30, 7.15
ביתן: ז'אן דה פלורט 9.30, 7.15

■ אשדוד

צמרית: יופיו של ההמון 9.30, 7.30
אשדוד: שלושה גברים ותינוקת 9.30, 7.30

■ אשקלון

אסטור: ז'אן דה פלורט 9.30, 7.30
מאור: חנה כבש 9.30, 7.30
רחל: הקיסר האחרון 9.30, 6.30

■ באר־שבע

קרן: תינוקת בירושה 9.30, 7.15, 5
היכל התרבות: ביטל ג'וס 9.30, 7.15

■ הרצליה ■ רמת השרון

היכל: סגור
כלין: דנאל להתראות ילדים 9.30, 7.30
כוכב: מעקב צמוד 9.35, 7.10

■ עפולה

מטיחרנק: עדות במבחן 9.00

■ חולון ■ בת־ים

אורנים: חיזור גורלי 9.30, 7.00
ארמון: חולת אהבה 9.30, 7.30
מגדל: שלושה גברים ותינוקת 9.30, 7.30
עצמאות: נשואה לשניים 9.30, 7.30, 5.00
מכבי: הקיסר האחרון 9.00, 6.00
מתנים קרית שרת: סגור
רינה: ז'אן דה פלורט 9.30, 7.15

■ חדרה

חדרה: שלושה גברים ותינוקת 9.30, 7.15

■ כפר־סבא ■ רעננה

עמל: סגור
תל: מוכת ירח 9.15, 7.15
אורות: סגור

■ לוד ■ רמלה

אגדיל: סגור
פה זהב: אדוני המנהל 9.15, 7.15
אירון: כלא המתאבכים 9.30, 7.30

■ נהריה ■ עכו

הוד: תל סטרים 9.15, 7
רון: סגור
אודיטוריום: סגור

■ נתניה

אטמנה: נשואה לשניים 9.15, 7.00
שרון: ז'אן דה פלורט 9.15, 7.00
סטודיו: שאלה של שפיות 9.30, 7.15
רה: חיזור גורלי 9.30, 7

■ קרית אונו

מתנים: סגור

■ פתח־תקוה

שלום: אי אפשר לקנות אהבה 9.30, 7.15
היכל 1: השוד 9.30, 7.00, 5.00
היכל 2: שם המשחק 9.30, 7.15, 5
היכל 3: מוכת ירח 9.30, 7.30, 5.00

■ קרית שמונה

שגיא: כראוק 9.15, 7.15

■ ראשל"צ ■ רחובות

ג.ג. רון 1: בראדוק מבצע בשטחי האויב – 3 9.30, 7.30, 5.00
ג.ג. רון 2: נשואה לשניים 9.40, 7.30, 5
נעמן: אימפריית השמש 9.30, 7.30
ראשון: תל סטרים 9.30, 7
בית העם: הנסיכה מבבלי הלס 9.45, 7.45
ורד: הקיסר האחרון 9.30, 6.30
חן: מוכת ירח 9.15, 7.45

■ רמת־גן וגבעתיים

ארמון: שלושה גברים ותינוקת 9.45, 7.30, 5.00
אורקון: סגור
לילי: שם המשחק 9.30, 7.30
יהלום: תקועים בדרך 9.30, 7.30, 5.00
רב גן 1: ביטל ג'וס 9.50, 7.30, 5.00
רב גן 2: פעמיים אשתי 9.50, 7.25, 5.00
רב גן 3: מחפשים את אנדרי 9.50, 7.30, 5.00
רב גן 4: השוד 9.55, 7.25, 5
שבעים: מוכת ירח 9.30, 7.15